

ИНДЖИЛ

Лукайин Китаб Месигъ Исайихъас Идже Хабар

Лукайи Феафилас ликИная

1 ¹Гьал ппараттар алучIуная ахъакъас че мисаъ хъуна, ккеттушу курарихъас. ²Час ге курарикес хабарди аяфе Аллагъдин гаф файде инсанарикес, ге курар чиппин уларилди ке цае кIилиас мич агуна. ³Зунна къастт акъуная, кIилди ке удигъас ягIар акъуна, садпеттилас мич вас ликIенас, хIуьлматлу Феафил, ⁴вас агурай пуна, те вас ягIар акъунаттар дуз идеф.

Малайикди Захарияйис акъуна идже хабар, пайгъамбар ЯхIъа хасе пуна

⁵Ягъудея агъа дерейин хIавелдиъ Ирод агъа паччагъ ая вахттуни, ахъуная тисаъ ешемиш вей Захария агъа са малла, Абияйин инсанарикес. Захарияйин хъир хъуная Арунан тухумдиас, агъай хъуная гис Элизаветта. ⁶Иудара Аллагъдин юлайиъ ая инсанар хъуная гебур, дузди аркъай кIилди Аллагъди пунаттара, ликИнаттара. ⁷Элизаветта шиниккв кидеф идехIела,

шиникквар хъахъуна адава гебурихъ. Иудара хIа яшарий ахъуная гебур.

⁸Захарияйихъай ая маллабурун нубатиъ ай вахт хъучадиная чиппил але фарз акъас Аллагъдис. ⁹Маллабурун арайиъ ая гIедатилди, ихъуная кIур. Захарияйис агъдиная ге кIур: батIар ниъ хъая шамар кикIас *Аллагъдин хулаъ*. ¹⁰Ги Аллагъдин хулаъ батIар ниъ хъая шамар кикIа вахттуни, кIилди халкъ гъузуна ахъуная хIеятиъ дуйгебур аркъай.

¹¹Гисаъ, шамар кикIа усан хIурджал багулихъ, малайик гъузуна агуная Захарияйис. ¹²Малайик агуф, фиркъайчира дагIай, гучI хъуна гъузуная Захария. ¹³Малайикди пуная гис:

– ГучI мева, Захария, ве дуйге унихъуная. Хъира ве Элизаветтайи хасе вас кIиркI, вун алихъуна кканхъасе гил ттур ЯхIъа. ¹⁴Вас ппара хIа шадвел гъасе ги, ацIунттар шад хъасе ге хегуна. ¹⁵Аллагъдин улиъ ахъасе ге зурба инсан суман, ухай ахъасттава ги я чехир, я джуьре ухаттар, Аллагъдин РуьхI ахъасе гихъай уч хуру ягъанилас мич. ¹⁶Ппараттар Израилдин халкъдигIас алдаркас акъасе ги Аллагъдилди. ¹⁷Ге вей ахъасе Аллагъдин удигъ, *пайгъамбар* Илийин суман руьхIна къуват хъай, ги дадарин юркIвар дахъасе шиниккварис, ги дава рекъуь аяттар дуз рекъуь ихъасе, ги хIезур акъасе халкъ Аллагъдил юркIв алиянас.

¹⁸Захарияйи хабар гъушуная малайикдифас:

– Фиштти ягIархъасе зас ле дуз идеф? Зун гьал Иуьссеф э, хъира зе джигъилф дава.

¹⁹ Малайикди пуная гис:

– Зун Джабрагьил э, зун Аллагьдин удигь гьузунаф э. Ли зун гьикунaфе вас гьеме пас, вас идже хабар акьас. ²⁰ Зун вас пeф аларкьвасе учин вахттуни, амма агьал вун Иебаб хьасе, зе чIаларихь хьудугьухIела. Вун Иебаб хьуна гьургьас девей ахьасе джалла зун петтар аларкьвастегьен.

²¹ Халкь гьузуна ахьуная Захарияйихь, мухI-тал хьуна, фас гин кьана хьефегьан агьай аттес Аллагьдин хулаас. ²² Захария аттиная, амма гьургьас вей хьуна адава гифас. Гебур гьавурдиь архьуная Аллагьдин хулаь гис фиичира агвар акьуф. Иебаб хьуна, инсанарихьай ишаратарилди гьургьай хьуная ге. ²³ Аллагьдин хулаь кар ккиркIуна, ушуная ге учин хулади.

²⁴ Са чIуькь вахттунилас гин хьир Элизаветта хьуная фуниь. ГИифу ваз хьасттегьен уч фуниь аяф джин аркьай, ги агьай хьуная: ²⁵ Аллагьди йинаф э зас ме, Учи амур акьугуна, заалас инсанарин чIаларин кьакь алттивуна.

***Малайикди акьуная идже хабар,
Иса хасе пуна***

²⁶ Ерхьидпе ваз хьегуна Элизаветта фуни ай, Аллагьди гьикунaная малайик Джабрагьил Галилея дерейин Назарет агьа хIуриди, ²⁷ Юсуф агьа инсандис хьаттийина са рушалди. Юсуф хьуная Давудан тухумдиас. Ге рушас агьай хьуная Майрам. ²⁸ Малайикди адина пуная Майрамас:

– Салам! Шад ухь, Аллагьдин иджвеликк кичархьуна дишагьли! Аллагь ая вахьай.

²⁹ Майрам мухIтал хьуная ге чIаларил, ги фикир аркьай хьуная, фас гишттин салам ефегьан агьай малайикди.

³⁰ Малайикди пуная гис:

– ГучI мева, Майрам! Вун Аллагьдин иджвеликк кичархьуная. ³¹ Вун фуни хьуна, хасе вас кIиркI, алихьасе вун гил ттур Иса. ³² Зурба хьасе Ге, Гис Аллагьдин КIиркI агьай ахьасе. Аллагьди Гис есе Гин дадарин, Давудан тахтт. ³³ Ги гьемишанди паччагьвел аркьай ахьасе Якьубан халкьдил, Гин Паччагьвелдин ахир хьасттава.

³⁴ Майрама пуная малайикдис:

– Зун шувас душунагуна, Фиштти э ле вереф?!
³⁵ Малайикди джуваб йиная:

– Аллагьдин РухI аладесе ваалди, Аллагьдин кьуватра архьасе ваь, дехIела, вас хуру *гирами** шиникквдис, Аллагьдин КIиркI агьай ахьасе. ³⁶ Тагьа Элизаветтара, ве багунф, шиниккв кидаваф э агьаф, фуниь ая учин хIа яшариь ай магьа ерхьидпе ваз э, кIиркI э тинфра. ³⁷ Аллагьдифас агьдарукьаф фера афттава.

³⁸ Майрама пуная:

– Зун Аллагьдин гьиликк ккеяфе. КИлди гьеле вун пегьилди хьурай. Хуппай малайик ушуная гигьас.

* 1:35 *Гирами* – святой.

Майрам ушуная Элизаветайилди

³⁹Са чуць гагдылас Майрам тегИди кей ушуная Ягбудеяйин сувари ая хІуриди. ⁴⁰Адина Захарияйин хулади, салам йиная ги Элизаветтайис. ⁴¹Майраман салам унихьугуна, Элизаветтайин фуниъ тІушуная шиниккв. Аллагьдин РуьхІ архьуная Элизаветтайиъ. ⁴²Элизаветтайи гьавайикес гьургьуна пуная:

– Вун хумбаригІас, Аллагьдин иджвел але дишагьли! Аллагьдин иджвел алдея ве шиникквдилла! ⁴³Зун фуше, заалди зе ХІаттин баб адес-тегьен? ⁴⁴Ве джил зе ибурихьди ахьадегуна, шиниккв ишине зе гІанаъ шад хьуна. ⁴⁵Бахттлу э Аллагьдихь хьугьу дишагьли, Аллагьди гис педегьенттар аларкъвасе.

⁴⁶Майрама пуная:

– Шукур аркъая зе руьхІди Аллагьдис,

⁴⁷Бахилдея зе руьхІ Аллагьдил,
зун УхІуттил,

⁴⁸заал, учин лукІул, ул алчихьухІела,
Ли зун хІисабикк акьуна.

Магьа гьалдихьас хаб бахттлу агьай
ахьасе зас кІилди джилилас
алавередегьен инсанари,

⁴⁹зас хІа зурба иджвел акьухІела Гуджлуйи.
Лин Ттур – гирами э!

⁵⁰Лин иджвел алдея дуьнйайилас
алавередегьен инсанарил,
Лигьас гучІаттарил.

⁵¹Ли дагьуна Учин гуджлу гьил,
далгьванас акьуне дамакъар кеяттар,
кІилди гебурин фикирара хьай.

⁵²Кьуват хьаяттар алайкуна тахттарилас,
Ли кегьдивуне уджуз акьунаттар,

⁵³гашила аяттарис Ли иджвелар йине,
деветллубур фера фадавай гьикуне.

⁵⁴Адине кумакис Іизраилдис, учин лукІус,
кІвал хьуна

⁵⁵иджвел акьасе пуна гаф йинаеф хье дадарис,
Ибригьимасра гин халкъдисра
гьемишанди.

⁵⁶Са хьибу вазала дегьен Элизаветтайихьай
экуна, хаб адиная Майрам учин хулади.

Хуная пайгьамбар ЯхІгьа

⁵⁷Вахтт хьучадегуна, хуная Элизаветтайис
кІиркІ. ⁵⁸Элизаветтайис Аллагьди йина иджвеле-
лихьас унихьугуна, Элизаветтайин кьуншибу-
ра, багунттар шад хьуная.

⁵⁹Муядпе ягьа адиная гебур шиникквдин
суннат акьас, ттура алихьас кканхьуная ши-
никквдил, учин дадас агьаф суман, Захария.
⁶⁰Баб рази хьуна адава:

– Ваъ, гил алихьасе ЯхІгьа, – пуная баба.

⁶¹– Ве тухумди фушра лишттин ттур алеф
адава! – пуная гебури Элизаветтайис.

⁶²Ишаратарилди хабар гьушуная шиниккв-
дин дадафас, ттур фуш алихьас кканде вас
пуна.

⁶³ Захарияйи, нан пуна тахтга, ликІиная: «Гин ттур ЯхІя э». Джалла муьхІтал хьуная. ⁶⁴ Гьеге сеІетти чІал агьадиная Захарияйин, учифас гьургьас хьегьилди, шукур акьуная ги Аллагьдис. ⁶⁵ Джаллабурис гучІ хьуная. КІилди Ягьудеяйин суварий Іаре гьеге Іеламатихьас хьуная ахттилат аяф. ⁶⁶ КІилдибури, гихьас унихьуттари, хияликк кичушуна, агьай хьуная чаб чиппикди: «Фуш хьасегьан ге шиникквдикес?» ХІекьданди, Аллагьдин гьил алхьуная ге шиникквдил.

Захарияйи учин кІиркІахьас пуна гаф

⁶⁷ Шиникквдин дад, Захария, Аллагьдин РухІ архьуна, гьургьуная пайгьамбар суман:

⁶⁸ – Шукур хьурай Аллагьдис, Аллагь адина Учин Іизраилдин халкьдилди азадвел йине Учин халкьдис.

⁶⁹⁻⁷⁰ Дагь заманайилас мич Учин пайгьамбарарилас хабар акьуна, хьес пунаф суман, Ли гьикуне Учин лукІ Давудан тухумдиас, Кьудратлу хьин УхІаф.

⁷¹ Ли хьин ухІасе хье душманариккесра, кІилди хьяъ хьел аттариккесра.

⁷² Ли гаф йинафи, иджвелар акьасе пуна хье дадарис, юркІуралла атасе пуна Учин гирами китабий ликІина,

⁷³ Хье дад Ибригьимас йина гаф, хьин душманарин гьиликкес Учи ккеттивасе пуна.

- ⁷⁴ Сайигьасра дагучІай, хьин Лин лукІвел аркьай ахьасе,
⁷⁵ ХІекьди Гирами хьас Лин удигь кІилди хье Іуьмурди.
⁷⁶ Вас, зе шиниккв, агьай ахьасе Аллагьдин пайгьамбар, вун Аллагьдин удигь ушуна кканеф идехІела, Гис рекь хІезур акьас.
⁷⁷ ЯгІар акьас Гин халкьдис, чве гунагьарилас гьил гьушуна, чун Аллагьди ухІасе пуна.
⁷⁸ Аллагьди, Учин кканевелдина иджевелди, гьикасе хьес заварин нур,
⁷⁹ мучІаъ ешемиш вей, Іеджаликк ккеяттарис, хьес маслихІетин рекь агвар акьас.

⁸⁰ БицІи ЯхІя хІа вей, фагьумра ппара хьуная. Ге ешемиш вей ахьуная кьумарий, учин вахтт хьучадесттегьен Іизраилдин халкьдигьди айчІвас.

Хуная Іуса

2 ¹Те вахттуні Август агьа паччагьди буюрмиш акьуная, сан аркьай ликІен пуна джалла учин джилл ешемиш веядегьен инсанар. ²Гиштти сан аркьаяф инсанарин садпегелай хьуная Сирия агьа хІуькуматтин хІаф Квириний идегуна. ³Джаллабур ушуная чаб учётарий ихьас чиппин шагьурариди, хІурариди, гьерф учин дадарин ватандилди.

⁴Юсуфра ушуная Галилея дерейин Назарет агьа хІуриас Ягьудеяйиди, Вифлеем агьа Давудан хІуриди, Юсуф уч Давудан тухумдиас идехІела.

⁵Юсуфахъай ушуная гин фуни ая хьир Майрамра. ⁶Са чІукъ гагъдилас Вифлеемдиъ хъуча-динаая хьيران руха вахттар. ⁷Хуная Майрамас садпе шиниккв — кІиркІ. Гадиджина чаппаригІ, икІуная ги шиниккв тІунаъ, гІалашувар гъурзан хулаъ мукъ ахуна адава гебурис.

***Малайикари хІуьппехъенарис
акъуна идже хабар***

⁸Майрамна Юсуф ая мукъуйигъас Іайи варха давай хІуьппехъенар алхуная чІирил Іуьшан къаравулдиъ. ⁹Сад пуна, заварин нур ичай, бадил хъуная гебурин удигъди малайик. ГучІ хъуна тІушас девей гъузуная хІуьппехъенар.

¹⁰— Чвас гучІ мева, — пуная гебурис малайикди. — Зун кІилди инсанарис, идже хабар фай адинафе. ¹¹ЯгІа Давудан хІуриъ Вифлеемдиъ хуная *Месигъ*, инсанар УхІаф. ¹²Чвас те Шиниккв магъмилди ягІархъасе: чаппаригІ гІадиджина тІунаъ ахъасе Ге.

¹³Садпуна ге малайикдин багуливди бадил хъуная хъара ппара малайикар, дуьгІебура аркъай:

¹⁴— Шукур варттал але Аллагъдис.

Дуьхъуьвелна нуьхІуьбат Аллагъ рази ая джилл аледегъен инсанарис.

¹⁵Малайикар уларигъас гулугуна, хІуьппехъенари пуная:

— Див хьин, хъес Аллагъди акъуна хабарихъди Вифлеемдиди вес, агвас тисаъ хъунаеф.

¹⁶ТегІди кей учІуная хІуьппехъенар рекъуь. Адегуна, джикІиная гебури Юсуфна Майрам. ТІунаъ икІуна бицІи шиниккввра ахъуная. ¹⁷Шиниккв агуф, хІуьппехъенари ахъакъуная чиппис малайикди Ге Шиникквдихъас петтар. ¹⁸Джалла юркІв алийинаттар муьхІтал хъуна гъузуная, хІуьппехъенари файдина хабарил. ¹⁹Майрама кІилди ге курар учин юркІураъ икІуна атуная. ²⁰ХІуьппехъенар адинаая хаб алдаркуна, шукур аркъай Аллагъдисра, кІилди чиппис агуттарисра унихъуттарисра. Малайикди гебурис пунагъилди хъуная.

²¹Муье ягъалас суннат аркъа вахтт хъегуна, алихъуная шиникквдил ттур Іиса. Фуниъ хъас-тти алийина ттур хъуная ге малайикди.

Іиса Аллагъдис бахш акъуб

²²Шиниккв хуна хумбеф мертт вере вахтт алттархъегуна, Юсуфана Майрама, Мусайин *закунилди*, файдинаая Шиниккв Ерусалимдиди Аллагъдис бахш акъас, ²³Аллагъдин закуниъ ликІинагъилди: «Гьертти учин садпе кІиркІ бахш акъуна кканефе Аллагъдис», ²⁴садакъара акъас, Аллагъдин закуниъ пунагъилди: «Іу гІуд я луфуран Іу чарккв».

²⁵Ахъуная те вахттуни Ерусалимдиъ Симеон агъа са инсан. Ге хъуная Аллагъдин юлайиъ ай дуз юркІуран инсан, гъузунаф Аллагъдин Кумакихъ Іизраилдис. Гил алхъуная Аллагъдин РуьхІ. ²⁶Симеонас Аллагъдин РуьхІди пуна ахъуная:

– Вун кІесттава Месигь дагуна.

²⁷Аллагьдин РухІди ях агьаф суман, адиная ге Аллагьдин хулади. Гьеге ягьа Юсуфана Майрама файдиная гич бицІи Іиса, закуниъ агьилди акьас пуна. ²⁸Гебур ачадегуна, Симеона училди гьушуна Шиниккв, шукур акьуна Аллагьдис, пуная:

²⁹ – Гьал Вун фартая юркІв сакинди Ве лукІ, Аллагь ТегІела. Аларкьуне Вун пуна гаф:

³⁰ Зе уларис агуне инсанар УхІаф,

³¹ Вун джалла халкьарис гьикунуаф.

³² Іекв, кІилди халкьарин улар дархьаф, ТегІрифѐ, Ве Израилдин халкьдин.

³³Дадна баб муьхІтал хьуная Симеона Шиникквдихьас петтарил. ³⁴Симеона гебурис хайир дуйгІера акьуна, Майрамас, Гин бабас, пуная:

– Ме Шиниккв багьана хьуна, ппара инсанар Израилдиъ ахтт хьасе, ацІунттар Гин кумак фай гьайшасе. Михьас ппара хІуьджатар, гьургьубар хьасе, ³⁵ве юркІураас ханджал аттирхІу суман хьасе вас джуьреттарин юркІураъ ая джи-набан хиялар ягІархьегуна.

³⁶Гисаъ ахьуная пайгьамбар Аннара, Фануилан руш, Асиран тухумдиас. ХІа яшарин Іуьссе хьир хьуная ге, шувас ушуна ери исалас джигьилди ами ашкІин хьунаеф. ³⁷Аме Іуьмур фатуная ги ашкІинди. МайцІурна якьу ис хьуная гин. Сивара ухІай, дуйгІебура аркьай, гьемишан Аллагьдин хулаъ ахьуная Анна. ³⁸Ге арайи Аннара

гьучушуна гебуригьди шукур акьуная Аллагьдис. Ерусалимдис Кумакихь гьузунадегьен инсанарис ахьакьуная Аннайи ге шиникквдихьас.

Юсуфна Майрам хаб адиная Назаретиди

³⁹Аллагьдин закуниъ пунадегьенттара акьуна, адиная Майрамна Юсуф Галилея дерейиди, чиппин Назарет агьа хІуриди. ⁴⁰Шиниккв хІа вей батІар джанра акьуная, фагьумра ппара хьуная, Аллагьдин дуйгІебурин иджвел алхьуная Гил.

Іиса ахьуная Аллагьдин хулаъ

⁴¹Гьер иса Іисайин дадар-бабар вей хьуная Ерусалимдиди Пасхайин хІа-ягьас. ⁴²Іисайин цІеІу ис хьегуна, адиная гебур, гьемишан чаб верегьилди суман, хІа-ягьарис Ерусалимдиди. ⁴³ХІа-ягьар кІиркІухаб, дадна баб ушуная хулади, Іиса экьуная Ерусалимдиъ. Дадар-бабарис ягІай хуна адава, Ге тисаъ амеф. ⁴⁴Гебурин фикир хьуная джуьре инсанаригІай рекьуьъ ай Ме пуна. Гиштти ушуная мебур кІилин ягьди. Хабди, руцуная Майрамна Юсуф Гихьас багунттаригІ, ягІаттаригІ. ⁴⁵ДаджикІина, хаб адиная мебур Ерусалимдиди Гихьас рукас. ⁴⁶Хьибу ягьалас джикІиная мебурис Ге Аллагьдин хулаъ. Ге гІахьуная мегІелимаригІ, гебурил юркІв алийина, гебурис суалар ирцІанди. ⁴⁷Джалла Гил юркІв алихьунаттар муьхІтал вей хьуная Гин фикирарил, Гин гьургьубарил. ⁴⁸Дадна баб ппара муьхІтал хьуная Ге агуф. Баба пуная Гис:

– Е зе кІиркІ, Вун фас миштти акбуфе час? Ве дадра зунна гьамар аркбай руцай уйи Вахъас.

⁴⁹ Исайи гебурис пуная:

– Фас руцаттар э чун Захъас? Чвас ягІай ада-вуйив Зун Зе Дадан хулаъ ахбуна кканеф?

⁵⁰ Гебур гьавурдиъ архбуна адава Исайи чи-ппис петтин.

⁵¹ Иса адиная гебурихъай Назаретиди, гебу-рин юлайиъ ахбуная Ге. Джалла хьунаттар И-сайин баба учин юркІураъ икІуна атуная. ⁵² Иса хІа вей, Исайин фагьумра ппара хьуная, батІар джанна акбуная. Иса кканхьуная Аллагьдисра, инсанарисра.

*Пайгьамбар ЯхІъя ушуная ягІар аркбай,
инсанарис хьеттигІ гІучІуна-гІайчІва
гІедат акъе агъай*

З¹ Тиберия агъа паччагь Римдин паччагьвел-ди ай цІегІифудпе ис хьегуна, Ягьудея дере-йин хІавелдиъ ахбуная Понтий Пилат агъаф. Ирод хьуная Галилея дерейин хІаф, гин чу Фи-лип – Итурея дерейинна Трахания дерейин хІаф. Лисаний хьуная Абилена дерейин хІаф. ² Кайя-фана Ханан агъаттар хьуная хІа маллабур. Гьете иса, кьумарий ая Захарияйин кІиркІас, ЯхІъя-йис, Аллагьди гьикуная хабар. ³ ЯхІъя ушуная Иордан агъа нецІун кьирагьарихъ хъая джила-рилди. Ги инсанарис агъай хьуная хьеттигІ гІу-чІуна-гІайчІва гІедат акъе агъай, чве гунагьар

чве гардандиъ гьушен агъай, чве гунагьарилас гьил гьушанас. ⁴ Пайгьамбар Ишайин китабиъ ликІина суман:

«Кьумарий унихъая сес:

ХІезур акъе Аллагьдис рекъ,

майдан акъе Ги лек иша мукьар

⁵ АчІар гьава хьурай

гунтІарна сувар хьеба хьурай,

рекьер майдан хьурай

уркІар шергве хьурай;

⁶ Хуппай джалла инсанарис агвасе,

Аллагьди чаб ухІаяф».

⁷ ЯхІъяйилди вей хьуная ппара инсанар хье-ттигІ гІучІуна-гІайчІва гІедат акъас. ЯхІъяйи гебурис агъай хьуная:

– Иланарис хуруттар! Гьина э чвас пеф чва-фас Аллагьдин дивандиккес ккейчІвас хьасе пу-на? ⁸ Иджвелин курарилди агваракъе чве гуна-гьар чун чве гардандиъ гьушунаеф! Чун имикІа юркІураъ: Че дад – Ибригьим э пуна! Зун чвас агъая, Аллагьдифас гьеме гьванарикес акъас хьасе Ибригьимас шиникквар. ⁹ ЯкІв хьихьу-ная кІурарин мерІерихъ, идже емиш алгьадеве кІур, атІуна гІихъая цІигІ.

¹⁰ – Айчин, фикьуна кканде чин? – пуна ха-бар гьуланди ахбуная гифас халкъди.

¹¹ ЯхІъяйи пуная:

– Іу берхІем хъаятти, са берхІем йирай садра хьадаваттис, Іелеф аяттира гьегіштти акьу-рай.

¹² Налукар завал аркьаттара адиная хьеттигІ гІучІуна-гІайчІва гІедат акьас. Гебури хабар гьушуная:

– Е мегІелим, фикьуна кканде чин?

¹³ ЯхІгъяйи гебурис пуная:

– Фаша магъа инсанарис алттухъинф, чвас дарукъаф.

¹⁴ Хаб са-Іу аскерари хабар гьушуная гифас:

– Чин фикьуна кканде?

ЯхІгъяйи гебурис пуная:

– Фаттмадива инсанарифас гуджунилдина гучІар гьихъай пулар. Сайикра дава тахсир кимІа. Рази ухъ чве ваджибил.

¹⁵ Халкъ ппара Іайи гьузуна ахьуная Месигъахъ. Джаллабури фикир аркьай хьуная Месигъ эгъан ЯхІгъа, агъай. ¹⁶ ЯхІгъяйи гебурис пуная:

– Зун мертт аркьяя чун хьеттилди, амма аде-се Те, заалас кьудрат хъаяф. Зун Гин лекаригІ гІайа ччеІер гІатасра кехІей хІисаби ккея инсан дава. Ги чун мертт аркьай ахъасе Аллагъдин РухІуьлдина цІилди. ¹⁷ Гин кьур мертт аркья кІетІа, сумар гІадархъай, Гин гъилив фая. Кьур Ги завал акьасе тахаъ, сумар угасе кеттдеве цигІ. ¹⁸ Гьегішттира хъара джуьре гафарилди-ра ягІар аркьай, ЯхІгъяйи гъай хьуная халкъдис идже хабар.

¹⁹ Тегуна хІавелдиъ ая Ирода ацІуна дава курар акьуна ахьуная. Ги хьирди акьуна ахьуная Ирадиада агъа учин ччуччун хьир, ппара Іайвелара акьуна ахьуная инсанарис. ЯхІгъяйи агъай

хьуная ги акьунадегъен дава курарихъас. ²⁰ Гьегіхъас Ирода ачикуная ЯхІгъа дусттагъиъ, хьучихьуна джалла учин Іайвеларихъди сад сара.

Иисара ушуная ЯхІгъяйилди Учис хьеттигІ гІучІуна-гІайчІва гІедат акьас

²¹ КІилди халкъдис хьеттигІ гІучІуна-гІайчІва гІедат аркьагуна, Иисара адиная Учис гьеге гІедат акьас ЯхІгъяйилди. ХьеттигІас гІайчІуна Иисайи дуьгІе аркьагуна, дахьуная завар. ²² Гилди аладиная луфуран ухшарар кея Аллагъдин РухІ. Завариас унихьуная сес:

– Вун Зе ппара ккане КІиркІ. Вун Зе мурар дар бегъем аркьаф э!

Иисайин тухум

²³ Инсанаригъди Аллагъдин гаф фай айчІугуна, Иисайин вей хьуная хьибцІур ис.

²⁴ Инсанари фикир аркья суман, Ииса хьуная Юсуфан кІиркІ. Юсуф – Іелин кІиркІ. Джуьре Гин дадар хьуная:

Матат, Леви, Малки, Янай, Юсуф,
²⁵ Матитай, АмуцІ, Наум, Хесли, Нагъай,
²⁶ Махат, Матитай, Шими, Ясих, Яуда,
²⁷ Юханан, Риса, Зарубавил, Салафиэл, Нери,
²⁸ Малки, Ади, Хъусам, Элмадам, Эр,
²⁹ Яшуа, Іелизар, Ярим, Матат, Леви,
³⁰ Симеон, Юда, Юсуф, Янам, Элаким,
³¹ Мали, Мина, Матата, Натан, Давуд,
³² Ишай, Авид, Буаз, Сала, Нахшун,

- ³³ Аминадав, Админ, Арни, Гьесрум, Перец,
Яуда,
³⁴ Якъуб, ИсхІекъ, Ибригъим, Терах, Нахур,
³⁵ Серух, Реу, Фалек, Эвер, Шалах,
³⁶ Каинан, Арпахшад, Сим, НухІ, Ламех,
³⁷ Мафусал, Энух, Иред, Магъалай, Каинан,
³⁸ Энус, Сиф, Адам – Аллагъ.

Иблисас Іиса рекъуьас адихъас кканхъуная

4 ¹Аллагъдин РуьхІ архъуна, ушуная Іиса Иордандин къирагъарихъас. РуьхІди файдиная Ге къумариди. ²Къумариъ, ягъцІур ягъди Іиса-йихъ Иблис хъуруцай хъуная, Ге тІулаас адихъас кканди. Гьеге ягъцІур ягъди фера ІуьтІу-нара адава Іисайи. ЯгъцІур ягъ ккеттушугуна, гаш хъуная Гис.

³Иблисас пуная Іисайис:

– Вун – Аллагъдин КІиркІ идехаб, гьеме гъвандикес гуни верегъилди акъе.

⁴Іисайи джуваб йиная гис:

– *Гирами китабарий* ликІиная: «Са гунилди дава инсан ешемиш веяф».

⁵Хаб, Иблисас файшуна Іиса гъава мукъуйилди, агвар акъуная Гис гьеге сеІетти кІилди дуьнйайин паччагъвелар. ⁶Иблисас пуная Іисайис:

– КІилди ге паччагъвелар, гебурин къудрата-ра, девлетара хъай Вас есе зун. Гебур зас йина-тгаре, дехІела зафас гьинас кканчира ес вея гебур. ⁷Магъа, Вун зе удигъ къвакварилди гъзуна, Вун зе юлайий архъухаб, джалла гебур Веттар хъасе.

⁸Іисайи джуваб йина пуная:

– ЛикІиная: «Са Аллагъ ТегІелайин удигъ дала къвакварилди магъурзана, са Лин юлайий ухъ».

⁹Хаб Иблисас файдина Іиса Ерусалимдиди, али-хъуная Ге Аллагъдин хулан ке гъава кІукІал. Иблисас пуная Гис:

– Вун Аллагъдин КІиркІ идехаб, алайш гьемисалас ахтт. ¹⁰ЛикІина аду:

«Аллагъди Учин малайикарис буюрмиш акъасе Вас гъил гъучихъас,

¹¹ гебури Вун гъиларил алгъикІуна гъасе,
Ве лек гъвандигъ гъучидирхІас».

¹²Іисайи джуваб йина, пуная гис:

– ЛикІиная: «Азмурар маркъа Аллагъ ТегІелайикес».

¹³Сара фи пуна тІулаас адихъайчира дагІай, са вахттунисттегъен сакинди атуная Иблисас Іиса.

Сагелай Іиса Назаретий дуьгІебур хура хулаъ аягуна

¹⁴РуьхІдин къуват ай адиная Іиса Галилея дегейиди. КІилди ге дегейин багулив фая мукъарий ад архъуная Іисайихъас. ¹⁵Гисаъ *дуьгІебур хура хуларий* Іисайи ягІар аркъай хъуная инсанарис Аллагъдин гаф. Джаллабури тегІриф аркъай хъуная Гин.

¹⁶Іиса адиная Назаретиди, Уч хІа хъе хІуриди. Гьемишан суман, адиная Ге киш ягъа дуьгІебур хура хулади. Іиса гъайшиная гирами китабарий ликІинаттар хурас. ¹⁷Гилди йиная пайгъамбар

Ишайин китаб. Дахбуна китаб, джикИная Ис-сайи ме гафар ликИна мукъ:

¹⁸ «Аллагъдин РухИ алдея Заал,

Зун Аллагъди гИаттивунаф идехИела
гИеджизарис идже хабар акъас.

Ли гьикунaфе Зун, фацунаттарис азадвел
хъасе пас, сукъурарис Иекв агвасе пас.

Ли гьикунaфе Зун, азиятикк ккеяттар фатас,

¹⁹ Аллагъдин иджвелин вахтт хъучадиная пас».

²⁰ Алакбуна китабра, йина гисаъ кар аркъа-
ттилди, Иса экбуная. ДуьГебур хура хулаъ аде-
гъенттарин улар гил алхбуная. ²¹ Исайи пуная:

– ЯгIа, те чун юркIв алийина вахттуни, алар-
кбуная гирами китабиъ ликИна гафар.

²² Джаллабури теГриф аркъай хбуная Гин,
Гебур муьхIтал вей Ги агъа иджвелин гафа-
рил, хабар гьуланди ахбуная: «Юсуфан кИркI-
ду Ге?» – агъай.

²³ Исайи гебурис пуная:

– Агъал чун Зас мишттин мисала пасе: «Е дух-
тур, вун сагелай вун сагъ акъе!» «Фидегъен уни-
хбуная час Вун Кафернагъум агъа шагъурдиъ
акбуна Иеламатарихъас. Мисара акъе, Ве ватан-
дил». ²⁴ Зун чвас дузди агъая, – пуная Исайи, –
са пайгъамбара адава, учин ватандил къабул
акбунаф. ²⁵ Израилдиъ ппара ашкИнар ахбуная
пайгъамбар Илийин вахттуни. Гъете вахттуни,
хьибу исна сура угъвалар дугъай, кИлди хIуь-
куматтиъ ппара Iайи гашра ахбуная. ²⁶ Амма Из-
раилдин ашкИнарилди сайилдира гьидикуна,

пайгъамбар Илийа гьикунa ахбуная сасра мила-
тин са ашкИн хьиралди, Сидун дерейин багулив
фая Сарепта агъа шагъурдиди. ²⁷ Израилдиъ ппа-
ра кабкар кеяттар ахбуная пайгъамбар Элисеян
вахттуни, амма гебурикес садра сагъ хбуна ада-
ва, са Нааман дала, Сирия агъа хIуькуматтиас.

²⁸ Ге гафар унихьугуна, джалла дуьГебур ар-
къа хулаъ аяттарис хъел адиная. ²⁹ Гъагъахбуна,
хъучИрхIай файшуная гебури Иса хIуригIас
багулив фая дагъарин кIукIуйилди, тисалас ахтт
алайхъас. ³⁰ Иса, гIадишина гебуригIас, ушуная.

***Кафернагъумдиъ Исайи сагъ акбуная гIанаъ
шейтIан ая инсан***

³¹ Иса адиная Галилея дерейиди, Каферна-
гъум агъа шагъурдиди. Киш ягъари халкъдис
ягIар аркъай хбуная Ги. ³² Джалла муьхIтал вей
хбуная Исайи ягIар аркъагъилди, Ге дагучIай,
хIаф суман, гьургъахИела. ³³ ДуьГебур хура хулаъ
са инсан ахбуная, гIанаъ шейтIан аяф. Садпуна
ги гъараяр акбуна пуная:

³⁴ – Эй, Назаретарин Иса, фи э Вас чакес
ккандеяф? Вун чин пуч акъас адинаф эв? Зас
ягIая Вун фуш ичин. Вун Аллагъдин Гирами э.

³⁵ Исайи, гьургъас адатуна, пуная гис:

– БуI! АйчIв лиас!

ШейтIанди алгъадаркас акбуна ге инсан дуь-
Гебур хура хулан яIаниъ, айчIуная гиас, гис
зарар дакбуна. ³⁶ Джаллабурис гучI хбуная. Чаб
чиппигIди агъай хбуная гебури:

– Фи Іеламатар э гебур? Гив гьегішттин хІавелна кьуват фая, шейтІанарисра кехІей буюрмиш акьуна, шейтІанар айчІвая!

³⁷ КІилди дерейиъ ад архьуная Іисайихьас.

Іисайи сагъ акьуная Симонан хьеджарбабра джуьре итта инсанара

³⁸ Дуьгебур хура хулаас ушуная Іиса Симонан хулади. Симонан хьеджарбаб иттай ахьуная, куче ца ай джандиъ. Іисайис тІалаб акьуная гис кумак акьас. ³⁹ АгьукІуна гилди, Іисайи сакин акьуная иттал. Иттал айчІуная гиас. Дишагъли гьеге сеІетти гьайшина, агьийиная суфра. ⁴⁰ Рагъ учІухаб, инсанар вей хьуная Іисайилди чиппин иттаттар хьай. Гьерттил алихьай гьилар, сагъ аркьай хьуная гебур Іисайи. ⁴¹ АцІунаттариас шейтІанар айчІвай хьуная гьараяр аркьай: «Вун – Аллагъдин КІиркІ э!» – агьай.

Іисайи буІас аркьай хьуная шейтІанар, пас адартай, гебурис ягІай ахьунахІела Уч Месигъ идеф.

Іисайи Аллагъдин гаф ягІар аркьай хьуная инсанарис Ягьудеяйиъ

⁴² Багамин гагъ хьегуна, Іиса ушуная хІуриас садра адава сакин мукьуйиди. Инсанар руцай хьуная Гихьас. Ге джикІигуна, инсанар алучІуная Гил мева, чиппихьай гисаъ экьве агьай.

⁴³ Іисайи пуная гебурис:

– Зун джуьре мукьариъра идже хабар акьуна ккандея, Аллагъдин Паччагъвел хьасе пуна. Зун гьеге пас гьикунaфе.

⁴⁴ Ягьудея дерейин дуьгебур хура хуларий ягІар аркьай хьуная Іисайи инсанарис Аллагъдин гаф.

Іисайин садне ученикар

5 ¹ Сагелай, Іиса Генисарет агъа хІуьлин кьирагъихъ хьаягуна, Гигъди завал хьуная ацІуна инсанар, Іисайи агъа Аллагъдин Гафттил юркІв алиянас. ² Іисайис агуная кьирагъихъ Іу лодка. Балугъар фарцанттари, айчІуна лодкабуриас, Іуьрччанди ахьуная чалар. ³ Іисайи, учІуна са лодкайиъ (ге хьуная Симонан лодка), гІачаях пуная са чІукъ кьирагъихьас тич. Экъуна ге лодкайиъ, Аллагъдин Гаф ягІар аркьай хьуная Іисайи инсанарис. ⁴ Учи пуна ккиркІугуна, Іисайи пуная Симонас:

– Пачушуна уьркІе мукьуйигІди, гІихъ чве чалар балугъар фацанас.

⁵ Симона джуваб йиная:

– Е МегІелим, чин кІилин Іуьштти аяттаре мисаъ ул алдакъуна, амма фера фацуна адава. Вун лиштти агъахаб, зун гІихьасе чалар.

⁶ ГІихьуна, фацуная гебури гьеге кьайда балугъар, кьикъе хьуна, чалар чІургъай хьуная. ⁷ Гьилар акьуная гебури сасра лодкайиъ ая илдешарис, кумак акьас гІаттшаб пуна. Илдешар гІаттиная. Іудар лодкабуриъ ахьуная гебури

балугъар. Къакъ ппара хъуна, адивай ахъуная лодкабур. ⁸Гебур агугуна, Симон-Петтруйи, экъуна къвакварилди Исайин удигъ, пуная:

– Е зе ХІаф, ях загъас, зун гунагъар кея инсан э!

⁹Симонна, гихъай аяттара мухІтал хъуна ахъуная гидегъен ппара балугъар агуф. ¹⁰Гин илде шарисра, Якъубасна ЯхІъяйис, Зебедайин шиникварис, гучІ хъуна ахъуная. Исайи пуная Симонас:

– ГучІ мева. Гьалдихъас хаб вун инсанар фарцанф хъасе.

¹¹Паттывуна лодкабур къирагъихъди, кИилди атуна, гебур чаб ушуная Исайихъай.

Исайи кабкар кеяф мертт акъуная

¹²Иса ахъуная са шагъурдиъ. Багулифас гьаттвей хъуная кИилди кабкари алацІуна са инсан. Иса агуф, Гин лекарикк аккерхъуна, миннат акъуная ге инсанди:

– Е зе ХІаф, Вафас зун мертт акъас хъасе, Вас кканхъеаб!

¹³Исайи дагъуна гьил, кирхІуна гик, пуная:

– Кканде, мертт ухъ.

Гъеге сеІетти гулуная иттал. ¹⁴Исайи пуная гис:

– Сайисра ахъамаркъа михъас. Ушуна маллайилди, хъуттурфанас акъе вахъ, садакъара акъе вун сагъ хъебахъас, *Мусайин Закуни* агьилди, джаллабурис вун сагъ хъунаф ягІархъас.

¹⁵Гьер усари унихъай хъуная Исайихъас. Ппара халкъ завал вей хъуная Гил юркІв алиянас, Ги чаб сагъ акъас. ¹⁶Уч Иса ппара сакин мукъуйиди ушуна, дуьГебур аркъай хъуная.

Исайи сагъ акъуная фалиджайи фацуна инсан

¹⁷Сагелай, Исайи Аллагъдин гаф ягІар аркъагуна, Гил юркІв алийинаттаригІ гІахъуная экъуна *фарисеярна Јелимар*, адинаттар Галилеяна Ягъудея агъа деребурин хІурариасна Ерусалимдиас. Исайи Аллагъди къуват йина ахъуная иттаттар сагъ акъас. ¹⁸Са-Іу инсанари файдина гисади ахунил алди, фалиджайи фацуна са инсан, Гебури ачагъас алучІуная ге хулади, Исайин удигъ атас. ¹⁹Инсанар ппара ай, сагъилдира гІачавес дахъуна, алгъушуная гебур хулагъилди. Алгтывуна гъвад, вартгалас ахтг аладивуна гебури иттаф, ахунил алди, хулан яІаниъ атуная Исайин удигъ. ²⁰Гебурин хъугъувел агуна, Исайи пуная иттаттис:

– Ве гунагъарилас гьил гъушуная.

²¹Фарисеярна Јелимари чиппикди фикир аркъай хъуная: «Фуш э ме мидегъен Аллагъсуз курар аркъа инсан? Са Аллагъдифас ду вереф гунагъарилас гьил гъушанас?» ²²Исайис, ягІархъуна фиттихъас ичин гебури фикир аркъаяф, пуная гебурис:

– Фи фикирар э чве юркІураъ аяф? ²³«Ве гунагъарилас гьил гъушуная», рехІет ду пас, «Гъайшина ях», пас дала? ²⁴Магъа чвас ягІар ухъ, *Инсандин КІиркІав* хІавел фая джиллил гунагъарилас гьил гъушанас.

Фалиджайи фацунаттис Ги пуная:

– Зун вас агъая, гъайш, гъушуна ве ахунна ях хулади.

²⁵Джаллабурун удигъ гъеге сеIетти гъайшиная ге, гъушуна уч алде уйи ахунна, ушуная хулади Аллагъдис шукур аркъай. ²⁶Джалла ппара Iайи муьIтал хъуная. Гебури шукур аркъай Аллагъдис, агъай хъуная гучI архъуна:

– Час ягIа Iеламатар агуне.

***Iисайи файшуная Учихъай налукар
завал аркъа инсан***

²⁷Гисаас аттушуна ушугуна, Iисайис агуная налукар завал аркъа Леви агъа са инсан. Ге экъуна ахъуная учи кар аркъа усан багулив.

– Шаб захъай, – пуная гис Iисайи.

²⁸Леви гъайшина, фадахъуна джалла, ушуная Iисайихъай. ²⁹Левияйи хъаттфайшуна Iиса учихъди, дуьхъуная Iисайис батIар суфра. Гисаъ ахъуная ацIуна налукар завал аркъаттара, хъара сасра инсанара. ³⁰Фарисеярина Iелимари хъел кей, агъай хъуная Гин ученикарис:

– Фас чун Iелди-ухай аяфе налукар завал аркъаттарихъайна гунагъар кеяттарихъай?

³¹Iисайи джуваб йиная гебурис:

– Духттур герек идеф сагъди аяттарис дава, иттаттарис э. ³²Зун Аллагъдин рекъуь аяттарилди дава адинаяф, зун адинаяфе Аллагъдилди алдарк пас гунагъар кеяттарис.

***Iисайифас хабар
гъушуная сивар ухIубахъас***

³³Хаб гебури пуная Iисайис:

ЯхIъяйин ученикари ппара сивара ухIа, дуьгебура аркъа, фарисеярин ученикарира гъегиштти, Веттар Iелди-ухай ая!

³⁴Iисайи гебурис пуная:

– Фиштти э гIулар хъучикаф цIакинил сивар ухIас, наврузбег гебурихъай амедегъен гагъди? ³⁵Амма хъучадесе, наврузбег гебуригIас гуджуникестти гIаттыву вахтт, тагъа гъетегуна сивара ухIасе, гъете ягъари.

³⁶Iисайи ахъакъуная гебурис мишттин мисала:

– Сайира цIае кандикес къатI аркъайдава къурц, цIуьре кандил алатIас. АлатIухаб, цIае канна чIир акъасе, цIуьре кандис хъудуьхъесра дава цIае къумашин къурц. ³⁷Сайира агъартайдава цIае чехир цIуьре кIечIариди, агъатухаб цIае чехири чурхъвас акъасе кечIар – чехира адавесе, кIечIара бат хъасе. ³⁸ЦIае чехир агъатуна кканде цIае кIечIариди! ³⁹Ерсе чехир ухухаб, цIаеф сайисра кканхъасттава, ги пасе: «Ерсеф иджеф э».

«Инсандин КIиркI – киш ягъанна ХIаф э»

6¹Сагелай киш ягъа Iиса вей хъуная хуйиас. Гин ученикари алдартIай кIетIар, гIиршанди гъилиь, Iелди хъуная. ²ФарисеяригIас са-Iудари пуная:

– Фи э чун аркъаяф? Киш ягъа ахттигъар адава лишттинттар акъас!*

³Исайи гебурис пуная:

– Чун хуруфтту, фикъуф ичин *Давуда*, учра учин инсанара гашила агуна? ⁴Давуда, ачушуна Аллагъдин хулади, гъушуна садакъайин гуни, учира ІуьтІуная, учин инсанарисра йиная. Амма ге гуни сайисра ІуьтІанас ахттигъар адава, са маллабурис дала.

⁵Исайи гебурис пуная:

– Инсандин КІиркІ – киш ягъанна ХІаф э.

ХІуьрджал гъил рукъуна инсан

⁶Сасра киш ягъа Іиса адина дубгІебур хура хулади, ягІар аркъай хъуная Аллагъдин гаф. Тисаъ ахъуная хІуьрджал гъил рукъуна са инсан. ⁷Фарисеярна Јелимар алгъузуна ахъуная сагъ аркъайчугвас Іисайи ге инсан киш ягъа, хаб Іисайик тахсир кикІас хъас. ⁸Іисайис ягІай ахъуная гебурин фикирар. Ги пуная гъил рукъуна инсандис:

– Гъайш, шаб мич, яІанилди.

Те гъайшина адиная. ⁹Исайи гебурис пуная:

– Зун чвафас хабар гъуландея, фикъас ахттигъар ая киш ягъа: иджвел акъас эв хъара Іайвел

* ^{6,2} Киш ягъа, джугътІарин закунилди джумІе ягъан рагъ учІухаб киш ягъан рагъ учІасттегъен кар акъас ахттигъар ахъуна адава. Фарисеяри, киш ягъа кІетІар алдатІучира кехІей, кар акъуб хІисаб аркъай хъуная.

акъас? Джан ухІас эв хъара пуч акъас? ¹⁰Хъуттурфуна джаллабурихъ, Іисайи пуная ге инсандис:

– Дагъ гъил.

Ги дагъуная, гъил сагъ хъуная ге инсандин. ¹¹Фарисеярисна Јелимарис хъел алгъадиная. Чиппин арайиъ гъургъай хъуная гебур, фиркъагъан агъай Іисайис.

Іисайин цІеІу вакил

¹²Гъете ягъари Іиса ушуная сувалди дубгІебур акъас, кІилин Іуьштти илгуная Ге, Аллагъдис дубгІебур аркъай. ¹³Багамингагъ хъегуна, унахъуная Іисайи учин ученикарис. Паттивуна гебуригІас цІеІуд, пуная гебурис вакилар. Гебур хъуная: ¹⁴Симон, Іисайи гил алихъуная Петтру пуна ттур, гин чу Андрей, Якъуб, ЯхІъя, Филип, Варфаламей, ¹⁵Матфей, Фума, Алфеян кІиркІ Якъуб, Симон, гихъ хъитІуна ахъуная Зилут, ¹⁶Якъубан кІиркІ Ягъуда, Ягъуда Искаріут, хабди Іиса масса еф.

Иджвелин гафарна агъар

¹⁷Алайшуна гебурихъай ахтт, Іиса гъузуная майдандил. Гисал завал хъуная Іисайин ученикара, кІилди Ягъудея дерейинна, хІуьлин къирагъари хъая Сидуна Тир агъа шагъураринна Ерусалимдин ппара халкъра. ¹⁸Гебур адинаттар хъуная Іисайил юркІв алиянас, чиппин иттала-ра сагъ акъас. Панаъ шейтІан аяттара сагъ вей

хьуная. ¹⁹Джаллабурис гьил кирхIас кканди ахьуная Исайик, Гиас аттвере кьувати джалла сагь аркъахIела. ²⁰Исайи, хьуланди Учин ученикарихь, пуная:

– Бахттлубур э гIеджизар!

Аллагьдин Паччагьвел чвефе.

²¹ Бахттлубур э агьал гашила аяттар!

Аллагьди чун тухь акьасе.

Бахттлубур э чун, агьал Iешаяттар!

Чун элхьенди ахьасе.

²² Бахттлубур э чун, инсанарис чвакес хьел адина, чун уджуз акьуна адикая гуна, чве ттур беябур аркъая гуна Инсандин КИркIахьас.

²³ Шад ухь ге ягъа, бахил ухь!

Заварил чвас зурба пай ая.

Чун дакканттарин дадара, гьелиштти ахьуная пайгьамбарарихьайра.

²⁴ Язукь э чве девлетлубур!

Чвас кIукI алди хьуная иджвелар.

²⁵ Язукь э чве, агьал фун ацIунаттар!

Чун гашила ахьасе.

Язукь э чве, агьал элхьендеттар!

Чун, ав алихьуна, Iешай ахьасе.

²⁶ Язукь э чве, кIилди инсанари чве хIа гаф аркъагуна!

Дузди гьелиштти хIа гаф аркъай хьуная чIире пайгьамбарарина гьеле инсанарин дадари.

Ккан ухь чве душманара

²⁷ – Чвас, Заал юркIв алийинаттарис, Зун агъая: Ккан ухь чве душманар, иджвел акье чун дакканттарис, ²⁸иджвелин гаф уп, чвас рукьалар аркъаттарис, дуьге акье чун уджуз аркъаттарис. ²⁹Ве суратин са багулигIас чIепI гIадивучин, джуьре багвра кичикI. Ве вартгал але кан фаттвуттис, берхIемра фачи. ³⁰Вафас гIа-лаб аркъаттарис, джаллабурис фачи, веф гьушуттис, хаб фаша магъа. ³¹Чвас джуьре инсанари чвас фиштти акьуна кканчин, гьегештти чун гьегебурисра акье. ³²Нагагь чвас Iаре те чун кканеттар идехаб кканеф, фи баркаллагь э чвас авеф? Гунагьар кеяттарисра те чаб кканеттар э кканеф. ³³Нагагь чун иджвел аркъаф Iаре, те чвас иджвел аркъаттарис идехаб, фи баркаллагь э чвас авеф? Гунагьар кеяттарира гьегештти аркъа. ³⁴Нагагь чун бурджуни ирцIанф Iаре те хаб ирцIанттарис ичин, фи баркаллагь э чвас авеф? Гунагьар кеяттарира бурджуни ирцIанде гунагьар кеяттарис, гебури хаб есе пуна. ³⁵Чун гиштти маркъа! Ккан ухь чве душманар, иджвелар акье гебурис, бурджуни фачи, хаб зе есе пуна дагъузуна. Гьетегуна чвас зурба пай хьасе. Чун Вартгал Алеттин шиникквар хьасе, Ли Учира баркаллагь адаттарисра кехIей, Iаттарисра кехIей иджвел аркъахIела. ³⁶Чве Заварин Дадан суман идже юркIв, чвера ухь.

*Сайинна диван маркъа,
чвѣра акъасттава*

³⁷ – Сайинна диван маркъа, чвѣ диванна акъасттава. Сайикра тахсир кимикІа, чвакра тахсир кикІасттава. Гъил гъуршанди акъѣ, чвааласра гъил гъушанасе. ³⁸ ИрцІанди акъѣ, чвасра есе. Чвас Іуърджанди, кІукІ алди есе, багварихъас алархъай. Чун фишттин кбуларилди алцанчин, гъегішттинттарилди чвасра алцанасе.

³⁹ Іисайи ахъакбуная гебурис мишттин мисала:

– Хъасев сукъурафас сукъур гъас? Іудара къуйди архъастту гебур? ⁴⁰ Ученикдифас учин мегІелимдилас хІаф хъас верѣфттава, хуруна ккиркІугуна дала, гифас агърукъасттава учин мегІелим суманф хъас.

⁴¹ Фас вас сасрайин улиъ ая са бицІи чІирхІ аргвафе, веттиъ ая цІагъун даргвай? ⁴² Фиштти пас ве вафас сасрайис: «Нан зун ве улиъ ая чІирхІ аттивас», вас ве улиъ цІагъун даргвахаб? Агъ мезрухІ! Сагелай ве улиас цІагъун аттив – гъетегуна вас агвасе, фиштти аттивайчин чІирхІ сасрайин улиас.

Идже кІуранил, идже емиш алгъавей

⁴³ Идже кІуранил чІирхІе емишар алгъавейдава, утІуф ке кІуранил батІар емишар алгъавейдава. ⁴⁴ Гъер кІур ягІарве учин емишарилди. МеркІварилас инджирар завал аркъайдава, зазарилас тІибитІарин лукар алдартІайдава. ⁴⁵ Идже

инсандин юркІураас иджвел э аттвереф, Іа инсандин юркІураас Іайвел э аттвереф. Фитти юркІв ацІуна аячин, гъеге э инсандин мезурал алвеф.

Іу хандаг

⁴⁶ Фас чун Зас агъафе: «Е хІаф, е хІаф», Зун агъаттар даркъагуна. ⁴⁷ Те Заалди вереф, Зе гафарил юркІв алихбуна, Зун пеф аркъаф гъинахъай фачикІас хъасичин ягІав? ⁴⁸ Те фачикІас хъасе уркІе хандаг рукІуна, дагъар ккея мукбу-йил хал алихбу инсандихъай. ХІа нецІв адина хулалди алгъархъугуна, хал тІушуна адава, мехІкамди алихбунаф идехІела.

⁴⁹ Те Зе гафарил юркІв алихбуна, амма Зун петтар даркъаф фачикІас хъасе хандаг дарукІуна, джилл хал алихбу инсандихъай. Хулалди нецІв алгъархъугуна, хал садпуна арчІуная. Хулакес са арчІу гъванарин пус э илгунаф.

*Іисайи сагъ акбуная эскерарин
хІекиман лукІ*

7 ¹ Халкъдис джалла пас ккандеттар пехаб, Іиса адиная Кафернагъумдиди. ² Римдин са эскерарин хІекиман ппара ккане лукІ Іайи иттай аккихбуна ахбуная. ³ Іисайихъас унихбуна, эскерарин хІекима гъикуная Іисайилди джугъутІарин хІа къуджабур тІалаб акъас Тикес, шаб пуна учин лукІ сагъ акъас. ⁴ ХІа къуджабури адина Іисайилди ппара Іайи миннат акбуна пуная:

– Те лайикъ иде инсан э, Вун кумак акъас.
⁵Тис хье халкъ кканве, дуьгІебур хура халла кехей алихъуная ти хъес.

⁶Іиса ушуная къуджабурихъай. Іиса гъучару-къагуна, эскерарин хІекиман хулагъди, хІекима гъикуная Гилди учин дусттар, пас:

– Вун бизар мева, зе хІаф. Вун зе хулади ачадес, зун лайикълу инсан дава. ⁷Зун Ваалди душуф гъемихъас э, зун лайикълу инсан давахІела. Вун Іаре са гаф уп – зе лукІ сагъ хъасе.
⁸Зунна хІуькуматтис мутІеІ иде инсан э, амма зе гъиликкра ккея эскерар. Сайис агъа зун: «Ях» – ге ве; сасрайис: «Мич шаб» – ге гъучаве; лукІус агъа: «Акье гъеме-гъеме» – ги аркъа.

⁹Ге гафар унихъугуна, Іиса муьхІтал хъуная, алдаркуна учин къабахъай вея инсанарилди, Ги пуная:

– Зун чвас агъая миштти хъугъуна инсан Зас Израилдира кехей гъучархъуна адава.

¹⁰Эскерарин хІекима гъикунаттар хулади адегуна, гебурис агуная лукІ сагъ хъуна.

¹¹Са чІукъ вахттунилас Іиса ушуная Наин агъа шагъурдиди. Гихъай ахъуная Учин ученикара, ппара халкъра. ¹²Іиса шагъурдин къапубуригъди гъучарукъугуна, шагъурдиас аттгъай хъуная ашкІин бабахъ хъая са кІиркІан майит. Шагъурдиас бабахъай вей хъуная ппара инсанара. ¹³Ге баб агугуна, баб Іегвал хъуна Іисайи пуная:

– МеІеша.

¹⁴Гъучушуна, гъил кирхІуная Іисайи суьрик. Суьри гъая инсанар гъузуная. Іисайи пуная:

– Е джигъил идеми, Зун вас агъая, гъайш!

¹⁵КІинаф гъайшина гъургъуная. Іисайи хаб йиная бабас кІиркІ. ¹⁶Джаллабуриь гучІ архъуная, гебури шукур аркъай Аллагъдис агъай хъуная:

– ЧагІди зурба пайгъамбар адиная! Аллагъ Учин халкъдилди адиная!

¹⁷Іисайин ад архъуная кІилди Ягъудея дере-йиъра кІилди Ягъудея дереин багулив фая му-къвариъра.

***Пайгъамбар ЯхІъайи гъикуная
Іисайилди учин инсанар***

¹⁸ЯхІъайис учин ученикари ахъакъуная кІилди ге курарихъас. ¹⁹ЯхІъайи унахъуна учин Іу ученикдис, гъикуная гебур Іисайилди хабар гъушанас: «Вун эв – Те, чаалди адина ккандеф, хъара чин сасрайихъ гъузуна ккандеяв?»

²⁰Ученикари адина Іисайилди пуная:

– ХъеттигІ гІучІуна-гІайчІва гІедат аркъа ЯхІъайи гъикунаттар э чин Ваалди хабар гъушанас: «Вун эв – Те, чаалди адина ккандеф, хъара чин сасрайихъ гъузуна ккандеяв?»

²¹Те вахттуни Іисайи сагъ аркъай хъуная итталар кея инсанар, гІанаъ шейтІанар аяттар, сукъурар. ²²Іисайи джуваб йиная гъикунаттарис:

– Ушуна ахъакъ ЯхІъайис джалла чвас агу-ттара, чвас унихъуттара:

сукъурарис — Іекв аргвая,
хъурунаттар — вея,
кабкар кеяттар — мертг вея,
карабурис — унихъая,
кІинаттарик — джан керхъая,
гІеджизарис — иджвелин хабар аркъая.

²³ Бахттлу инсан э те, Захъ хъугъуф.

Пайгъамбар ЯхІъяйихъас Іисайи пунаеф

²⁴ ЯхІъяйи гыкунаттар ушугуна, Іисайи пуная халкъдис ЯхІъяйихъас:

— Фи агвас ушунаттари чун къумариди? Кулаки къамиш фиштти турттанчин агвас эв? ²⁵ Фи агвас ушунаттари чун? Багъа кунар але инсан агвас пуна эв? Багъа кунар але инсанар, ухътанди ешемиш веттар, паччагъарин къалабуриъ э аяф.

²⁶ Фуш агвасе пуна юркІураъ уйи чве? Пайгъамбар эв? Э, чвас пайгъамбардиласра хІаф э. ²⁷ ЯхІъяйихъас Гирами Китабиъ ликІиная: «Магъа Зун гыкая Ве удигъай Зе хабар фаяф, Ве удигъ, Вас рекъ хІезур акъас». ²⁸ Зун агъая чвас, джиллил але инсанаригІ, ЯхІъяйилас хІа пайгъамбар гІадава. Амма Аллагъдин Паччагъвелдиъ джаллабурилас бицІифра кехІей хІаф э, те далара.

²⁹ КІилди халкъди ЯхІъяйил юркІв алихъуная. Налукар завал аркъаттарира кехІей, Аллагъ хІекъ акъуная, адина ЯхІъяйилди хъеттигІ

гІучІуна-гІайчІва гІедат акъас. ³⁰ Фарисеярина Іелимари ЯхІъяйин гІедат дакъуна, Аллагъди чиппис акъуна ният къабул акъуна адава.

³¹ Іисайи пуная:

— Гынахъай фачикІа Зун ме гъалдин инсанар? Фушар суманттар э мебур? ³² Мебур гимил экъуна бицІи шиникквар суман э, са сайис гъараяр аркъай: «Чин чвас суьретІ йирхІуне, чун лихъундава, чин Іешалар акъуне, чун Іешундава».

³³ Адине ЯхІъя, ги я гуни Іелдава, я чехир ухайдава — чун агъа: «Гиъ шейтІан ая!» ³⁴ Адине Инсандин КІиркІ, Ги Іелдира э, ухайра э — чун агъа: «Хъуттурфен, тагъа фунтай, чехир ухас кканеф, налукар завал аркъаттаринна сасра гунагъар кеяттарин дустт». ³⁵ Аллагъдин хІа Іекъул аргвая Гин Іекъул фацунаттариъ.

***Іисайи гъил гъушуная гунагъар кея
дишагълилас***

³⁶ Са фарисея шаб пуная Іисайис учихъди гуни ІуьтІанас. Іиса адина фарисеян хулади, са багулихъди къархъил ирхІуна экъуная суфрайихъ. ³⁷ Гъеге шагъурдиъ ая гунагъар кея са хъирас ягІархъуная Іиса фарисеян хулаъ аяф. Ге хъир адиная тисади Іачин бицІи гаджини ая батІар ниъ хъая ччамра фай. ³⁸ Къабахъас Іисайин лекарикк ккерхуна, Іешуная ге. Гин негъвар алавей хъуная Іисайин лекарилди, учин чІарарилди джикай хъуная ги Іисайин лекар.

Лекарис мачар икІай, батІар ниъ хъая ччам китІиршанди хъуная ги Исайин лекарик.

³⁹ Гъегиштти агугуна, Иса хъаттфайшуна фарисеяйи, фикир акъуная: «Эгер ме инсан хІекъданди пайгъамбар ичин, Мис ягІай ахъаси, Учик гъилар кирхІая хъир, гунагъар кеяф идеф». ⁴⁰ Исайи пуная фарисеяс:

– Е Симон, Зас вас са чІал пас ккандея.

– Уп, МегІелим, – пуная ги.

⁴¹ Исайи пуная:

– Іу инсандик кехъуная са эссин бурдж. Сайик кехъуная гІифуверш арсуран манат, сасрайик – гІифцІур. ⁴² Гебурифас бурдж ес девехІела, Іударисра бурджар хуълал акъуная эесси. Магъа гебурикес гъинас ппара кканхъасе эесси?

⁴³ Симона джуваб йиная:

– Зун фикир аркъа, те ппара бурдж хІуълал акъуттис.

– Вун дузди фикир акъуне, – пуная Исайи.

⁴⁴ Исайи, алдаркуна ге хъиралди, пуная Симонас:

– Аргваяв вас ме дишагъли? Зун ве хулади адегуна, вун зас хъед йиндава лекар Іуъччанас. Ппай ме дишагъли учин негъварилди Іуъччуна Зе лекар, учин чІарарилди джикуне. ⁴⁵ Зун ачадегуна, вун Зас мач икІундава. Ппай ме дишагъли, Зун мисаъ а вахттунилас мич, гъайчІундава Зе лекарис мачар икІай. ⁴⁶ Вун ччам Зе кІилик китІишиндава, ппай ме дишагъли батІар ниъ хъая ччам

Зе лекарик китІишине. ⁴⁷ Зун вас пасе фас ичин: Ме дишагълин ппара гунагъарилас гъил гъушуная, дехІела э мис ппара кканди аяф. Гъиналас чІукъ гъил гъушуна айчин, тис чІукъ кканди ая.

⁴⁸ Дишагълис Исайи пуная:

– Гъил гъушуная ве гунагъарилас.

⁴⁹ Гихъай экъуна сасра гІулари чаб чиппикди агъай хъуная: «Фуш эгъан Ме, гунагъариласра гъил гъуландеф?»

⁵⁰ Исайи пуная ге дишагълис:

– Ве хъугъувелди вун ухІуне. ЮркІв сакинди ях.

Исайин рекъуъ ушу дишагълибур

8 ¹Тегунанхаб са чукъ вахттунилас Иса ушуная шагъурариди, хІурариди инсанарис Аллагъдин Паччагъвелдихъас иджвелин хабар фай. Гихъай ахъуная цІеІу ученик. ² Хъара Исайихъай ахъуная са-Іу дишагълира, гІанаас шейтІанар адикунa, итталарикесра сагъ акъунаттар: Майрам, Магдалина агъа ттур хъитІунаф, гиас Исайи адикунa ахъуная ери шейтІан, ³ Югъана, Иродан мулкарин хІавел аркъа Хуза агъаттин хъир, Сусана, хъара ацІуна джуъреттара. Ге дишагълибури, Исайинна Гин ученикарин гереквеларис, чиппикес аркъай хъуная харджар.

Тум узаттихъас мисала

⁴ Сагелай гьер джуъре усариас адина завал хъунагуна ацІуна инсанар, Исайи ахъакъуная гебурис мисала:

⁵ – Са неджбер айчІуна ахьуная тум узас. Узагуна, са-Іу ударар алархьуная рекъуьлди – гебурил лекара алишина, джакъварира ІуьтІуная. ⁶ Сур ударар алархьуная гъванарилди, гебур кегъучІуная, амма Іаш адавай – кегъучІуттар рукъуная. ⁷ Сур ударар гІархьуная меркІваригІ – меркІвар къалин хьуна, тум вартт гІагъучІуна адава.

⁸ Сур ударар алархьуная гІане ругулди, кегъучІуна, вершпай алтухъди мехІсул йиная.

Ме мисалара ахъакъуна, Іисайи пуная:
– ЮркІв алийинаттарис, унихьурай.

Мисалайин мегІна

⁹ Ученикари хабар гъушуная Іисайифас: «Ле мисалайин мегІна фи э?» ¹⁰ Іисайи джуваб йиная:

– Чвас дахъуная Аллагъдин Паччагъвелдин сирар, аме инсанарис гебур мисалабурилди э ягІа-яф, хьуланди аячира, гебурис аргвай адава, унихъай аячира, гебур гъавурдиъ архъай адава.

¹¹ Ме мисалайин мегІна ме э:

Тум – Аллагъдин гаф э. ¹² Рекъуьлди алархьу тумун ударар – гебур Аллагъдин гаф унихьуна инсанар э; амма хаб адина Иблис, ге гаф юр-кІуралас вес аркъа гебурина, гебур хьудугъурай пуна, гебур духІас. ¹³ Гъванарилди алархьуна тумун ударар, гебур чиппис унихьуна Аллагъдин гаф, шатти къабул аркъа инсанар э; амма мерІер хьудава гебурина хьугъувелдихь, дехІела

са вахттунисттегъен хьугъа гебур, четинвелар алчархьегуна, хаб йирхІа. ¹⁴ МеркІваригІ гІархьу тумун ударар, гебур Аллагъдин гаф унихьуна инсанар э; амма хаб гІачІугъуна, девлетарихь, рехІетарихь ахьихьуна ве гебурина Іуьмур. Гебурина кІетІу бегъер ирцІандава. ¹⁵ Авадан ругулди алархьу тумун ударар, гебур чиппис унихьуна Аллагъдин гаф, чиппин идже дуз юркІураъ икІуна, ухІа инсанар э. Сабур хъахІела, гебурина кІетІу бегъера ирцІанде.

¹⁶ Сайира, лампа кикІуна, гин варттал бахІти алияндава, я ккараватин кІенаккра ккичикІайдава. Лампа алиланде къасал, ачавереттарис Іекв агвас. ¹⁷ Фера афттава джинабанф, ашкара девеф, фера афттава джин акъас вереф, ягІархьуна вартгалди агъдархъаф. ¹⁸ Фикир акъе чвас унихъа гафарил: хъаяттис – хъара ппара есе, хьувадаттифас, учихь хъая суман верефра, фатти-васе.

Іисайин бабна чуппар

¹⁹ Адиная Іисайилди Учин бабна чуппар, халкъ ппара ай, гІайчІвас хьуна адава гебурифас Іисайилди. ²⁰ Іисайис хабар акъуна пуная:

– Ве бабна Ве чуппар гъзуная раккахь, Вун агвас кканди.

²¹ Іисайи пуная гебурис:

Зе бабна чуппар гъетебур э, Аллагъдин гаф-ттил юркІв алийина, гихь хьучавереттар.

Ісайи сакин акъуная тІурфан

²² Са ягъа, Іиса учІуна Учин ученикарихъай лодкаийъ, пуная гебурис:

– Див хъин алттвес сасра къирагъихъди.

Гебур гІачушуная. ²³ Лодкаий ай алттверегуна, Іиса гІачушуная ахунигІ. Садпуна хІуылилдигІурфан гъайшиная, лепебур гІагъархъуна, лодкаийиди авей хъуная хъед. Ппара хІа бала къадаийикк кичархъуная гебур. ²⁴ Ученикари кегъикуна Іиса пуная:

– МегІелим, МегІелим хъин лубкІея!

КетІуна, Ги къадагъа акъуная кулакисра, гуджлу хІа лепебурисра. Фера андавай, хІуыл сакин хъуная.

²⁵ Іисайи пуная ученикарис:

– Нахъи чве хъугъувел?

ГучІра мухІталла хъуна ученикари агъай хъуная сайи сайис:

– Фуш э Ме? Ми кулакисра, хъеттисра кехІей буюрмишар аркъа, гебура Мис мутІеІ ве.

ГІанаъ шейтІан аяф сагъ акъуная

²⁶ Гебур гІаттиная Галилея дерейис гъучадаркуна Гераса агъа мукъуйин джилилди. ²⁷ Іиса къирагъихъди гІайчІугуна, Гис гъучархъуная гъеге дерейин шагъурдиас гІанаъ шейтІанар ая са инсан. Ге инсан ацІуна гагъ хъуная кунар алдавай вей, хулаъ ешемиш девей, некъваригІ ешемиш вей. ²⁸ Іиса агугуна, ге инсанди акъуна

вевер, ккерхъуна Гин лекарикк, гъавайикес пуная:

– Фи э Вас закес ккандеф, Аллагъ ТегІелайин КІиркІ Іиса? Миннате Вас, азият майицІана зас!

²⁹ Ге инсанди гиштти пеф, Іисайи шейтІандис буюрмиш акъухІела хъуная, айчІв лин гІанаас пуна. АцІуна гагъ хъуная гис гІезаб ирцІанди шейтІанди. Гъилара лекара итІуна синджиларий алгъузучира, къатІ акъуна синджилара гъишай хъуная ге, шейтІанди агъихъуна, инсан адава мукъвариди. ³⁰ Іисайи хабар гъушуная гифас:

– Фуш агъа вас?

– Къушум, – пуная ге инсанди, учин гІанади ппара шейтІанар ачушунахІела.

³¹ ШейтІанари миннат аркъай хъуная Іисайис, гъимика чин кІен ккедава мукъуйиди агъай. ³² Тисаъ сувал алхъуная ваккарин хІа лудж. ШейтІанари тІалаб акъуная Іисайис чиппис ахттигъар тин пуна, ваккарин гІанаъ учІас. Іисайи йиная ахттигъар. ³³ ШейтІанар, айчІуна инсандиас, учІуная ваккарийъ. Ваккарин кІаратІ дивуна адина аратІихъди, алахъуна хІуылигІди, адивуная. ³⁴ Ккабанари, ге хъуна кар чиппис агугуна, ушуна ахъакъуная гихъас шагъурдира, багулив фая галарира. ³⁵ Инсанар ушуная хъуттурфанас фи ичугвас хъунаф. Іисайилди адегуна, гебурис агуная те шейтІанар айчІуна инсан, кунара алди, учин гъавурдира ай, экъуна Іисайин лекарийъ. Инсанарис гучІ хъуная.

³⁶ Ге Іеламат агуттари, ахъаркъай хъуная инсанарис, фиштти сагъ хъучин гІанаъ шейтІанар ая инсан. ³⁷ Гераса дерейиъ ешемиш вея инсанарис ппара Іайи гучІ хъуная, гебури миннат акъуная Исайис ях пуна чиппин мукъариас. Иса учІуна лодкаийъ, хаб алттушуная. ³⁸ Ге гІанаас шейтІанар айчІу инсанди, учра хъай ях пуна тІалаб акъуная Исайис. Амма Исайи хаб гькуная ге, пуна:

³⁹ – Ушуна ве хулади ахъакъ вас Аллагьди акъудегьенттарихъас.

Ге инсанди ушуна, кІилди шагъурдис ахъаркъай хъуная, фикъунчин учис Исайи.

«Ве хъугъувелди вун сагъ хъуне»

⁴⁰ КІилди ахъутІуна ахъуная Исайихъ, дехІела Иса адегуна, халкъди шатти къабул акъуная Ге. ⁴¹ Гьеге вахттуни адиная Ягъир агъа са инсан, ге хъуная дуьгІебур хура хулан хІаф. Ягъир, ккерхъуна Исайин лекарикк, миннат акъуная Гис учин хулади шаб пуна. ⁴² Ягъиран цІеІу ис вея хъая са руш лувкІей хъуная. Иса ушуная Ягъирахъай; джалла багварихъас алчахъуна, халкъдин арайиъ ахъуная Иса. ⁴³ Са дишагълин цІеІу ис хъуная, хъаттдартІай, иьер вей. Ги учихъ хъаеф-хъудаваф кІилди хардж акъуна ахъуная духттурарис, амма сайифасра сагъ акъас вей хъуна адава ге. ⁴⁴ Къабахъас гъучадина, ге дишагъли кирхІуная гьил Исайин палашин муртгук, гьеге сеІетти иъ атІуная. ⁴⁵ Исайи хабар гъушуная:

– Гъина э Зак кирхІуф?

Сайира чиппи кирхІундава пегуна, Петтруйи пуная:

– Е МегІелим, Вун халкъдин арайиъ ая агуна, гьер багулихъас Вахъ хъузиландея.

⁴⁶ Исайи пуная:

– Дава, гъина ичин Зак кирхІуне. Зас хабар хъуне, Заас къуват аттушуна.

⁴⁷ Ге дишагъли, гъавурдиъ архъуная учифас джинихъас девеф. КІакІ архъуна гъучадина, ккерхъуна Исайин лекарикк, кІилди халкъдин удигъ ахъакъуная ге дишагъли, фиттихъас кирхІуф ичин учи Исайик, фиштти гьеге сеІетти уч сагъ хъучин. ⁴⁸ Исайи пуная ге дишагълис:

– Е руш, ве хъугъувелди вун сагъ хъуне. Архайин хъуна ях.

Исайи джан кихъуная Ягъиран рушак

⁴⁹ Иса гъургъай ай, адина Ягъиран хулаас са инсанди пуная:

– Е Ягъир, ве руш кІине. Сара бизар марка мегІелим.

⁵⁰ Ге гафар унихъугуна, Исайи пуная Ягъирас:

– ГучІ мева. Вун хъугъ, ве руш сагъ хъасе.

⁵¹ Ягъиран хулади адегуна, Исайи сайисра ахттигъар йина адава Учихъай ачавес, са Петтруйсна, ЯхІгъайисна, Якъубас дала. Рушан дадасра, бабасра ахттигъар йиная. ⁵² Джалла Іешай-рахвай ахъуная ге рушахъас. Исайи гебурис пуная:

– МеІеша. Ге кІина адава, ге гъархъунаф э.

⁵³ Гебур элхъенди ахъуная Исайил, ге кІинаф ягІахІела. ⁵⁴ Исайи, фацуна ге рушан гъил, гъавайикес пуная:

– Е руш, гъайш!

⁵⁵ Руш гъеге сеІетти, джан керхъуна гъайшина. Исайи Іелеф фачи пуная гис. ⁵⁶ Дадна баб муьІтал хъуная. Исайи сайисра магъа пуная гебурис ме кардихъас.

Исайи гъикуная Учин цІеІу ученик

9 ¹ Унахъуна Учин цІеІу вакилас, Исайи йиная гебурис хІавелна къуват кІилди шейтІанар адикасра, итталар сагъ акъасра. ² Исайи гъикуная гебур Аллагъдин Паччагъвелдихъас хабар акъас, итталара сагъ акъас. ³ Исайи пуная вакиларис:

– Фера магъуяна рекъуьди: я Іесса, я чанта, я гуни, я пул, я духІуба аркъа кунар. ⁴ Нае хулади ачушучин, гъетисаъ экъве, чун хаб рекъуьб учІасттегъен. ⁵ Чун къабул дакъу мукъуйиъ, тебурин хІуриас верегуна, чве лекарил алекъуна кумра кехІей кейхІуна ате тебурис. Гъегилди ягІархъурай тебурис.

⁶ Вакилар ушуна алдаркай хъуная хІурарил иджвелин хабар аркъай, джалла усари итта инсанара сагъ аркъай.

Иродас агвас кканди ахъуная Іуса

⁷ Исайи аркъа джалла курарихъас унихъуная хІекимвелдиъ ая Иродас. Гис фи фикир аркъайчира ягІай хъуна адава, сур инсанари, кІина

ЯхІгъа э Те гъайшинаф агъай хъуная, ⁸ сури – Иліа пайгъамбар э Те адинаф, сасрабури – фушчин са авалдин пайгъамбар э Те джан керхъунаф агъахІела. ⁹ Ирода пуная:

– ЯхІгъайин зун кІил алдихъуне. Те инсан фуш эгъан, мидегъенттар унихъа зас Тихъас?

Иродас агвас кканди ахъуная Іуса.

ГІифу агъзур инсан тухъ хъуная

¹⁰ Адегуна, вакилари ахъакъуная Исайис джалла чиппи акъуттарихъас. Сасрабури мушат дакъас, Іуса хъай Учин вакилара ушуная Вифсаида агъа шагъурдин багулив фая сакин мукъуйиди. ¹¹ Амма инсанарис хабар хъуна, Исайин къабахъай чабра ушуная. Исайи гебур ачухъди къабул акъуная, агъай хъуная гебурис Аллагъдин Паччагъвелдихъас, иттаттара сагъ аркъай хъуная.

¹² ГІуьбехъми гагъ вей хъуная. Вакилари, гъучадина, пуная Исайис:

– Фадат инсанар, ушуна багулив фая хІураридина галариди, джикІирай чиппис Іуьш акъас эркъва мукъна Іелеф, хъин мисаъ инсан адава мукъуйи э аяф.

¹³ Исайи пуная вакиларис:

– Чун фачи гебурис Іелеф.

Вакилари пуная:

– Чав фера фадава, Іаре гІифу гунира Іу ба-лугъ дала, гъал ягІайдава чин ушуна джалла ге инсанарис гъуланчин Іелеф.

¹⁴ Гебур гІифу агъзур дегъен инсан ахъуная. Исайи пуная Учин ученикарис:

– Гьер усагъ гІифцІур инсан аркъай, экъвас акъе гебур.

¹⁵ Гъегиштти акъуна, гебури джаллабур экъвас акъуная.

¹⁶ Гъушуна гІифу гунира Іу балугъ, аккедурфуна завариккди, Исайи акъуная дуьгІе, ая баракатис шукур аркъай. Хуппай пай акъуна йиная ученикарилди, инсанарис алихъас. ¹⁷ ІуьтІуна, джаллабур тухъ хъуная, хъара цІеІу кІватт ацІу кърцар амилгуна, завал акъуная гебури.

***Аллагъдин Месигъ.
Исайи пуная Учин Іеджалихъас***

¹⁸ Сагелай Иса ахъуная дуьгІебур аркъай инсанар адава сакин мукъуйиъ. Гихъай ахъуная Учин ученикара. Исайи хабар гъушуная гебурифас:

– Фуш хІисаб аркъа Зун халкъди?

¹⁹ Ученикари пуная:

– Сури агъа, Вун – хъеттигІ гІучІуна-гІай-чІва гІедат аркъа ЯхІгъа э пуна, сури – Иліа э пуна, сасрабури агъа, Те авалдин са пайгъамбар э джан керхъуна гъайшинаф.

²⁰ Исайи хабар гъушуная ученикарифас:

– Ппай чун фуш хІисаб аркъа Зун?

– Вун – Аллагъдин Месигъ э, – пуная Петтруйи.

²¹ Исайи къацІра сайисра гихъас вартгал маркъа пуна, ²² пуная Учин ученикарис:

– Инсандин КІиркІ ацІуна гІезабарикк ккихуна ккандея, хІа къуджабурира, хІа маллабурира, Іелимарира Ге къабул акъасттава, гебури Ге кІесе, амма хъибудпе ягъас Ге джан керхъуна гъайшасе.

***Фикъуна кканчин Исайихъай
вес кканетти***

²³ Хуппай джаллабурис Исайи пуная:

– Захъай вес кканетти, учихъас кІвалас гъатуна кканде, гьер ягъа ге хІезурди кканде четинвеларин къакъ гъадивас, герек хъучин, учин Іуьмур есра кехІей. Тагъа гъетегуна ге Захъай вей ахъасе. ²⁴ Учин Іуьмур ухІас кканеттифас Іуьмур фаттархъасе. Зун бадала Іуьмур фаттархъетти, Іуьмур ухІасе. ²⁵ Фи муфитет кея инсандис, кІилди дуьнйа фацуна, учи уч пуч акъухаб, яра учис зарар хъехаб? ²⁶ Захъасра, Зе гафарихъасра неч хъе инсан, Инсандин КІиркІасра неч хъасе къабул акъас, Учинна, Учин Даданна гирами малайикаринна тегІриф хъай адегуна. ²⁷ Зун чвас агъая, мисагъ гъузунаттаригІас са-Іу инсанар, джиллил Аллагъдин Паччагъвел дагуна, кІесттава.

***Пайгъамбар Мусана Іліа
агуная Исайихъай***

²⁸ Ге гафар пуна, са муя ягъалас, Иса хъай Петтура, ЯхІгъара, Якъубра алгъушуная сувалди дуьгІе акъас. ²⁹ ДуьгІе аркъа арайи, Исайин сурат садпуна джуьре хъуная, кунар нур ичай,

ибхъ суман, джагвар хъуная. ³⁰Іу инсан гъургъай ахъуная Исайихъай, гебур хъуная Мусана Ил-йа, ³¹заварин нуругІай адинаттар. Гебур гъургъай хъуная Ерусалимдиъ хъас ккея, Исайин Іеджалихъас. ³²Петтруна гин илдешар цІуьппи гъархъуная ахъуная, кетІугуна, гебурис агуная Исайин Іекун нура, Исайин багулив гъузуна Іу инсанна. ³³Мусана Илйа Исайигъас верегуна, Петтруйи пуная Исайис:

– Е МегІелим, фи иджи ая хъин мисаъ! Дивчин хъибу чардах акъас: сад Вас, сад Мусайис, сад Илйайис. Петтруйис учис ягІай хъуна адава, фи ичин учи агъаяф.

³⁴Петтру гъургъа арайи, алчадина къири, кичадивуная гебур учин эхъуьккди. Къири ахтт аладина, ученикар дифугІ гІачархъегуна, ученикарис гучІ хъуная. ³⁵КъиригІас унихъуная сес: «Ле Зе КІиркІ э, Ле Зун гІатттивунаф э. Лил юркІв аликъ!» ³⁶Ле сес хъайшугуна, Іиса хаб сатти ахъуная. Ученикари джин акъуна, сайисра те вахттуни ахъакъуна адава те чиппис агуттарихъас.

Іисайи сагъ акъуная гІанаъ шейтІан архъа кІиркІ

³⁷Сасра ягъас, гебур сувалас алаверегунас, Исайигъди гъучадина гъузуна ахъуная ппара халкъ. ³⁸Садпуна халкъдигІас са инсанди гъараяр акъуна пуная:

– МегІелим, Вас миннат э, хъуттурф зе кІиркІахъ! Ге хъая са кІиркІ э зе! ³⁹ШейтІан архъуна,

кІиркІа садпуна вевер аркъа. ШейтІанди гин джан зурзас аркъа, сивигІас гъурт гІархъастегъен. АцІуна гІезаб егуна дала, сакинди артайдава кІиркІ шейтІанди. ⁴⁰Зун гІалаб акъунуйи Ве ученикарис шейтІан адик пуна, амма гебурифас хъундава.

⁴¹Іисайи пуная:

– Агъ чун инсанар, хъудугъаттар, чІир хъунаттар! Фидегъен вахттунисттегъен Зун чвахъай ахъасе? Фидегъен Зун чвакк ккиха? Фаша мич ве кІиркІ.

⁴²КІиркІ гъучаверегуна, шейтІанди гин джан зурзас акъуна, фадихъуная ге джиллиди. Исайи къадагъа акъуная шейтІандис, кІиркІ сагъ акъуна гъикуная дадалди.

Іисайи Учин Іеджалихъас пегуна, ученикар гъавурдиъ архъуна адава

⁴³Джалла муьхІтал хъуная Аллагъдин къудратил. КІилди Исайи аркъа курарил муьхІтал хъуна арайи, Исайи пуная Учин ученикарис:

⁴⁴– Ме гафарил юркІв алийина кІвалди ате: Инсандин КІиркІ инсанарин гъилиъ ихъасе.

⁴⁵Амма ученикар ге гафарин гъавурдиъ архъуна адава, ге гафарин мегІна ягІар акъас вей хъуна адава гебурифас. Исайифас хабар гъушанасра, фиттихъас ичин Ги пэф, гебурис гучІай хъуная.

Фуш хІаф ичин

⁴⁶Ученикарин арайиъ хІуьджат хьуная, фуш ичин чиппигІас ке зурба. ⁴⁷Іисайи, гебурин фикирар ягІай, гьушуна бицІи шиниккв, атуна Учин багулив, ⁴⁸пуная ученикарис:

– Зун бадалди гьина ме бицІи шиниккв къабул аркъаячин, ти Зунна къабул аркъая, гьина Зун къабул акьучин, ти Варттал Алефра къабул аркъая, Зун джилилди Гьикунеаф. ЧвагІас ке бицІи инсан – джаллабурилас зурба инсан э.

«Чвас Іайвел даркъаф, те чвахъди э»

⁴⁹ЯхІгъяйи пуная Іисайис:

– МегІелим, час ве ттур гьургъай, шейтІанар адика са инсан агуне, амма чин гис къадагъа акьуне, ге хьехъай аяф давахІела.

⁵⁰Іисайи пуная:

– Къадагъа марка. Чвас Іайвел даркъаф, те чвахъди э.

**Самари дерейин хІуриъ,
Іиса къабул акьуна адава**

⁵¹Іиса, Аллагъди уч завариди агъагъа вахтт хьучавехІела, хІезур хьуная вес Ерусалимдиди. ⁵²Іисайи Учин удигъай гьикунеая Учин инсанар. Гебур адиная Самари дерейиъ ая са хІуриди, джалла Іисайис геректтар хІезур акъас. ⁵³Амма Іиса къабул акьуна адава тисаъ, Іиса Ерусалимдиди

веяф идеф ягІархьегуна. ⁵⁴Гебури акьу кар агугуна, Іисайин ученикари, Якъубана ЯхІгъяйи, пуная Іисайис:

– Е ХІаф, кканчин заварин цІа йирхІуна ккедихъ агъав чин ме инсанар?

⁵⁵Іисайи, алдаркуна ученикарилди, марка пуная. ⁵⁶Хаб ушуная гебур джуьре хІуриди.

Іисайихъай вере инсан

⁵⁷Гебур рекъуьъ ай верегуна, са инсанди пуная Іисайис:

– Зун хІезурди ая Вун вере усади найич кканчира Вахъай вес.

⁵⁸Іисайи ге инсандис пуная:

– Суларихъ мугар хъая, заварин нахширарихъ мугар хъая, Инсандин КІиркІахъ кІил йирхІас мукъ хъудава.

⁵⁹Сасра инсандис Іисайи пуная:

– Шаб захъай вес.

– Е зе ХІаф, Іуьссе дад ая зе, те сакин дакъуна, зафас вес хъасттава, – пуная ги.

⁶⁰Іисайи гис пуная:

– ЮркІвар кІинаттари икІурай чиппин кІинаттар. Вун ях Аллагъдин Паччагъвелдихъас иджвелин хабар фай.

⁶¹Джуьре инсанди пуная Іисайис:

– Е зе ХІаф, зун весе вахъай, амма сагелай ахттигъар тин зас хулаъ аттарис сагъди илгурай пас.

⁶²Іисайи гис пуная:

– Сагелай гылиив дуруц гышуна, хаб кьабахди алдаркаф, герек дава Аллагьдин Паччагьвелдис.

Исайи гыкуная яри҃урна Іу ученик

10 ¹Тегунанхаб Исайи пIаттивуна хъара яри҃урна Іу ученик сара, гыкуная гебур Іу-Іутти Учин удигъай, Уч вес ккея шагьураридина хІурариди. ²Исайи пуная гебурис:

– Уцаф ппара ая, амма уца инсанар чукъ ая. ПIалаб акъе Эссис, хъара инсанар гык пуна хуппуриди уцас. ³Ях! Магъа Зун гыкая чун, хІучарин кIаратIигIди ккелар суман. ⁴Чвав фай магъуяна я пIапIушник, я чанта, я лекар, сайи-хъайра рекъуъ гьучархьуттарихъай магьургъа. ⁵Нае хулади ачушучира, сагелай уп: «МаслихIет хъурай ме хулаъ». ⁶Эгер те хулаъ ешемиш веяф маслихIеттин инсан ичин, чве маслихIет тихъай илгвасе, нагагъ давайчин – хаб чваалди адесе. ⁷Гьете хулаъ экъве, ІуьтIен, ух тебурин аяф, лихандеттис кьиматра рукъафе. Са хулаас джуьре хулади амайчIва. ⁸Са шагьурдиди адина, чун тисаъ къабул акъухаб, кIилди чвас тисаъ ирцIанттар ІуьтIен. ⁹Тебурин итталар кеяттара сагъ акъуна, уп тебурис: «Аллагьдин Паччагьвел чве багулиив фая!» ¹⁰Эгер са шагьурдиди адина, чун тисаъ къабул дакъухаб, куьчайиди айчIуна уп: ¹¹«Че лекарил алекъуна чве шагьурдин кумра кехIей чин кеджикуна артая. Амма чвас ягIарухъ: Аллагьдин Паччагьвел багулиив фая». ¹²Зун

чвас агъая, Садамди ешемиш вея инсанарис рехIетти ахъасе Къияматин Ягъа те шагьурдин инсанарис дала!

Язукъ э Галилея дерейин шагьурарин

¹³Язукъ э чве Хазаринди ешемиш вея инсанар! Язукъ э чве Вифсаидайи ешемиш вея инсанар! Сидундина Тирди хъунахаб, те чве усаъ хъуна Iеламатар, тебур дахи димари чувалин кьумашикес акъуна кунара, аликIуна чиппин кIилил, руькъ алархъай*, руькъуьгI экъуна тахсирар чиппин гардандиъ гышуна ахъаси. ¹⁴Амма Сидундина Тирди ешемиш вея инсанарис рехIетти ахъасе Диван аркъагуна, чвас далара. ¹⁵Кафернагьумдиъ ешемиш вея инсанар, чвас чун завариккди аккетIасттегьен вартт акъас пун кIваъ аяв? Ваъ, чун джилин кIенади ихъасе.

¹⁶Учин ученикарис Исайи пуная:

– Гьина чваал юркIв алихъаячин, ти заалла юркIв алихъая. Гьина чун къабул даркъаячин, ти Зунра къабул аркъай адава. Гьина Зун къабул даркъаячин, ти къабул аркъай адава Варттал алефра, Зун джиллиди гыкунаеф.

Яри҃урна Іу ученик адиная

¹⁷Яри҃урна Іу ученик шатти адина Исайилди пуная:

* ^{10:13} *КIилил руькъ алахъас* – хIа гьам алегуна те инсанари гиштти аркъай хъуная.

– ХІаф, шейтІанара кехІей мутІеІ ве час, чин Ве ттур гьургъай буюрмиш акьугуна.

¹⁸ Исайи пуная гебурис:

– Зас Иблис агуне, цІарп суман, завариас адархьуна. ¹⁹ Магъа, Зун чвас йиная хІавел, чвас зарар кидавай, алишас иланарила Іекърабарилла, хІавел – кІилди душманарин къуватилла.

²⁰ Чун шейтІанар чвас мутІеІ вея пуна шад мева, чун шад ухъ чве ттурар заварил ликІиная пуна!

Исайин шадвел

²¹ Гьеге сеІетти Аллагьдин РуьхІ архьуна Іиса-йи шатти пуная:

– Дад, заваринна джилинна ХІаф! Зун шукур аркъая Вас, Іекьуллубиригьасна хурунаттари-гьас джин акьуна, кар Вун ягІар акьухІела са бицІи инсанарис. Э, Дад, Ве иджвелин амур и ле. ²² Зе Дада кІилди йиная Заалди. Сайисра ягІай адава КІиркІ, са Дадас дала, сайисра ягІай адава Дадра, са КІиркІасна КІиркІа гІаттиваттарис дала, тебурис Дад ягІар акьас пуна.

²³ Іиса алдаркуна Учин ученикарилди, гебурис дала ундихьагьилди, пуная:

– Те чвас аргваттар, аргва улар, бахттлубур э. ²⁴ Зун чвас агъая, ацІуна пайгъамбарарисна паччагъарис агвас кканди уйи ле чвас аргваттар, амма агундава, унихьасра кканди ле чвас уни-хъаттар, амма унихьундава.

Самари дерейин идже юркІуран инсандихьас мисала

²⁵ Са Іелима къасустти хабар гьушуная Іиса-йифас, Ги фигъайчугас:

– МеГелим, фикьуна кканде зун зас ккидир-кІва Іуьмур ес?

²⁶ Іисайи ге Іелимафас учифас хабар гьушуная:

– Закуниъ фиштти ликІиная? Фи хурая вун лисакес?

²⁷ Іелима джуваб йиная:

– «Ккан ухъ Аллагь ТегІела лап юркІураас-тти, лап гІанаас, кІилди ве къудратилди, кІилди ве фикирарилди». «Ккан ухъ багу инсанна, вас вун суман».

²⁸ Исайи пуная Іелимас:

– Вун дузди джуваб йине. Гьелиштти аркъай акье, вун ешемиш хьасе.

²⁹ Іелима, уч дузди агвар акьас кканди, хабар гьушуная Іисайифас:

– Фуш э зас багу идеф?

³⁰ Исайи мисалайилди пуная гис:

– Вей хьуная са инсан Ерусалимдиас Эри-хундиди. Фацуная ге къачагъари. Фаттивуна гин шейъера, йирхІуна гис, къачагъар ушуная, фадихьуна атуна лубьке хІелдил файдина инсанна. ³¹ Гьеге рекъди вей хьуная са малла. Малла-йис фаттархьуна инсан агугуна, малла рекъуьн джуьре багуликди кейчІуная. ³² Гьегиштти акьу-ная Левин тухумдиас са инсандира: йирхІунар

але инсан агугуна, рекъуьн джуьре багуликди кейчуная. ³³Ппай гъеге рекъди вея Самари дерейин са инсан гъузуная, йирхІунар але инсан агугуна, ге Іегвал хьуна. ³⁴Самари дерейин инсан, гъучушуна, мертт акьуна чехирилди йирхІунара, китІишина ччамра, алитІуная гин йирхІунар. Хуппай алихьуна учин дагил файдиная ми ге гасттиницайиди, гисаъра ахъаджихІуная ме гихъас. ³⁵Сасра ягъа, уч гисаас верегуна, йина гасттиницайин эсис арсуран Іу манатра пуная ми: «АхъаджихІ ме иттаттихъ, нагагъ ме гъудуркІуна веф хардж хъучин, зун хаб верегуна есе ве пул».

³⁶ – Ве фикирдилди, фуш ге хьибуйикес багу хьуне къачагъарикк кичархъу инсандис?

³⁷ – Ге Іегвал хьуна, гис иджвел акьуф, – пуная Іелима.

– Ях, гъегіштти вунна акъе, – пуная Іисайи.

Марфайин хулаъ

³⁸Рекъди вей Учин ученикара хъай, Іиса адиная са хІуриди. Тисаъ са Марфа агъа хъира хъатт-файшуная гебур учин хулади. ³⁹Тихъ хъахъуная Майрам агъа чи. Майрама, экъуна Іисайин лекаригъ, юркІв алийина ахъуная Ги агъаттарил. ⁴⁰Марфа Іайи гІачІугъуна ахъуная батІар Іелеттар хІезур аркъай. Марфайи гъучушуна пуная Іисайис:

– Е зе ХІаф, Вас аргвай аду ччиччи кІилди кар заал алчихьуна? Зас кумак акъе уп лис!

⁴¹ – Ай Марфа, Марфа, – пуная гис Іисайи, – вун кураригІ гІачІугъуна ппара задарихъас фикир аркъая, ⁴²амма кканди аяф сад э. Магъа Майрама учис иджвелин пай гІаттивуная, ге гифас фаттивасттава.

Іисайи ученикарис дуьге акъас ягІар акъуная

11 ¹Сагелай Іисайи са мукъуйиъ дуьге аркъай хьуная. Дуьге акъуна ккиркІугуна, Гин са ученикди пуная:

– ХІаф, часра ягІар акъе дуьгебур акъас, ЯхІгъайи учин ученикарис ягІар акъуф суман.

²Іисайи пуная гебурис:

– Дуьге акъе миштти:

«Дад, Ве ттур гирами хъурай;
Ве Паччагъвел адирай.

³ ТПалаб аркъая чин Вакес гьер ягъас гуни.

⁴ Гъил гъушен че гунагъарилас,
чинна гъил гъуршанду кІилди
час Іайвелар аркъаттарилас.
ХІа темехІера хъас амарта час».

ТПалаб аркъаттис ирцІанде

⁵Іисайи пуная ученикарис:

– Белекин, чвагІас гъинаичира ушуна сурІуьшари дусттуралди пасе: «Е дустт, фаша зас бурджуни хьibu гуни. ⁶Захъди агъал рекъуьас дустт ачадиная, гис ес фера адава зе». ⁷Ти ракка-хъас пеб мункине: «Бизар марка зун, раккара

хьикІуна зун зе шиниккварихъай ахуникк ккея. Зафас вей адава гъайшина вас гуни ес». ⁸Зун чвас агъая, гъайшина дусттвел бадала дайичира, тис алчархъасе гъайшина ес кІилди геректтар, ге тилас есттегъен алттархъухаб. ⁹Зун чвас агъая: ТІалаб аркъай акъе – чвас есе, руцай акъе чвас джикІесе, хъирхІай акъе – чвас дахъасе. ¹⁰Гъер тІалаб аркъаттис – ирцІанде, руцайттис – джиркІенде, хъирхІаттис – дархъа. ¹¹Нае дада чвагІас, кІиркІа балугъ тин пичин, балугъин еринди есе илан? ¹²Е кІиркІа гъурагъал тин пичин, гъина гис гъурагъалдин еринди есе Іекъраб? ¹³Чун фидегъен Іаттар ичира, чвафас чве шиниккварис иджвел акъас верехаб, Заварин Дадафас хъара ппара акъас хъасе, Лифас ес хъасе Аллагъдин РухІ те Учикес тІалаб аркъаттарис.

***Гъинан къуватилди э Іисайи
шейтІанар адикаф?***

¹⁴Сагелай, Іисайи адикуная инсан Іебаб аркъа шейтІан. ШейтІан аттушугуна, инсан гъургъуная. Гисаъ завал хъуна халкъ мухІтал хъуная.

¹⁵Са-Іудари гебуригІас пуная:

– Ги шейтІанар адикаф Велзевул агъа шейтІанарин хІаттин кумакилди э.

¹⁶Сасрабури, Іисайиас азмурар аттивай, заварин Іеламат агваракъ агъай хъуная. ¹⁷Іисайи, гебурин фикирар ягІай, пуная гебурис:

– Нае паччагъвел ичира, чиппин арайиъ душманвел аяф, ккеттархъасе, чиппин арайиъ

духъуевел адава хизанара далгъванасе. ¹⁸Нагагъ Иблис уч учихъай дадухъуьнахаб, фиштти э гин паччагъвел илгванф? Ппай чун Зас агъая, Велзевулдин кумак фай э пуна Зун шейтІанар адикаф. ¹⁹Эгер Зун шейтІанар Велзевулдин* кумакилди ичин адикаф, чве ученикари гъинан кумакилди э гебур адикаяф? Гъете ученикар хъурай чве диванчибур. ²⁰Зун Аллагъдин къуватилди э шейтІанар адикаф, гагъа гъегилди аргвая Аллагъдин Паччагъвел чваалди адинаяф. ²¹Къуват кея инсан, гъилив яракъра фай учин хулал алгъузуна аячин, гин шейъерис фера акъастава. ²²Амма фушчира гилас гуджлу адичин, фаттивуна гин эхІттибар але яракъра, тІараш акъасе гин хал. ²³Захъди даваф, те Зас Іайвел аркъаф э. Захъай завал даркъаф, те фадархъаф э.

Инсандиас айчІу шейтІан хаб адегуна

²⁴– Чиркин рухІ инсандиас айчІугуна, рухІ адаркай аве хъед адава къумариъ, учис сакин мукъуйихъас руцай. Мукъ дажикІигуна, ги агъа: «Зун хаб весе те зун ай уйи хулади». ²⁵Адегуна, гис аргва джикуна мертт акъуна хал. ²⁶Хаб ушунна, ге шейтІанди гъа учихъай ери шейтІан сара, хъара училасра Іаттар, шейтІанар учІуна инсандиъ эркъва. Гегуна хаб инсандин гъава удигъай аттиласра Іас ве.

* 11:19 *Велзевул* – Иблисин ттур э.

Хлекъданди бахттлу

²⁷ Исайи гебур агъагуна, халкъдигИас са дишагъли гъавайикес пуная:

– Бахттлу э те баб, Вун хуна хIа акъуф.

²⁸ Ппай Исайи пуная:

– Бахттллубур э тебур, Аллагъдин гаф унихъуна, гисаъ агъагъилди аркъаттар.

Пайгъамбар Юнусан Йеламат

²⁹ Вей-вей ппара халкъ завал вей хъуная, Исайи пуная гебурис:

– Iаттар э гъалдин инсанар. Ме инсанари тIа-лаб аркъая заварин Йеламат, амма са Йеламатра агвасттава мебурис, са пайгъамбар Юнусан Йеламат дала. ³⁰ Ниневи дерейин халкъдис Юнус фиштти Йеламат суман хъучин, гъегиштти гъалдин инсанарис Инсандин КИиркIра Йеламат суман хъасе. ³¹ Къибла багухъас паччагъ-дишагъли гъайшасе къияматин ягъа гъалдин инсанарихъай, ме гъалдин инсанарин диван акъас, ле паччагъ-дишагъли адеф идехIела Сулейманан Йекбуллу гафарил юркIв алихъас дубнйайин те кIилиъ ая хIуькуматтиас. Агъал мисаъ чвахъай аяф, Сулейманаласра ХIаф э. ³² Къияматин ягъа Ниневи дерейин халкъ гъайшасе гъалдин инсанарин диван акъас, те халкъди чиппин гунагъар чиппин гардандиъ гъушухIела, Юнуса Аллагъдин гаф чиппис пегуна. Агъал мисаъ чвахъай аяф, Юнусаласра ХIаф э.

Инсандин лампа

³³ Сайира кикIуна лампа алихъайдава даргва мукъуйил, я кичикIайдава бахIтикк. Лампа хъихъа къасахъ, ачавереттарис Йекв агвас. ³⁴ Улар – инсандин лампа хIисаб э. Улар сагъди агуна, кIилди инсандис Йекв ичина аве, улар иттагуна, инсан мучIаъ аве. ³⁵ Хъуттурфен гъа, ваъ ая Йекв мучIе дахъас! ³⁶ Нагагъ ваъ Йекв аяхаб, фера мучIеф адавай, вун Йекун нур ичай ахъасе, лампайи вас учин Йекун нур ичаф суман.

Исайи тахсирар кикIуная фарисеярикна Йелимарик

³⁷ Иса гъургъуна ккиркIугуна, са фарисея хъаттфайшуная Ге учихъди абкъанттар акъас. Иса ачушуна хулади, экъуная суфраийхъ. ³⁸ Фарисей мухIтал хъуная, Исайи сагелай гуни IуьтIанастти гъилар даIуьччухIела. ³⁹ Исайи пуная гис:

– Магъа чун, фарисеяри, вартталас мертт аркъайчира чве вакъна курушка, чве гIанаъ ппара гашна, Iайвел ая. ⁴⁰ Эй фагъумсузар! Сайи ду яратмиш акъунаф варттал багвра, гIана багвра. ⁴¹ Чве аяф Йеджизарис пай аркъай акъе, гъетегуна чве кIилди мертт хъасе. ⁴² Язукъ э чве, фарисеяр! Чун ирцIанде чве багъдиъ узуна уриариласра кехIей хъара джуьре IуькIериласра кехIей закатин йицIудпе пай, амма Аллагъдин дузвелдихъасна

кканевелдихъас, чве кІвалас ушуная! Удигъай гъеле э кканди аяф, джуъре курарихъасра кІвалас девей. ⁴³Язукъ э чве, фарисеяр! Чвас кканве экъвас дуьГебур хура хуларий хІуьлматин мукъарил. Чвас кканве гимил чун тегІрифилди къабул аркъагуна. ⁴⁴Язукъ э чве, чун ттаргъунар хъудава некъвар суман э: инсанар ве гисарилас, некъвар ккеяф дагІай.

⁴⁵Са Іелима пуная Исайис:

– МегІелим, ле гафарилди Вун часра гиран аркъая!

⁴⁶Исайи пуная:

– Язукъ э чвера, Іелимар! Чун гъас деве къакъ алчихъа инсанарил, амма чун тІуб тІубук кирхІайдава гебурис кумак акъас. ⁴⁷Язукъ э чве, чун, чве дадари кІе пайгъамбарарис пирар алихъахІела. ⁴⁸Чун шихъидвел аркъая, хІекъ э пуна, чве дадари акъуна курар: чве дадари лубкІей хъуная пайгъамбарар, амма чун те пайгъамбарарис пирар алихъая. ⁴⁹ДехІела хъуная Аллагъди пунаф: «Зун гъикасе гебурилди пайгъамбарарна вакилар, амма сур пайгъамбарарна вакилар кІесе гебури, сасрабурис Іайвелар акъасе». ⁵⁰ДехІела чун, гъалдин инсанари, джуваб йина ккандея ме дуьнІа яратмиш акъугуналас мич кІина пайгъамбарарихъас, ⁵¹ХІебилилас Закарияйилди. (Закария йирхІуна кІиная Аллагъдин хулаъ садакъа аркъа мукъуйина Гирами мукъуйин арайиъ.) Зун чвас агъая, чун джалла курарихъас джуваб есе. ⁵²Язукъ э чве, Іелимар, чун

чваалди гъушуна Аллагъдин гафттин гуьлегвар, е чун ачушундава, е те ачевес ккандеттар ача-тундава.

⁵³Іиса ушугуна, фарисеярна Іелимар ахъуная фи тахсирар кикІагъан агъай Исайик, Исайикес хъел адина. Гебури гьер джуъре суалар алихъай хъуная Исайис, ⁵⁴алгъузуна фи аттархъайчугас Гин сивиас.

*ЭхІттият ухъ сурат Іуьрччан курар
аркъа фарисеяригъас*

12 ¹Те вахттунис агъзурарилди завал хъуная халкъ, инсанар гІукъуна ахъуная са сайихъ хъузиланди. Исайи сагелай Учин ученикарис пуная:

– ЭхІттият акъе фарисеяригъас, гебурин сурат Іуьрччан кураригъас. ²Фера адава джинабанф, вартталди агъдархъуна илгванф, фера адава ашкаранф, ягІардахъуна илгванф. ³Чун Іуьшуй пеф, ягъуй унихъасе, чун хазин хулаъ ибурихъди пеф, хулагъарилас ун алихъуна агъай ахъасе.

⁴– Зун чвас агъая, Зе дусттар: ГучІ мева тебуригъас, чун кІина сара чвас фера акъас деветтаригъас. ⁵Зун пасе чвас, гъинагъас гучІ хъуна кканчин: гучІ ухъ Тигъас, чун кІина, хаб чун джегъенемдиъ ихъас вереттигъас. Зун чвас агъая, Гъетигъас гучІ ухъ. ⁶Іу кепекигъас ду гІифу джакъв масса ирцІанф? Амма ге джакъварикес садра Аллагъдин кІвалас ушуна

адава. ⁷Чве кИилил але чIарара кехIей кИилди сан акьуная! ГучI мева, чун ппара багъайи э джакъварилас!

Иуса къабул акьубахъас

⁸— Зун агъая чвас: гьина Зун инсанарин удигь къабул акьучин, те Инсандин КИиркIара къабул акьасе Аллагьдин малайикарин удигь, ⁹амма гьина Зун инсанарин удигь къабул дакъучин, те Инсандин КИиркIара къабул акьасттава Аллагьдин малайикарин удигь. ¹⁰Инсандин КИиркIахъас дава гаф петтилас, гьил гьушанасе, амма Аллагьдин РуьхIдихъас гиран вере чIире гаф петтилас, гьил гьушанасттава. ¹¹Чун дуьгIебур хура хулариди файдегуна, хIекимарилдина хIаттарилди, чун фикир маркъа, фишттин джувабар ирцIангъан пуна, я фигъагъан пуна. ¹²Аллагьдин РуьхIди гьеге сеIетти ягIар акьасе чвас, чун фи пуна кканчин.

Гаш имикIа юркIураъ

¹³ХалкъдигIас гьинаичин пуная Исайис:

— Е МегIелим, уп зе ччуччус, дада атуная девлет засра пай акье пуна.

¹⁴Исайи пуная гис:

— Е идеми, гьина э Закес диванчи акьунаеф, чве арайиъ учIуна пайяр акьас?

¹⁵Исайи хаб пуная:

— Хьуттурфен гъа, гаш имикIа юркIураъ. Инсандин Iуьмур девлетилди дава алцандеяф.

Мисала са гашин девлетлу инсандихъас

¹⁶Исайи ахъакьуная гебурис мисала:

— Са девлетлу инсандис учин хуппуриас идже бегьер завал хьуная. ¹⁷Ги фикир аркъай хьуная: «Фиркъагъан Зун, Завал акьуна ризкъ атас, мукь адава зе. ¹⁸Зун миштти акьасе, — пуная ги, — зе цIуьре тахар арIуна, цIае хIа тахар акьасе, ти-сади завал акьасе зун кИилди зе къура, зе сасра девлетра. ¹⁹Тагьтегуна зафас зас пас хьасе: — Гьал вахъ икIуна ппара девлет хъая, ацIуна исарис гьуркъасе. РехIет акье джандис, IуьтIен, ух, кеф кеттив Iуьмурдикес». ²⁰Аллагьди пуная ге инсандис: «Агъ эхIмакъ! ЯгIа Iуьшуй вун кIесе. Гьинас хьасе ле ве завал акьунаттар?» ²¹Гьерттис, Аллагьдин девлет завал даркъай, учис девлет завал аркъаттис, гьетиштти хьасе.

Фикирар гъамар маркъа

²²Хаб Исайи пуная Учин ученикарис:

— ДехIела Зун чвас агъая: фикир маркъа Iеле гунихъасна аликIа кандихъас. ²³Iуьмур хIайи э Iелеттилас, джанна хIайи э кандилас. ²⁴Хьуттурфен хъветтарихъ, гебури е узайдава, е уцайдава, хьудава гебурихъ е хазина хулара, е тахара, амма Аллагьди ирцIанде гебурис Iелеф. Ппай чун ацIуна багъайи э джакъварилас. ²⁵Гьинафас чвакес хьасе, гъамар акьунегъай, учин Iуьмурдихъди са сеIет хьунара хьучихъас? ²⁶Гьеге са бицифра кехIей чвафас акьас девегуна, фас чун

сасра курарихъас фикирар аркъаттар э? ²⁷Хьуттурфен, фиштти кегъучИайчин цАнтукар: гебури е загъмат аркъайдава, е ттунар аркъайдава. Амма, Зун чвас агъая: паччагъ Сулейманара кехлей, гъетидегъен девлетар хъай, ге цАнтукари суман батIарди аликIайдавуи. ²⁸Нагагъ, ягIа ай, багагъ пичиди агъихъа чIирин IуькIил Аллагъди гиштти аликIахаб, чваал хъара иджи аликIастту, хьудугъаттар! ²⁹Чун маруца чвас Iелеттихъасна ухаттихъас, гъамра маркъа. ³⁰Ме гунагъарин дуьнIайи гъеле задарихъ э джалла инсанар ахъихъунаф. Чве Заварин Дадас ягIая чвас лебур герекди идеф. ³¹Ке удигъай Аллагъдин Паччагъвелдихъас руц, аметтар чвас Ли есе. ³²ГучI мева, бицIи кIаратI! Чве Дада Учин иджвелин амур акъуная, шатти чвас Паччагъвел ес. ³³Масса йина чве шейъер, кумак акъе касибарис, джикIен чвас къацIра ерсе деве пIапIушникар, завал акъе девлетар заварил: лич е тIафал адесттава, лисал е къабкI архъасттава. ³⁴Чве девлет нанди аячин, гъетисаъ чве юркIвра ахъасе.

Эссихъ гъузуна лукI

³⁵Гъемишан хIезурди ухъ, яIарилас чIилла дивуна, лампабура кикIуна. ³⁶Эсси цIакIинаригIас адесттегъен, ти хъирхIугъилди ракк дахъас гъузуна лукI суман, гъетиштти хIезурди чунна гъузен. ³⁷Бахтллубур э те лукIар, эсси адесттегъен гъадархъуна гъузунаттар. Зун чвас дузди агъая, эсси учин яIариккес чIилла ккейтIуна,

экъвас акъуна лукIар суфрайихъ, уч гъударкай ахъасе гебуригъ. ³⁸Бахтллубур э тебур, эсси мус адичира, кканчин сурIуьшари, кканчин завкура-ригIди, гъадархъуна, эссихъ гъузунахаб. ³⁹ЯгIарухъ, хулан эссис хабарди уйихаб, нае вахттуни адес ичин тIафал, эсси тIараш акъас атасттаву-йи учин хал. ⁴⁰Чунна хIезурди ухъ, чвасра ягIай адава нае вахттуни адесичин Инсандин КIиркI.

⁴¹Петтруйи хабар гъушуная Исайифас:

– Е ХIаф, Вун ле мисала агъаяф час эв, хъара джаллабурис эв?

⁴²Исайи пуная:

– Гъал фуш э те, эссин хулан хIаф, эссин эхIттибар але Iекъуллу хIеким, эсси учин лукIарил хIавел йинаеф, гебурис вахттуни Iелеф ес? ⁴³Бахттлу э те лукI, эсси адегуна, эссис кар аркъай алчархъуф. ⁴⁴Зун чвас дузди агъая, эсси кIилди учин хулан хIавелдиъ алихъасе ге. ⁴⁵Нагагъ те лукIу учин юркIураастти фикир акъучин: «Къана аркъая зе эсси адес», пуна, йирхIай хъичин лукIарис, хумбарисра, идемарисра, Iелди, ухай, пиянди авейчин, ⁴⁶ге лукIун эсси хабарсузди адесе, къацIра лукI дагъузуна ягъа, дагъузуна вахттуни. Эсси гин диван акъуна, сасра эхIттибар алдава инсанаригI гIачихъасе ге-ра. ⁴⁷Нагагъ учин эссин къасттра ягIай ай, лукI хIезур дахъухаб, я учин эсси пеф дакъухаб, гишттин лукIус зулумилди йирхIасе. ⁴⁸Нагагъ эссин къастт дагIай, лукIу фиичира дава кар акъухаб, лукIус чукъ йирхIасе. Гъинас Аллагъди

ппара йичин, ти хIа джувабра есе, гынал ппа-
ра эХттибар акьучин, ти хъара хIа джуваб есе.

Зун Iаре маслиХет фай дава адинаеф

⁴⁹Зун цIа фай адинаф э джиллди, фидегъен
ккандея Зас цIа тегIди бугъмиш хъуна! ⁵⁰Зун
цIигIди гIучIуна ккандея, цIигIас ушуна, гIадай-
чIудегъен гагъди, Зун гIезабикк ккея! ⁵¹Чун фи-
кир аркъаяв, Зун Iаре маслиХет фай адинаеф э
пуна джиллди? Зун чвас агъая, дава! Iаре са мас-
лиХет фай дава, къигI файра э! ⁵²Гъалдин хаб,
хулаъ гIифуд аячин, гебур Iу пай хъасе: хьибуд са
усал хъуна, Iуйихъай гIахъасе, Iуд са усал хъуна,
хьибуйихъай гIахъасе. ⁵³ГIахъасе дад кIиркIахъай,
кIиркI дадахъай, баб рушахъай, руш бабахъай,
хьиджарбаб сусахъай, сус хьиджарбабахъай.

***Фас ме вахттунин чун гъавурдиъ
архъафттава?***

⁵⁴Халкъдис Исайи пуная:

— Завар алчадивугуна къирибури, чун агъа:
«Угъвал угъвасе». Угъайра э. ⁵⁵Ппай къибла ба-
гуйихъас кулак ичагуна, чун агъа: «Куче хъасе».
Куче вейра э. ⁵⁶Эй, Iу сурат гIаттар! Джилихъна
заварихъ хъуланди чвафас гъава ягIар акъас ве,
ппай агъал фишттин вахтт хъунаячин гъавур-
диъ архъас вейду чвафас?

⁵⁷— Фикъас чвафас чвас фи дузди ичин ягIар
акъас верефттава? ⁵⁸Ваалас гIерз аркъаттихъай
суттиди верегуна, рекъуъ ами димари алучI

тихъай маслиХет акъас. Давайчин вун гъасе ти
суттилди, сутти есе вун дусттагъин къаравула-
рилди, къаравулари ачикасе вун дусттагъиъ.
⁵⁹Зун вас дузди агъая, вун тисаас аттесттава,
вак кIаре Iебасин бурдж кимедегъен гагъди.

Чве гунагъар чве гардандиъ гъушен

13 ¹Те вахттунин са-Iу инсанари ахъакъуная Iи-
сайис, Пилата кIина Галилея дерейин ин-
санарихъас. Пилата те инсанарин иъ гIачатуная
тебурин садакъайин маларин иихъай. ²Исайи
пуная ге инсанарис:

— Чун фикир аркъаяв, те Галилея дерейин ин-
санар джуъре инсанарилас ппара гунагъар кеяттар
и пуна, тебурис тиштти хъухIела? ³Зун чвас агъая,
дава! Нагагъ чун чвак тахсирар кеяф мутIеI хъуна,
чве гунагъар чве гардандиъ дагъушухаб, джалла
чунна тебур суман кIесе! ⁴Я Силамдиъ минара ар-
чIуна, тисакк ккикъуна кIе те цIемуя инсан? Чун
фикир аркъаяв, тебур джаллабурилас Ерусалим-
диъ ешемиш веяттарилас ппара тахсирар кеяттар
и пуна? ⁵Зун чвас агъая, дава! Амма чун чвак тах-
сирар кеяф мутIеI хъуна, чве гунагъар чве гардан-
диъ дагъушухаб, джалла чунна кIесе, тебур суман!

Мисала,

емиш алгъадеве инджиран кIуранихъас

⁶Хуппай Исайи ахъакъуная гебурис мисала:

— Са инсандин тIибитIарин багъдиъ узун
ахъуная инджирын кIур. Эесси адиная кIуранил

емишар алчугас хьуттурфанас, емишар алхьуна адава. ⁷Емишар алдавай агуф, ги пуная учин багъдихъ ахъаджихІа инсандис: «Магъа хьибу ис э зун мисади вей хьуттурфанас, емишар алгъадина айчугас ме кІуранил, емишар вей адава. АгІ ме кур. Фас муфигет кидавай фацанасе ми мукъ». ⁸Багъдихъ ахъаджихІатти пуная гис: «Е эесси, са иса сара ате ме кІур. Зун мис ругра есе, джилла гІане акъасе. ⁹Сасра иса хъас идеф хъасе емишар, нагагъ дахъучин, агІ».

Киш ягъа са дишагъли сагъ акъуная Исайи

¹⁰Исайи киш ягъа Аллагъдин гаф ягІар аркъай хъуная инсанарис са дуьгІебур хура хулаъ. ¹¹Тисаъ ахъуная гІанаъ шейтІан учІуна, иттали цІакас акъуна са дишагъли. Цемуя ис хъуная гифас утун дуз акъуна, вартт гъайшас девей. ¹²Ге дишагъли агугуна, Исайи учигъди унахъуна пуная гис:

– Вун сагъ хъуная.

¹³Исайи алихъуная ге дишагълил гъилар, дишагъли гъеге сеІетти дуз хъуна гъайшина, шукур акъуная Аллагъдис. ¹⁴ДуьгІебур хура хулан хІатти, хъел адина Исайикес, Ги киш ягъа сагъ акъухІела, пуная халкъдис:

– Кар акъас ерхьи ягъ ая. Гъете ягъари шаб чве итталар сагъ акъас, киш ягъа сагъ маркъа.

¹⁵Исайи джуваб йиная гис:

– Іу сурат гІаттар! Чвакес гьертти, хъатуна гІунахъас е вец, е даги киш ягъа гъайду хъед

ес? ¹⁶Ме дишагъли Ибригъиман тухумдиас э. Цемуя истти шейтІанди итІуна уйи ме, гъал киш ягъ э пунегъай, ахттигъар аду, мис рехІет акъуна, ме атас?

¹⁷Исайи гиштти пегуна, Иса дакканттарис неч хъуная, ппай кІилди халкъ шатти ахъуная Исайи аркъа адлу курарил.

***Фиттихъай фачикІас хъасе
Аллагъдин Паччагъвел***

¹⁸Исайи пуная:

– Фи суманф э Аллагъдин Паччагъвел? Фиттихъай фачикІа Зун Ле? ¹⁹Аллагъдин Паччагъвел фачикІас хъасе, инсанди учин багъди узу бишІи кІуранин тумунин удухъай. Ге уд кегъучІуна, заварикк аккертІадегъен кІур хъуне. Ле кІуранин куларигІ завун нахширари чиппис мугар акъуне.

²⁰Исайи сагелай сара пуная:

– Фиттихъай фачикІа Зун Аллагъдин Паччагъвел? ²¹Ле дишагъли хьибу кІватт гІуригІ гІихъуна химир хІисаб э. Са чукъ химирилди кІилди гІур акефуруная.

Исал къапубур

²²Иса вей хъуная Учин рекъди Ерусалимдиди шагъураригІас, хІураригІас, ягІар аркъай инсанарисра. ²³Са инсанди хабар гъушуная Исайифас:

– Е ХІаф, са чукъ инсанар дала ухІастту Аллагъди?

Исайи пуная халкъдис:

²⁴ – Ачадес алучИ исал раккариас, хьугъ Захъ, ацІунаттар ачадес алучІасе ге раккариас, амма хьасттава. ²⁵ Хулан эесси гъайшина ракк алакьугуна, чун раккан къабахъ илгванасе, чун раккахъ хьирхІай ахьасе, агъай: «Е ХІаф, дахъ час». Ли пасе чвас: «Зас ягІайдава чун фушар ичира, нандиас ичира». ²⁶ Хуппай чун агъай ахьасе: «Чин вахъай Іелди-ухай ай уйи. Вун час Аллагьдин гаф ягІар аркъайи куьчабуриъ». ²⁷ Ппай Ли чвас пасе: «Зас ягІайдава чун фушар ичира, нандиас ичира. Ях Загъас, джалла Іайвелар аркъаттар!» ²⁸ Чун Іешасе, силебар ругІасе, чвас Ибригъимра, ИсхІекъра, Якъубра, джалла пайгъамбарара Аллагьдин Паччагъвелдиъ агуна, чун лисаас адикугуна! ²⁹ Инсанар адесе дубнїайин якъудар багварихъас, экъвасе маджлисин усттулихъ Аллагьдин Паччагъвелдиъ. ³⁰ Агъал къабахъ хъаяттар, лисаъ удигъ хъасе, агъал удигъ гъаяттар, лисаъ къабахъ хъасе.

Ерусалимдихъас Исайин дардар

³¹ Те вахттуни са-Іу фарисеяр адина пуная Исайис:

– Вун ушуна ккандея мисаас. Ях, Иродас Вун кІес ккандея.

³² Исайи гебурис пуная:

– Ушуна уп те сулас: «Зун шейтІанара адикасе, инсанара сагъ акъасе ягІара, багагъра, хьибудпе ягъас Зун ккиркІвасе Зе кар. ³³ Амма

ягІара, багагъра, сае ягъара Зун Зе рекъди ушуна ккандея, пайгъамбар луькІеф Ерусалимдиъ идехІела, сасра усаъ дава». ³⁴ Агъ Ерусалим! Ерусалим, пайгъамбарар луькІеф, училди гьикунаттарис гъвандинф аркъаф! Хьимугелай кканди уйи Зас кІилди халкъ Зе багуливди завал акъас, пеІела учин чаркквар завал аркъаф суман учин хилариккди, амма чвас кканхъундава! ³⁵ Магъа Аллагьдин хал Іар хъуне! Зун чвас агъая, чвас Зун агвасттава, чун дапедегъен гагъди: «Бахттлу э Аллагъ бадала Веяф!»

Фарисеян хулаъ

14 ¹ Сагелай киш ягъа Іиса адиная гуни ІуьтІанас фарисеярин хІекиман хулади. Фарисеярин улар Исайил алхъуная, Ги фиркъайчугас. ² Исайигъди гъучадаркуна экъуна ахъуная иттали акетІагІуна инсан. ³ Исайи хабар гъушуная Іелимарифасна, фарисеярифас:

– Ахттигъар аяв сагъ акъас киш ягъа хъара аду?

⁴ Гебур буІуная. Исайи Учигъди гъучафайдина, сагъ акъуная иттаф, ⁵ ппай гебурис пуная:

– Нагагъ чве кІиркІ, я чве вец къуйдиъ архъу-хаб, гъеге сеІетти аттивастту чун, киш ягъ ичира?

⁶ Гебурифас фера пас хъуна адава.

Хулан эссисна гин гІуларис Исайи пуная

⁷ Исайис агуна, гІалашувари гьертти чиппис идже мукъвар фацанас алучІаяф, ахъакъуная гебурис мисала:

⁸ – Нагагъ вас маджлисилди унахъунахаб, идже мукъ фамарцана, белекин валасра хІуълматлуйис унахъуна ахъури. ⁹Хулан эесси, ачадина, пасе вас: «Ле мукъуйил ме инсан экъурай!» Тегуна вас неч хъуна, ке ахиран мукъуйилди вес алчархъасе. ¹⁰Вас шаб пунагуна, ушуна экъве раккаригІ гІая мукъуйил, эесси гІуларигъди аттегуна, вас пасе: «Дустт, гъара мич гІайчІуна экъве!» Тагъа тегуна вас сасра гІуларин удигъ алтухъ хІуълмат хъасе. ¹¹Учис уч хІайи аргваф, ахтт хъасе, уч бицІи аргваф, вартт хъасе.

¹²Хулан эессис Іисайи пуная:

– Вун вахъди абкъанттар я Іуьшанттар акъас хъаттгъарегуна, шаб магъа я дусттарис, я чуппарис, я багунттарис, я девлетлу къуншибурис. Гебурифас хаб вунна хъаттгъас агърукъасе, хаб ве пай хъатІас. ¹³Шаб уп вахъди гІеджизарис, хъурмутІарис, Іаттеттарис, сукъурарис. ¹⁴Тагъа тегуна вафас вун бахттлу хІисаб акъас хъасе. Гебурифас хаб вас фера иджвел акъас агърукъай адава, де хІела вас Аллагъди есе иджвелин пай, Уч юркІурал але инсанар джан керхъуна гъайши ягъа.

Мисала зурба маджлисихъас

Аллагъдин паччагъвелдиъ

¹⁵Гебур унихъугуна, са гІалашува пуная Іисайис:

– Бахттлу э Аллагъдин Паччагъвелдиъ гуни Іеле инсан!

¹⁶Іисайи пуная гис:

– Са инсанди шаб пуна ахъуная учихъди ацІуна гІуларис. ¹⁷Вахтт хъучадегуна, эесси гъикуная учин лукІ унахъунааттарилди пас: «Шаб, че джалла хІезурдея». ¹⁸Джаллабури, чІал сад акъунааттари суман, гъил гъушен агъай хъуная. Садпетти пуная гис: «Зун ху гъушуная, зун хъуттурфанас ушуна ккандея тихъ. Гъил гъушен сара заалас». ¹⁹Іудпетти пуная: «Зун йицІу вец гъушуная, гебурихъ хъуттурфуна кканде иджеттар ичугвас. Гъил гъушен сара заалас». ²⁰Хъибудпетти пуная: «Зун хъир акъуная, зафас адес вей адава». ²¹ЛукІу адина кІилди пуная эессис. Тегуна хулан эесси хъел адина пуная лукІус: «ТегІди ях шагъурдин куьчабуригІди, тураригІди, завал акъуна гІеджизар, хъурмутІар, сукъурар, Іаттеттар, хъай шаб мич». ²²ЛукІу пуная эессис: «ХІаф, вун зас буюрмиш акъу кар, зун акъуне, амма хъара Іаре мукъар аме». ²³Эесси пуная учин лукІус: «Ушуна шагъурдин къирагъарихъ хъая куьчабуриди, джалла вас гъучархъеттар, мич верегъилди акъе, зе хал гІулари ацІас. ²⁴Зун чвас агъая, те зун шаб пуна уйиттарикес, садра ахъасттава зе суфрайихъ!»

Гъинафас хъасичин Іисайин ученик хъас

²⁵Іисайихъай вей хъуная ацІуна инсанар. Алдаркуна, Іисайи пуная гебурис:

²⁶– Нагагъ Заалди аде инсандис, Зун ппара дакканхаб дадалас, бабалас, хъиралас, шиниккварилас, чуппарилас, чиярилас, учин Іуьмурдилас, —

тифас хьасттава Зе ученик хьас. ²⁷Захъай вереттифас, хьасттава Зе ученик хьас Учин гIезабарин къакъ дагъа хаб. ²⁸Чвакес гьинас хьунара хIа гъава къала алихьас ккандеячин, сагелай экъуна учин харджар хIисаб акъастту ги, фидегъен ачевесичин къала алихьас. ²⁹Хандагар ихьуна, аме курар гифас ккиркIвас девеячин, джаллабур гил элхъенди ахьасе, ³⁰агъай ахьасе: «Магъа ме, къала алихьуна ккиркIвас дахьу инсан!» ³¹ДегIви акъас вес кканди ая паччагъдира, сагелай экъуна фикир акъуна кканде, хьасичин учифас, учин йицIу агъзур эскер хъай дегIви акъас, сасра къа агъзур эскер хъай вея паччагъдихъай. ³²Девехаб, паччагъди гьикасе учин вакилар маслихIетар акъас те сасра паччагъдилди, те вархайи ами. ³³Чун кIилди чвахъ хъая шейъер ккандава дапедегъен гагъди, чвакес сайифасра хьасттава Зе ученик хьас.

Мисала къелахъас

³⁴— Къел — идже шейъ э. Амма къел къеланди идилгухаб, фиштти э къел хаб къелан аркъаф? ³⁵Тегуна къел фиттисра герек дава, джилил алахьасра кехIей. Ге фадархъа. ЮркIв алийинаттарис, унихъурай!

Мисала, гулуна хIуппахъас

15 ¹Исайил юркIв алихьас завал вей хьуная кIилди налукар завал аркъаттарна гунагъар кеяттар. ²Фарисеярина Iелимари, хъел вей, агъай хьуная:

— Ге инсанди гунагъар кеяттар къабул аркъа, гунира кехIей Iелди гебурихъай!

³Тегуна Исайи ахъакъуная гебурис мисала:

⁴— Белекин, чвакес сайихъ верш хIуб хъая. Гебурикес са хIуб гулучин, атуна чIирил ежчIурна ерчIу хIубра, гулуна сайихъас руцастту ге, джикIесттегъен? ⁵ДжикIигуна, шатти алгъихьуна учин гIунил хIубра, ⁶весе ге хулади. Унахьуна дусттарисра, къуншибурисра, пасе ги: «Шад ухъ захъай, зас зе гулуна хIуб джикIине!» ⁷Зун чвас агъая, гъегиштти заварилла шатти ахьасе са инсандихъас, нагагъ ги учик тахсирар кеяф мутIеI хьуна, учин гунагъар, учин гардандиъ гъушухаб, ежчIурна ерчIу гунагъар кидева инсандихъас дала.

Мисала, гулуна манатихъас

⁸— Магъа хъара мисала: Нагагъ са дишагълин йицIу арсуран манатикес са манат гулухаб, кикIуна лампара джикастту ги хал, руцай учин манат джикIесттегъен? ⁹ДжикIигуна, унахьуна къучмабурисра, къуншибурисра, пасе ги: «Шад ухъ захъай, зас зе гулуна манат джикIине!» ¹⁰Хъугъ Захъ, гъелиштти шад хъасе Аллагъдин малайикара, учик тахсирар кеяф мутIеI хьуна, учин гунагъар учин гардандиъ гъушу са инандихъас.

Мисала дава рекъуъ архъу кIиркIахъас

¹¹Исайи хъара ахъакъуная:

— Са инсандихъ хъахьуная Iу кIиркI. ¹²БицIи кIиркIа пуная дадас: «Е дад, нан ве девлетикес

зас рукъа пай». Дадара пай акъуная девлет Іу-дар шиниккварис. ¹³Са-Іу ягъалас биціи кИркІа учин пай кИлди масса йиная, фай пулла ушуная ге варха са хІуькуматтиди. Тисаь, ке-фунилди ешемиш вей, кИлди учин аяттар хардж акъуная ги. ¹⁴Ги кИлди хардж акъугуна, те хІуькуматти ппара Іайи гаш архъуная, ге кИркІ дарвелдиь архъуная. ¹⁵Ушуная ге тисаь ешемиш вея са инсандис кар акъас. Те инсанди гькуная ге учин галуди ваккар ухІас. ¹⁶Гашила луйкІей, ге рази ахъуная ваккарис ккерхъа хурар ІуьтІанас, сара фера адавай. ¹⁷КІилиь ачархъуна, пуная ги учи учис: «Фидегъен курар аркъа инсанар хъая зе дадахъ, тебурис фун ацІастегъен гуни ая, хъамилгвайра кехІей э, ппай зун мисаь гашила луйкІей! ¹⁸Ушуна зе дадалди, пасе зун: „Е дад, Аллагъдин удигъра, ве удигъра зак гунагъар кея. ¹⁹Ве кИркІ э пас сара зун лайикълу дава. Ве кар аркъа инсанаригІди хъунара къабул акъе сара зун“».

²⁰Ге ушуная учин дадалди. Дадас вархайил алми димари агуна, Іегвал хъуная учин кИркІ. Дад гъуккай гъучушуна, архъуна кИркІан гардандиь, мач икІуная гис. ²¹КИркІа пуная дадас: «Е дад, зун Аллагъдин удигъра, ве удигъра гунагъин курар акъуная. Ве кИркІ э пас сара зун лайикълу дава». ²²Дада пуная учин лукІарис: «ТегІди файдина ке батІар кунара аликі мил, гъилихъ тІубулла хъикІ мин, лекара аликі мил. ²³Файдина, рукк идже кук урчра, ягІа хъин Іелди-ухай

шадвел акъасе. ²⁴Ме зе кИркІ кИина уйи, гьал джан керхъуне мик, ме гІачагулунуйи, гьал джикІине ме». Гебури ІуьтІуб-ухуб акъуна шадвелар акъуная. ²⁵Ппай хІа кИркІ ге вахттуни хуйиь ахъуная. Тисаас адина, хулагъди гъучарукъагуна, макъамаринна лехъунарин ун унихъуная гис. ²⁶Унахъуна са лукІус, хабар гъушуная ги: «Фи э тисаь аркъаяф?» ²⁷ЛукІу пуная гис: «Ве чу адина, те сагъ-саламатти адехІела, ве дада идже кук урч руккуная». ²⁸ХІа ччуччус, Іайи хъел адина, хулади ачевесра кехІей кканхъуна адава. Дада, аттина миннат акъуная гис, хулади ачашаб пуна. ²⁹ХІа кИркІа пуная дадас: «Магъа хъиму ис э зун, ве лукІ суман, кар аркъай, вун петгара аркъай, амма вун зас мудур хъунара ефттава, зе дусттарихъай ІуьтІуб-ухуб акъас. ³⁰Ппай ве ме кИркІ адегуна, вун йина пайра кефунилди хардж акъуна, вун гис идже кук урч руккуная». ³¹Дада пуная гис: «Е зе кИркІ, вун гъемешан захъай аяф э, кИлди зе аяттар вас э. ³²Вун шад хъуна кканеф э, ве чу кІинуйи, гьал джан керхъуне, гІачагулунуйи, гьал джикІине».

Мисала, учин эссис Іемалар аркъа хулан хІаттихъас

16 ¹Іисайи Учин ученикарис пуная: – Са девлетлу эссихъ гин хулан хІавел аркъа инсан хъахъуная. Эссис гІерза акъуная, ве хулан хІавелдиь аятти, вун Іелди ккедихъая пуна. ²Эсси, унахъуна гис, пуная: «Фи э зас

вахъас унихъаттар? Нан ве кардин хІекъ-хІи-собра, сара вун хІавел акъасттава». ³Тегуна хулан хІавелдиъ аятти учи-учикди пуная: «Гьал фиркъагъан зун? Кардилас зун алайкая. Ушуна къанавар рукІас, зак яхІ кидава, гьил ккедикІуна пул тІалаб акъас, зас нечтти э. ⁴Зас ягІа фикбуна кканчин! Зун ме хулаас кардилас адикугуна, сасра инсанари чиппин хулади къабул аркъагьилди акбуна кканде». ⁵Хулан хІавелдиъ аятти унахъуная учин эссин бурджар кея инсанарис. Садпеттифас хабар гьушуная ги: «Фидегьен йина ккандея вун зе эссис?» ⁶«Верш маргай ччаман», – пуная ти. Хулан хІавелдиъ аятти пуная: «Магъа вак кея бурдж ликІина кІедж, тегІди экбуна ликІен верш бахІтин еринди гІифцІур бахІти». ⁷Хаб джуьреттифас хабар гьушуная: «Ппай вун фидегьен э йина ккандеяф?» «Верш чувал къваран», – пуная ти. Хулан хІавелдиъ аятти пуная: «Магъа вак кея бурдж ликІина кІедж, вершан еринди, ликІен якбукъад». ⁸Хулан хІавелдиъ ая инсан нехІекъ ичира, эсси тегІриф акбуная гин, гин кІилиъ гишттин Іемал архъухІела. Аллагьдин рекъуъ ая инсанарифас дала, гьалдин дуьнйайи гишттин инсанарифас э чаб суман инсанарихъай Іемалин курар акъас вереф.

⁹Зун чвас агъая, чве джилин девлетар хардж акъе инсанарис кумакира, дусттари хъасра. Чве джилин девлетар ккиркІугуна, чун джанаттиъ къабул акъасе. ¹⁰БицІи кардис дугъри инсан, хІа

кардисра дугъри хъасе. БицІи Іемал аркъатти, хІа Іемалла акъасе. ¹¹Нагагъ чваал джилин девлетар аманат акъас девехаб, гьина э чваал заварин девлетар аманат аркъаф? ¹²Нагагъ чваал сасрайинф аманат акъас девехаб, гьина э чвас чвеф ирцІанф. ¹³Са лукІуфасра Іу эссис кар акъас хъасттава. Са эсси кканди ахъасе гис, джуьреф кканди ахъасттава, сайис маил аркъай ахъасе ги, джуьреттис ахъасттава. Чвафасра хъасттава Аллагьра, девлетра кканхъас.

*Мусайин Закунихъасна
Аллагьдин Паччагьвелдихъас*

¹⁴Ге гафар унихъугуна, пулар ккане фарисеяр элхъенди ахъуная Іисайил. ¹⁵Іисайи пуная гебурис:

– Инсанарин удигъ чвас чун Аллагьдин рекъуъ аяттар суман агвар акъас ккандея, амма Аллагьдис чве юркІураъ фи аячин ягІая. Инсанарис иджи аргва курар, Аллагьдин удигъ алчагъсузвелар э. ¹⁶ЯхІгъа хъастти аяттари Мусайин Закунна, пайгъамбарара. Гьал иджевелин хабар аркъая Аллагьдин Паччагьвелдихъас. Гьерттис гуджуникестти Лич ачархъас ккандея. ¹⁷Амма Мусайин Закуниъ са хатІ хунара гулангуна, заварна джилар гуланасе. ¹⁸Учин хьирахъай джуьре хъуна, сасра хьир аркъа идеми, гунагъ гьуландея. Гьегишттин гунагъ гьуландея, учин шувахъай джуьре хъуна хьир, хьирди аркъа идемира.

*Мисала,
са девлетлу инсандихъасна Лазарихъас*

¹⁹ Исайи ахъакъуная мисала:

— Са девлетлу инсан ахъуная. Ги паччагъди суман аликИайра хъуная, Гуьмура гин вей хъуная хIа-ягъ суман. ²⁰ Лазар агъа са касиб инсана ахъуная, кИлди джан кабкари алацIунаф. Лазар ге девлетлу инсандин къапубуригъ ахъуная ахъухъуна, ²¹ муш кей гин суфрайилас алархъу къурцар хъунара учис есегъан пуна. Гъурури вей мез атай хъуная гин кабкарис. ²² Учин вахтт хъучадегуна, касиб инсан кИная. Малайикари файшуная ге Ибригъиман багуливди. Девлетлу инсанна кИная, гера икIуная некъвариъ.

²³ Джегъенемдиъ гIезабарикк ккей вартт аккедурфугуна, девлетлу инсандис агуная варттал Ибригъимра, гин багулив Лазара. ²⁴ Девлетлуйи вевер акъуна пуная: «Е Ибригъим, дад! Игвал ухъ зун, гъик заалди Лазар, тIубун кIекIв хъеттигI гIикIуна зе мез Iашас акъурай ли. Фидегъен гIезабикк ккея зун джегъенемдин цIигI!»

²⁵ Ибригъима пуная гис: «КIвал акъе, зе кIиркI, вас джилил алми йине кИлди иджвелар, ппай Лазарас — кИлди Iайвелар. Гъал мис мисал иджвелар йиная, вун гIезабарикк ккея. ²⁶ Ле кидавай, хъе арайиъ ппара хIа кIен ккидава мукъ ая. Мисаас чваалди вес кканхъучира кехIей, сайифасра хъасттава. Лисаас чаалди адесра сайифасра хъасттава». ²⁷ Девлетлуйи пуная: «Миннат

э вас, айчин зе дадан хулади гъик Лазар. ²⁸ Захъ гIифу чу хъая. Лазара ахъакъурай тебурис ме гIезабарихъас, дахъичин тебура мишттин гIезабарикк ккерхъасе». ²⁹ Ибригъима пуная: «Тебурис Мусайина пайгъамбардин китабар ая. Гебурил юркIв алихъурай». ³⁰ Ге девлетлуйи пуная: «Ваъ, Ибригъим дад, нагагъ кIинаттаригIас фуш хъунара тебурилди ушучин, тебур хаб алдаркуна Аллагъдин рекъуъъ весе». ³¹ Тегуна Ибригъима пуная гис: «Нагагъ тебури Мусайилна пайгъамбарарил юркIв алдихъахаб, тебури сайилла юркIв алихъасттава, некъвариас гъайшиттилла кехIей».

Гунагъин курарихъасна хъугъувелдихъас

17 ¹ Исайи учин ученикарис пуная: — Гунагъин курар акъас инсандин темехIер гъемишан хъасе. Амма язукъ э гунагъвелар акъас тIемехIер хъучарта инсандин. ² Сасра инсандин темехIер хъучартая инсандис идже хъаси, гардандиъ ихъуна рагIун гъванна, уч хIуълиъ ихъухаб. ³ Хъутгурфен гъа, эхIттият акъе! Нагагъ ве ччуччу гунагъвел акъухаб, маркъа уп гис, нагагъ учин гунагъ учин гардандиъ фацухаб, гъил гъушен гилас. ⁴ Нагагъ са ягъан арайиъ, чвас ги еригелай гунагъин курар акъучира, хаб гъил гъушен агъай еригелай чваалди адичира, чун гъил гъушен гилас.

⁵ Вакилари пуная Исайис:

— Алтухъ акъе че хъугъувел!

⁶Исайи пуная гебурис:

– Нагагъ чвахъ са бици удун дехІера хьугъувел хъаячин, чвафас пас хъасе тутун кІуранис: «МерІера хъай аттархъуна, хІуьлигІ кегъучІ!» – ге кІур чвас мутІеІ хъасе.

ЛукІар суман чунна ухъ

⁷– Белекин чвакес гынахъ хъунара хъая чве хуппур дарка, я чве хІуппар ухІа лукІ. ЛукІ ху-йиас адегуна, вун пасев гис: «ТегІди экъве суф-райихъ!»? ⁸Дузди уп, вун гис пастту: «ХІезур акъе зас Іуьшантгара, мухуригъанна гъайхъуна, гъуруц загъ, зун ІуьтІуна, ухуна ккиркІвастте-гъен, хуппай вун ІуьтІен, ухъ». ⁹Вун чухсагъул пасттавахи лукІус, учи акъуна ккандея кар акъухаб? ¹⁰Гъегиштти чунна э, чун акъуна ккан-де кар, чун акъугуна, уп: «Чин лукІар дала да-ва, чин чаал але бурджлу кар э акъунаф».

Кабкар кея инсанар сагъ акъуная

¹¹Иса вей хъуная Ерусалимдиди, Самари де-рейинна Галилея дерейин арайиь ая рекъуьас. ¹²Са хІуриди гІачаверегуна, Исайис гъучархъу-ная кабкари алацІуна йицІу инсан. Вархал гъу-зуна, ¹³гъавайикес пуная гебури:

– Иса! МегІелим! Іегвал ухъ чин!

¹⁴Гебур агуф, Исайи пуная:

– Ушуна агваракъ чун маллабурис. Гебур ушу-ная, рекъуьъ сагъ хъуная гебур. ¹⁵Гебурикес са инсан, уч сагъ хъуна агуф, хаб алдаркуна адиная,

гъавайикес Аллагъдис шукура аркъай. ¹⁶Ге ккер-хъуна Исайин лекарикк, чухсагъул пуная Иса-йис. Ге инсан хъуная Самари дерейиас.

¹⁷Исайи гис пуная:

– Чун джалла йицІудара сагъ хъунду? Ппай аме ерчІуд нахъи? ¹⁸Тебурикес садра хаб адинда-ва Аллагъдис шукур акъас, са гъеме сасра халкъ-дин инсан дала? ¹⁹Исайи пуная гис:

– Гъайшина ях, ве хъугъувелди вун ухІуне.

Мус хъасе Аллагъдин Паччагъвел

²⁰Фарисеяри хабар гъушуная Исайифас, мус хъасе пуна Аллагъдин Паччагъвел. Исайи джу-ваб йиная гебурис:

– Аллагъдин Паччагъвел уларилди аргвафтта-ва. ²¹Сайира пасттава: «Магъа ме мисаь ая!» я «Тисаь ая!» Аллагъдин Паччагъвел чве юркІу-раь ая.

²²Исайи ученикарис пуная:

– Хъучадесе гишттин вахтт, чвас са ягъа хъу-нара Инсандин КІиркІ агвас кканди ахъасе, амма чвас Ге агвасттава. ²³Чвас пасе: «Тагъа гъо тисаь ая!» я «Магъа мисаь ая!» Хъумугъа гебу-рихъ, мева гебурихъай. ²⁴Заварин са кІилихъас джуьре кІилихъди ича цІарп суман, адесе Ин-сандин КІиркІ, Учин ягъ хъучадегуна. ²⁵Сагелай Ге ацІуна гІезабарикк ккихуна ккандея, ме гъал-дин инсанари Ге къабул акъасттава. ²⁶НухІдин вахттунира, фиштти айуйичин, гъегиштти Ин-сандин КІиркІан вахттунира хъасе: ²⁷инсанари

Иелдира хьуная, ухайра, хумбара аркъай хьуная, шуварисра вей хьуная. Гиштти ахьуная НухI учин хьеттилас вере хулади ачушу ягъастегьен, хаб кИлди джиллил хьед алгъархьуна, джалла инсанар кИная. ²⁸Гъегиштти хьуная Лут агъаттин вахттарира: инсанари Иелдира хьуная, ухайра, ариш-вариш аркъайра, тум узайра, хулар алихъайра; ²⁹амма Лут Садамдиас ушу ягъа, завариса цIанна гъван угъуна, джалла инсанар кИная. ³⁰Гъегиштти хьасе Инсандин КИркI аде ягъара.

³¹Те ягъа хулагьил але инсан, учин шейбер гьушанас хулади аладайдирай! Хуйиъ ая инсана, хаб алдаркуна дайдирай. ³²Лут агъа инсандин хьир кIвал акъе. ³³Учин Иуьмур ухIас алучIу инсанди, учин Иуьмур пуч акъасе; учин Иуьмур Аллагьдил аманат акъу инсанди, учин Иуьмур ухIасе. ³⁴Зун чвас дузди агъая, те Иуьшуй са ахуникк Иуд ккеячин, сад гъасе, сад атасе; ³⁵рагIуь къур ругIай Иу хьир аяхаб, са хьир гъасе, сад атасе. ³⁶Хуйиъ Иу инсан аяхаб, сад файшуна, сад атасе!

³⁷Ученикари хабар гьушуная Исайифас:

– Нандиъ хьасе ле кар, ХIаф?

Исайи джуваб йиная:

– ХьиликIи яхв нандиъ аячин къаджарарисра хабар вереф э.

Мисала, ашкIин хьирахъасна сuttихъас

18 ¹ЮркIвар пушмал дахьуна, гьемишан дубгIебур акъурай пуна, Исайи ахъакъуная Учин ученикарис мисала.

²– Са шагьурдиъ ахьуная я Аллагьдигъас дагучIа, я инсанаригъас неч гIадава са сут. ³Гъеге шагьурдиъ ахьуная са ашкIин хьира, ге ашкIин хьир ягъди вей, агъай хьуная сuttис: «Кумак акъе зас дузвел арайилди аттивас!» ⁴Ппара гагъ хьуная сут рази девей гис кумак акъас, ахирара, сuttи уч-учикди пуная: «Зас я Аллагьдигъасра дагучIайчира, я инсанаригъасра неч гIадавайчира, ⁵ме ашкIин хьира зун сакинди атас, зун мин кар дуз акъасе, ягъди ме заалди вей, зун бизар дакъас».

⁶Исайи пуная гебурис:

– Чвас унихьунев ге нехIекъ сuttи фи пичин? ⁷Аллагьди хIекъвел аттивас кумак акъастту, Учикес ягъдира Иуьшттира тIалаб аркъа Учин инсанарис? Ппара гагъди ахьутIанас атасттавахи Ли гебур Учин кумакихъ? ⁸Зун чвас агъая, Ли къана дакъуна, кумак акъасе гебурис. Амма Инсандин КИркI джиллилди адегуна, ахъасегъан джиллил гишттин хьугьувел?

Мисала,

фарисеяхъасна лукар завал аркъаттихъас

⁹Са чаб дала дузди даргвай, сасрабур хIисаба ккидава инсанарис кетIурай пуна, Исайи ахъакъуная мишттин мисала:

¹⁰– Иу инсан адиная Аллагьдин хулади дубгIе акъас. Сад хьуная фарисей, сад – налукар завал аркъаф. ¹¹Фарисея, гьузуна, учи учихъас миштти агъай аркъай хьуная дубгIе: «Е Аллагь, зун

вас шукур аркъая зак сасра инсанарик суман хъаттрикИвелар, Темалар аркъавелар, къехИппавелар кидавахЕла, я магъме налукар завал аркъа суманф зун давахЕла. ¹²Зун хЕффттайи Иугелай сив ухIа, зе гьер къазалмишттикес йицIудпе пай Аллагъдин хулади ирцIанде». ¹³Ппай налукар завал аркъатти, вархайил гъзуна, завариккди кИл гъадивасра кехIей нечтти, учи учин мухурис атай, агъай хъуная: «Е Аллагъ, язукъ ух зе, гъил гъушен зе гунагъарилас». ¹⁴Зун чвас агъая: фарисей дава, налукар завал аркъаф э гунагъарикес мертт хъуна ушуф учин хулади. Учи учин хIа гафар аркъа инсан, ге Аллагъди кейхъасе, уч бицIи аргва инсан, ге Аллагъди кегъдивасе.

Иисана бицIи шиникквар

¹⁵Исайилди гъай хъуная бицIи шиникквар, Исайи гебурил Учин гъил алихъурай пуна. Ученикарис агугуна, ученикар алурхIанди ахъуная магъа агъай шиникквар Исайилди. ¹⁶Исайи, гъучафайдина Учигъди шиникквар, пуная:

– Вей акъурай Заалди шиникквар, мушат маркъа гебурис. Аллагъдин Паччагъвел ме шиникквар суманттаринф э. ¹⁷Зун чвас агъая, Аллагъдин Паччагъвел шиникквди суман къабул дакъу инсан, Лисади фишттира ачавес-ттава.

Девлетлу хIеким

¹⁸ХIекимвелдиъ ая са инсанди хабар гъушуная Исайифас:

– Е идже МегIелим, фикъуна кканде Зун, зас ккидиркIва Иуьмур ес?

¹⁹Исайи пуная гис:

– Фас агъаф э вун Зас иджеф? Иджеф садра дава, са Аллагъ дала. ²⁰Аллагъдин васиятар вас ягIая: «КъехИппавел маркъа», «ЙирхIуна малуькIе», «ХъадмиркIена», «Дава кардин шигъидвел маркъа», «Ве дадасна бабас хIуьлмат акъе».

²¹Ге инсанди пуная Исайис:

– Зе наши вахттарилас мич зун аркъаттар э джалла лебур. ²²Ге унихъугуна, Исайи пуная:

– Са кар э вас гъудуркIаяф. Джалла ве хъаяттар масса йина, пул пай акъе касибарис, хаб вахъ девлет ле заварил хъасе. Хуппай вун захъай шаб.

²³Ге гафар унихъугуна, ге инсан ппара Iайи пушмал хъуная, ге девлетлу инсан хъуная. ²⁴Ге пушмал хъуна агуф, Исайи пуная:

– Девлет хъая инсанарис фидегъен четин э Аллагъдин Паччагъвелдиъ ачавес. ²⁵Девейис рубун гIуниас аттвес рехIет э, девлетлу инсандис Аллагъдин Паччагъвелдиъ ачавес дала.

²⁶Ге гафар унихъуттари пуная Исайис:

– Давайчин гъинафас хъасе ккейчIвас?

²⁷Исайи пуная гебурис:

– Инсанарифас акъас девеф, Аллагъдифас акъас вереф э.

²⁸ Петтруйи Исайис пуная:

– Магъа чин кИлди че атуна, Вахъай ушуне.

²⁹ Исайи гебурис пуная:

– Зун чвас дузди агъая, Аллагъдин паччагъ-вел бадала учин хал, я хьир, я чуппар, я дадар бабар, я шиникквар атуттис, ³⁰ сасрабурилас ал-тухъди агъал есе, хаб вере дуьнйайи, ккидир-кИва Гуьмур есе.

*Исайи хьибудпегелай пуная Уч кIесе пуна,
хаб Учик джан керхъасе пуна*

³¹ Багулихъди гъаттивуна, Учин цеIу вакилас Исайи пуная:

– Магъа хьин вея Ерусалимдиди, тисаь алур-къасе кИлди Инсандин КИркIахъас пайгъам-барари ликIинаттар. ³² Инсандин КИркI гаву-рарин гъилиь ихъасе, Гик келхъенди ахъасе, Ге уджуз аркъай ахъасе, Гил туьтуь алчихъай ахъасе, ³³ ахира, зулумдалди йирхIуна, Ге кIесе. Ам-ма хьибудпе ягъас Гик джан керхъасе.

³⁴ Амма вакилар петтарин фиттина гъавурдиь архъуна адава, Исайи пе гафарин мегIна ахъа-рукъуна адава гебурихъди.

*Исайи сукъур инсандин Iекв
алгъадес акъуная*

³⁵ Иса Ерихун агъа шагъурдигъди гъучарукъа-гуна, рекъуьн багулихъ экъуна ахъуная гъил кке-дикIуна са сукъур. ³⁶ Багулифас халкъ вей уни-хъуна, сукъура хабар гъушуная: «Фи э хъунаф?»

³⁷ Гис пуная: «Назаретарин Иса вея». ³⁸ Сукъура вевер акъуна пуная:

– Е Давударин кИркI Иса, язукъ ухъ зе!

³⁹ Удигъаттари буI, агъай хъуная гис, амма ги хъара Iайи гъараяр аркъай, агъай хъуная:

– Е Давударин кИркI, язукъ ухъ зе!

⁴⁰ Иса гъузуна, гъучафаша пуная Училди те сукъур. Сукъур гъучадегуна, Исайи хабар гъу-шуная гифас:

⁴¹ – Фиркъа Зун вас? Фи ккандея вас Закес?

Сукъура пуная:

– Е XIаф, зе уларил Iекв алгъадина ккан-дея зас.

⁴² Исайи пуная:

– Алгъадесе ве Iекв! Ве хъугъувелди ухIуне вун.

⁴³ Гъеге сеIетти алгъадиная сукъуран Iекв. Ге ушуная Исайихъай, шукур аркъай Аллагъдис-ра. Гъеге кар агу инсанари, джаллабури шукур аркъай хъуная Аллагъдис.

Налукар завал аркъа Закай

19 ¹ Иса, ачадина Ерихун агъа шагъурдиди, гIаттвей хъуная шагъурдин куьчабуригIас. ² Ге шагъурдиь ахъуная Закай агъа са девлетлу инсан, налукар завал аркъаттарин хIаф. ³ Гис ппара Iайи агвас кканди ахъуная Иса, Ге фиш-ттинф ичугвас, амма уч джикъеф идехIела, халкъдигIас аргвай хъуна адава гис Иса. ⁴ Ге гъуккай гъайчIуна удигъди, алгъучIуная тутун

кИуранил, учис Ииса агвас гисагъас гъаттверегуна. ⁵Иисайи, ге мукъуйигъди гъучарукъугуна, вартт хъуттурфуна, пуная:

– Закай! ТегИди алайчИв! ЯгIа Зун вахъди ушунан ккандея.

⁶ТегИди алайчуна, шатти къабул акъуная ги Ииса. ⁷Ииса гихъбай ушухIела, джаллабури чаб-чиппигИди агъай хъуная:

– Гъеге гунагъар кея инсандин хулади ушуне Ииса?!

⁸Иисайин удигъ гъзуна, Закая пуная:

– Е ХIаф, зе девлетин са пай, зун касибарис есе. Нагагъ зун гъинас хъунара Iемалар акъуна, алтухъди гъушунахаб, зун тис якъутти ппара есе.

⁹Иисайи пуная гис:

– ЯгIа ме хал Аллагъди ухIуне, ме хулан ээси Ибригъим суман хъугъухIела. ¹⁰Инсандин КИиркI мич адинаф э, гIачагулунаттихъас рущас, ге балайиккес ккеттивас.

Мисала, суьре килав арсуран манатарихъас

¹¹Ииса Ерусалимдин багулив фахIела, халкъди фикир аркъай хъуная Аллагъдин Паччагъвел хъасе пуна. ДехIела, Иисайи Учил юркIв алийина-ттарис ахъакъуная мисала:

¹²– Девлетлу тухумдиас са инсан хIезур хъуная вес варха хIуькуматтиди паччагъвел учин ттуранихъди акъуна, хаб адес. ¹³Уч вестти, унахъуна учин йицIу лукIус, гьерттис йина суьре килав

арсуран манатаринна, пуная ги лукIарис: «Магъа, зун хаб верегунас, са кардигI гIихъуна муфилет кеттив ле пулукес». ¹⁴Ге хIуькуматтиь ая инсанарис, кканвей хъуна адава ге. Ге ушухаб, гин къабахъай гъикуная гебури чиппин инсанар пас: «Гикес че паччагъ хъуна ккандава час». ¹⁵Учикес паччагъ хъуна адегуна, унахъас акъуная ги учи пул е лукIарис, фидегъен гебури къазалмиш акъучин ягIархъас гъете пулулди. ¹⁶Садпе лукIу, адина пуная гис: «Зе хIаф, ве суьре килав арсуран пул, зун йицIутти алтухъ акъуне». ¹⁷Паччагъди пуная гис: «Вун зе идже лукI э! Ле са бицIи кардиь зафас ваал эхIттибар акъас хъухIела, зун ваалди йицIу шагъурдин хIавел ирцIандея». ¹⁸Iудпетти адина пуная гис: «Зе хIаф, ве суьре килав арсуран пул, зун гIифутти алтухъ акъуне». ¹⁹Паччагъди гис пуная: «Ваалдира ирцIандея зун гIифу шагъурдин хIавел». ²⁰Хъибудпетти адина пуная: «Магъа, зе хIаф, ве суьре килав арсуран манатар. ЯгIлукъигI гIикIуна атунауйи зун ме пул, ²¹вагъас гучIай, вун ппара Iае инсан идехIела; веф даваф вун гъуланхIела, вун дузуф, вун уцахIела». ²²Паччагъди пуная гис: «Ле вун пе гафарихъас, зун ве диван акъасе, Iа лукI. Вас ягIай уйи зун, зе гаф хIекъ аркъа инсан идеф, зеф даваф зун гъуланф идеф, зун дузунаф зун уцаф идеф. ²³Фас ихъундава вун ле пул ккасттиь? Зун адегуна, алтухъди гъушанас хъаси зафас зе пул!» ²⁴Паччагъди пуная учин инсанарис: «Мифас фаттивуна, фачи ле

арсуран манатар, те йицІутти алтухъ акбуттилди». ²⁵Гебури паччагъдис пуная: «Е хІаф, ппай тихъ йицІутти ппара хъаду?» ²⁶Паччагъди гебурис джуваб йиная: «Зун чвас агъая: йинаф гъушанас вере инсандис хъара ппара есе, йинаф гъушанас деве инсандифас, аяфра фаттивасе. ²⁷Закес паччагъ хъуна дакканди айуйи зе душманар, файдина зе удигъди, йуькІ».

Иса Паччагъ суман адиная Ерусалимдиди

²⁸Ге мисалара ахъакъуна, Иса учІуная рекъуьб Ерусалимдиди вес. ²⁹Элеун сувал але Вифагина Вифани агъа хІураригъди гъучарукъагуна, Исасайи гъикуная Учин ученикаригІас Іу инсан, ³⁰пуна:

– Ях гъоте хъес гъучадаркуна хІуриди. ХІуригІди гІачавере усагІ чвас агвасе хъерт йирхІуна дагин къемч, мехІелдис са инсанна алдекъунаф. Хъатуна, фаша те мич. ³¹Нагагъ чвафас гъина-хъунара хабар гъушучин: «Фас хъартафе чун ле?» – пуна, чун уп: «ХІаттис, Исасайис герекдея ме къемч». ³²Ученикар гич ушугуна, джалла Исасайи пегъилди хъуная: ³³Къемч хъартагуна, къемчун эесси хабар гъушуная гебури-фас: «Фас хъартаф э чун ме къемч?» ³⁴Гебури пуная: «Исасайис герекдея ме къемч». ³⁵Файдина къемч Исасайилди, алчихъуна къемчул чиппин къунджара, алихъуная гебури Иса къемчул. ³⁶Иса вегуна, гебури чиппин кунар аккихъай хъуная Ге вере рекъуькк. ³⁷Иса Элеун сувалас

алаверегуна, джалла Гин ученикари шатти гъавайикес шукур аркъай хъуная Аллагъдис, кІилди чиппис агу Јеламатарихъас. ³⁸Гебури агъай хъуная:

– Шукур хъурай Аллагъдин ттур фацуна вея Паччагъдис! Заварил – инсанаринна Аллагъдин арайиь маслихІет, Вас тегІриф э завариь.

³⁹ХалкъдигІас са-Іу фарисеяри пуная Исасайис:

– МегІелим, буІ уп Ве ученикарис!

⁴⁰– Зун чвас агъая, – пуная фарисеярис Исасайи, – гебур буІучин, гъванари гъараяр аркъай пасе. ⁴¹Ерусалимдигъди багу хъегуна, Иса Јешуна ге шагъурдихъас, ⁴²пуная:

– Агъ Ерусалим! Гъеме ягъа хъунара вун гъавурдиь архъучин, фи ккандеячин вас маслихІет хъас! Амма ве уларис агвасттава ге маслихІет. ⁴³Хъасе мишттин вахтгар, ве душманари акъуна джалла багварихъас ругун гунтІар, ихъасе вун арайиь, алзиянасе ваал джалла багварихъас. ⁴⁴Душманари вун аккетасе, ве инсанар кІина ккедихъасе, ве къутт къуттул алми атасттава, вас ягІардахъухІела Аллагъ ваалди аде вахтт.

Иса Аллагъдин хулаъ

⁴⁵Хаб, Аллагъдин хулан хІеятиди ачушуна, Исасайи адикай хъуная кІилди гисаь ариш-вариш аркъая инсанар, ⁴⁶гебурис агъай:

– Гирами китабариь ликІиная: «Зе хал, дуьгІебур хура хал э», чун микес къачагъарин муг акъуная!

⁴⁷ Исайи гьер ягъа Аллагъдин гаф ягIар аркъай хьуная инсанарис Аллагъдин хулаъ. XIа маллабурис, Iелимарис, халкъдин улиъ ая инсанарис кIес кканди ахьуная Iиса. ⁴⁸Фиркъайчира ягIай хьуна адава гебурис, Исайихъай гъемишанди халкъ авехIела, Гин гьер гафунил юркIв алийина.

Гьина э Исайис хIавел йинаф?

20 ¹Са ягъа, Iиса Аллагъдин хулаъ аягуна, халкъдис иджвелин хабар аркъай, Исайигъди гьучадина хIа маллабур, Iелимар, хIа къуджабур, ²пуная Исайис:

– Уп час, гьинан хIавел фай аркъаеттар э Вун ле курар, гьина э Вас ле хIавел йинаф?

³Исайи гебурис пуная:

– Зун чвасра са суал алихъасе, чун Зас джуваб тин. ⁴ЯхIъайис хьеттигI гIучIуна-гIайчIва гIедат акъас гьина э хIавел йинаф? Аллагъди эв хъара инсанари?

⁵Гебури фикир акъуна, чаб-чиппигIди пуная:

– Нагагъ хьин «Аллагъди э» пичин, хьефас Исайи хабар гьушанасе: «Фас чун пайгъамбардихъ хьугъундава?» ⁶Нагагъ хьин пичин «инсанари», кIилди халкъди хьес гъвандинф акъасе, чиппис хIекъди ягIахIела ЯхIъя пайгъамбар хьунаф. ⁷Гебури джуваб йиная, чиппис ягIайдава пуна, гьина ичин ге гIедат акъас хIавел йинаф.

⁸Исайи гебурис пуная:

– Давайчин Зун чвасра пасттава гьинан хIавел фай ичин Зун мебур аркъаяф.

Мисала багъдихъанарихъас

⁹Хаб Исайи ахъакъуная ме мисала:

– Узуная са инсанди тIибитIин багъ. Йина ге тIибитIарин багъра багъдихъанарилди, уч ушуная ме са хубджи вахттунисттегъен варха мукъварихъди. ¹⁰Вахтт хьучадегуна, багъдин эесси гьикуная учин лукI багъдихъанарилди багъдилас алттархьу учин пай гъас. Багъдихъанари йирхIуна, фера дайина гьикуная лукI. ¹¹Багъдин эесси гьикуная учин Iудпе лукI. Багъдихъанари йирхIуна, келхъуьна, фера дайина, ге лукIра гьикуная. ¹²Хьибудпе лукI гьикуная ги. Ге лукIусра йирхIуна, адикуная гьикуная гебури. ¹³Гегуна багъдин эесси пуная: «Фиркъагъан зун? Нан гва Зун зе юркIв але кIиркI гьикас, белекин, гис хIуьлмат акъасе тебури». ¹⁴Эессин кIиркI агугуна багъдихъанари чаб-чиппигIди пуная: «Ме эессин кIиркI э, див хьин ме кIес, мин дадан девлет хьес хъас». ¹⁵БагъдигIас гIатт-файшуна, кIиная гебури ге. Фикъасе гебурис багъдин эесси? ¹⁶Эесси адина кIесе ге багъдихъанар, багъ есе сасрабурилди.

– Аллагъди адатурай лишттин курар хъас! – пуная Исайил юркIв алийина инсанари.

¹⁷Исайи гебурихъ хьуттурфуна, пуная:

– Фи э ме ликIина гафарин мегIна?: «Усттабури хIисабикк ккидавай фадихъу гъвандикес, мурттуъ ихъа гъван хьуне». ¹⁸Ге гъвандил алирхIуф чурхъвасе, ге гъвандикк кичархъуф, ругIасе.

¹⁹ ХIа маллабурисна Иелимарис гьеге сеIетти фацуна кIес кканди ахьуная Ииса, гебур гьавурдиъ архьуная ге мисала чиппис файдинаф идеф. Амма халкъдигьас гучIай, гебурифас кирхIас хьуна адава Иисайик.

Паччагьдис ирцIан налукигьас

²⁰ Гебури гьикуная Иисайил алгьузана сиппин фитначибур. Ге фитначибур чаб иджи агвар аркъай, алгьузуна ахьуная Иисайин сивиас фи гаф аттархьайчугас, хаб хIекимарис шикат акьуна, Ииса суттис ес. ²¹ Гебури пуная Иисайис:

– МегIелим, час ягIа Ве гафара Вун ягIар аркъаттара хIекъ идеф. Час ягIа Вун сайинна хьуьсу дафарцанф, Вун инсанарис Аллагьдин рекьуьъ вес ягIар акьа. ²² Уп час, чин Римдин паччагьдис йина ккандев налук, хьара кканду?

²³ Исайи, гебурин гIифритвеларин гьавурдиъ архьуна, пуная гебурис:

²⁴ – Агваракъ Зас ле манат. Гьинан ишкилна ттур э ле манатик кеяф?

– Римдин паччагьдин, – пуная гебури.

²⁵ Исайи пуная гебурис:

– Айчин, паччагьдинф фачи паччагьдис, Аллагьдинф – Аллагьдис.

²⁶ Халкъдин удигъ дава гафунил фацанас хьуна адава гебурифас Ииса. Иисайин джувабил муьхIтал хьуна, буIуная гебур.

КIеттарик джан керхьубагьас

²⁷ Исайигьди гьучадиная садуккеярикес са-Iу инсанар. Садуккеяр хьугьай хьуна адава кIе инсанарик джан керхьа пуна. Ге садуккеяри хабар гьушуная Исайифас:

²⁸ – МегIелим, Мусайи хьес ликIиная, нагагь гьинан хьунара чу кIехаб шиникквар хьудавай, гин хьир акьуна кканде сасра ччуччу, кIе ччуччунттар хIисаб акьуна хуна хIа акьас шиникквар. ²⁹ Ахьуная ери чу. Садпе чу, хьирра акьуна, шиникквар хьудавай кIиная. ³⁰ Iудпе ччуччу акьуная ге кIе ччуччун хьир. Шиникквара хьудавай Iудпе чура кIиная. ³¹ Хаб хьибудпе ччуччу акьуная ге хьир, шиникквара хьудавай, ге чура кIиная. Гьегитти еридар чуппар кIиная, са шиникквара дахьуна. ³² Джаллабури кьабакьай ге хьирра кIиная. ³³ КIина инсанарик джан керхьу ягьа, нае ччуччун хьир хIисаб акьасе ге, ге хьир еридар ччуппарис ушуна адавуив?

³⁴ Исайи пуная гебурис:

– Ме дуьнийайин инсанари э хумбар аркъаф, шуварис вереф. ³⁵ Хаб вере дуьнийайи кIинаттаригIас ккидиркIва Iуьмур есе лайикьлу инсанарис. Ге инсанари я хумбар аркъай ахьасттава, я шуварис вей ахьасттава. ³⁶ Гебур Iеджал хьудаваттар хьасе, малайикар суман. КIинаттаригIас Аллагьди гебурик джан кихьухIела, гебур Аллагьдин шиникквар э. ³⁷ КIе инсанарик хекьданди джан керхьа пуна Мусайира пуная, учис

агуна азарин тІурухъас ахъаркъагуна. Сес уни-
хъуная Мусайис: «Зун Ибригъиман Аллагъ э,
ИсхІекъан Аллагъ э, Якъубан Аллагъ э», – агъай.
³⁸ КІина инсанар, Аллагъдис садра кІина адава.
Джаллабури рухІер аме.

³⁹ ІелимаригІас са-Іудари пуная:

– МегІелим, идже джуваб йине Вун гебурис.

⁴⁰ Гебурифас сара фитихъасра хабар гъуша-
нас вей хъуна адава Іисайифас.

Гъинан кІиркІ э Месигъ?

⁴¹ Іисайи гебурис пуная:

– Фиштти агъагъан инсанари Месигъ *Давудан*
кІиркІ э пуна?

⁴² Учи Давуда *Забуриъ* агъая: «Аллагъди зе ХІа-
ттис пуная: Вун экъве Зе хІуърджал багулихъди,
⁴³ Зун Ве душманар Ве лекарикк ккерхъас акъас-
ттегъен». ⁴⁴ Давуда Гис ХІаф агъагуна, фиштти э
Месигъ Давудан кІиркІ вереф?

ЭхІттият акъе Іелимаригъас

⁴⁵ КІилди халкъди Іисайил юркІв алийинагу-
на, Іисайи Учин ученикарис пуная:

⁴⁶ – ЭхІттият акъе ирхе кунара аликуна кки-
рукас ккане Іелимаригъас. Гебурис кканве чаб
гимил хІуълматилди къабул аркъагуна; гебурис
кканве дуьгебур хура хуларий удигъ ке идже
мукъвариъ экъвас, шадвел ая хуларийра, ке
хІуълматин мукъвариъ экъвас. ⁴⁷ Іелимари аш-
кІин хумбарис Іемалар аркъай гебури хулар

Іелде, хаб инсанарис чаб иджи агвас, ацІуна
дуьгебур хура. Гишттин Іелимарин ппара хІа
диван акъасе.

АшкІин хъиран садакъа

21 ¹ Іисайис агуная Аллагъдин хулаъ девлет-
лу инсанари садакъайин къабудиъ пулар
ихъай. ² Іисайис агуная са гІеджиз ашкІин хъи-
рара ифан Іу кепек ихъай ге къабуди. ³ Тегуна
Іисайи пуная:

– Зун чвас дузди агъая, ге гІеджиз ашкІин
хъира джаллабурилас ппара ихъуная пуна. ⁴ Джал-
лабури садакъайис ихъуне чиппин алтухъди аятти-
кес, ппай ге гІеджиз хъира, учихъ хъая-хъудаваф
кІилди ихъуне.

Аллагъдин хал аккетасе

⁵ Аллагъдин хулахъас гъургъагуна, Іисайин уче-
никарикес са-Іудари пуная: «Фидегъен батІар
гъванарикес акъуная ме Аллагъдин хал, фиде-
гъен багъайин садакъайин шейъерилди дуьхъуь-
ная ме хал». Іисайи пуная гебурис: ⁶ Хъучадесе,
лишттин вахттар, чвас аргваттикес гъван гъван-
дил илгванасттава, кІилди аккетасе. ⁷ Іисайифас
хабар гъушуная гебури:

– МегІелим, мус хъасе лишттин кар, фи
ишарат агвар акъасе ле верегунас?

⁸ Іисайи гебурис пуная:

– Хъуттурфен гъа, чун элдемиш дакъас. Ппа-
раттар адесе чваалди «Зун Месигъ э!» «Вахтт

хъучадиная!» агъай. Чун мева гебурихъай. ⁹ДегИ-вибурихъас, къал-макъаларихъас унихъугуна, гучИ мева. Гебур дахъуна илгван курар дава, амма гебурилди ахир хъасттава.

¹⁰Хаб Исайи гебурис пуная:

– Гахъасе са халкъ сасра халкъдихъай, са пачагъ сасра паччагъдихъай. ¹¹Сур усари зурбадалди джилар ттуттанасе, сур усариъ азарарна гаш архъасе, завариас гучИ гъархъа курарна хIа Йеламатин ишаратар агвар акъасе. ¹²Сагелай гебур хъастти, чун Захъ хъугъуна, Захъай вехIела, чвал алгъузуна, чун фарцанди ахъасе. ДургГебур хура хуларийъ чве сутар аркъай ахъасе, чун дусттагъариъ ачикай ахъасе, чун паччагъарина хIекимарин удигъ джуваб йина кканхъасе. ¹³Гъетегуна Заалас шигъидвел акъас хъасе чвафас. ¹⁴Чун фикир маркъа, фишттин джувабар ицIандегъан чин тисал пуна. ¹⁵Зун чвас гъелишттин Iекъулдин гафар ягIар акъасе, сайифасра чвахъай гъургъуна, хаб чвас джуваб ес девегъилди. ¹⁶Дадар бабарира, чуппарира, багунттарира, дусттарира чун масса есе, са хубджи инсанар чвакес йирхIуна кIесе. ¹⁷Захъас Чун сайисра кканди ахъасттава. ¹⁸Амма чвас гучИ мева, са чIара кехIей чве кIилилас алархъасттава. ¹⁹Чве сабурди чун ухIасе.

Ерусалим аккетасе

²⁰– Чвас Ерусалим якъу багухъас эскерари фацуна агугуна, ягIарухъ, ге шагъур гебури аккетасе. ²¹Тегуна Ягъудея дерейиъ аяттар гъиширай

дагъарариди; Ерусалимдиъ аяттара тегIди гъишина ушурай; шагъурдиас аттушунаттар, хаб шагъурдиди ачадайдирай. ²²Хъучадиная инсанарин диван аркъа ягъар, алуркъвая кIилди ликIинаттар. ²³Язукъ хъасе фуни аяттаринна бизихъ шиниккв хъая хумбарин. Ппара хIа гуджлу зулумар хъасе ме джилил. Аллагъдин хъелакок ккичархъасе ме халкъ. ²⁴Сур ханджалифас кIесе, сур фацуна сасра вилаятариди гъасе. Сасра халкъди аккерттай ахъасе Ерусалим, чаб гисаъ амедегъен гагъди.

Инсандин КIиркI адесе

²⁵– Завариъ рагъулла, вазуралла, гIадарилла Йеламатин ишаратар агвар акъасе; джилил халкъ гучИ гъархъуна, фиркъайчира дагIай, зар-загъла хъуна ахъасе; хIулар гъутуна лепебурин ун алхъасе. ²⁶Инсанар, джилил вея бедбахттелар аргвай, юркIвар чурхъай алгъадаркай ахъасе, сара фи агвас амегъан час агъай. Завун гIадара кехIей ттуттанасе. ²⁷Ттагътегуна Инсандин КIиркI агвасе дифу гIай вей ппара хIа къуватна тегIриф хъай.

²⁸– Ме курар хъас хъучучIугуна, чвас гучИ мева. Дузди гъайшина, кIилар вартт акъе. Чвас азадвел вере вахтт хъучавея.

Аллагъдин паччагъвел багу ая

²⁹Хаб Исайи ахъакъуная гебурис мисала:

– Хъуттурфен инджирин кIуранихъра, джалла сасра кIурарихъра. ³⁰Гебуриъ тук архъай агугуна,

чвас яґІай аве, ґул хьучавеяф. ³¹Гьегіштти, Зун педегьенттара аларкьвай чвас агугуна, яґІарухь, Аллаґьдин Паччагьвел багу хьунаф. ³²Зун чвас дузди агьая, ме гьалдин инсанар дуьйилас ала-верегунас, Зун Ерусалимдихьас петтар джалла аларкьвасе. ³³Заварна джилар гуланасе, Зе гафар амилгвасе.

Гьемишанди хІезурди ухь

³⁴— Те ягь хабарсузди адесе. Хьуттурфен гьа чун ухай адахьас, пиянди адахьас, я ппара фикирар аркьай, гьамар аркьай адахьас. ³⁵ґАбар иь архьаттис учис ґАбар гьахьунаф хабарди адаф суман, гьегіштти джиллил ешемиш вея инсанарисра сайисра хабарди ахьасттава мус хьучадес ичин те ягь. ³⁶Чун гьемишанди хІезурди ухь, дуьґебура аркьай, те хьас кке бедбахтвелариккес чун ккеттархьас, чвафас Инсандин КІиркІан удигь гьузана хьас.

³⁷Ягьуй Иса Аллаґьдин хулаь авей хьуная халкьдис яґІар аркьай, ппай Іуьш акьас вей хьуная Элеун сув агьа кІунтІалди. ³⁸Багами дахи халкь хаб завал вей хьуная Аллаґьдин хулаь Исайил юркІв алиянас.

Ягьуда рази хьуная Иса масса ес

22 ¹Хьучавей хьуная химир кидеа лавашар аркьа *Пасха* агьа хІа-ягь. ²ХІа маллабу-рисна Іелимарис кІес кканди ахьуная Иса, амма халкьдигьас гучІай ахьуная гебурис. ³Исайин

цІеІу вакилакес, Ягьуда-Искаріут агьа вакилаь учІуная Иблис. ⁴Ягьудайи, ушуна маслихІет акьуная хІа маллабурихьайна Аллаґьдин хулан кьаравуларин хІаттихьай, зун чвас Иса фацанас кумак акьасе пуна. ⁵Гебури шад хьуна, рази хьуная Ягьудайис арсуран пул ес. ⁶Гаф йина гебурис, Ягьуда гьузуна ахьуная халкь гьудава, хІуьчІан вахттунихь, Иса гебурин гьилиь ихьас.

Пасхайис хІезурвелар

⁷Хьучадиная химир кидеа лавашар аркьа *хІа-ягь*. Ге хІа-ягьас руккай хьуная Пасхайин ккел.

⁸— Ушуна, хІезур акье Пасхайин ккел, хьес ІуьтІанас, — пуна, гьікуная Исайи Петтруна ЯхІья.

⁹Гебури хабар гьушуная Исайифас:

— Нандиь хІезур акьуна ккандея Вас чин?

¹⁰Исайи гебурис пуная:

— Чун шагьурдиди ачушугуна, чвас агвасе хьеттин гвар фай вея са инсан. Гьегин кьабахьай ушуна, ачаях гьеге ачавере хулади. ¹¹Ачушугуна, чун ге хулан эссис уп: «МеґІелимди вафас хабар гьуланде уйи, нае хулаь э пуна, Учи Учин ученикара хьай Пасха аркьаф?» ¹²Ге хулан эсси агваракьасе чвас дуьхуьна варттал але хІа хал; гьетисаь хІезур акье Пасхайин ямагар.

¹³Гебури, Исайи чиппис пегьилди, джикІина хІезур акьуная Пасхайин ямагар.

*Иса Учн вакиларихъай Пасайин
суфраийхъ*

¹⁴Вахтт хъучадегуна, Иса Учн вакилара хъай, экъуная суфраийхъ. ¹⁵Исайи Учн вакиларис пуная:

— Зун гІезабарикк ккерхъагунас, фидегъен кканде уйи Зас чвахъай экъуна Пасхайин ямагар ІуьтІанас. ¹⁶Зун чвас агъая, сара Зун ме Пасхайин ямагар ІуьтІанасттава, Пасха Аллагъдин Паччагъвелдиъ дахъудегъен гагъди.

¹⁷Исайи, гъушуна чехир ая курушка, шукур акъуна Аллагъдисра, пуная Учн вакиларис:

— Ма, чве арайи пай акъе ме. ¹⁸Зун чвас агъая, гъалдин хаб Зун ухасттава ме тІибитІарин чехир, Аллагъдин Паччагъвел хъасттегъен.

¹⁹Исайи, гъушуна гуни, шукур акъуна Аллагъдисра, пай акъуна йина вакиларис, пуная:

— Ме гуни Зе джан э, Зун чвахъас ирцІандеяф. Гъемиштти чун завал хъуна гуни Іелегуна, Зун кІвал аркъай акъе.

²⁰ІуьтІуна кІиркІугуна, Исайи гъетиштти гъушуна сасра курушка чехира, пуная:

— Ме Зун чвахъас аларта Зе иилди ликІина ЦІае МаслихІет э. ²¹Магъа Зун масса ирцІанде инсан, Захъай са суфраийхъ хъая. ²²Инсандин КІиркІ Учн ликІина рекъуь ай э веяф. Амма язукъ э Ге масса е инсандин.

²³Вакилари са-сайис агъай хъуная: «Гъинас эгъан хъегІас Иса масса ес ккандеф?»

ХІавелдихъас хІуьджат

²⁴Ученикарин арайиъ хъуная хІуьджат, фуш чиппикес хІавелдиъ хъуна кканчин. Исайи пуная гебурис:

²⁵— Паччагъари чиппин халкъарин хІавел аркъа, чиппин гъилиъ хІавел аяттари, чаб халкъдис иджвелар аркъаттар э агъа. ²⁶Чун гиштти маркъа. ЧвагІас хІатти, уч бицІиф суман фацурай, хІавелдиъ аятти, уч лукІ суман фацурай. ²⁷Фуш э хІаф? Суфраийхъ хъаяф эв, хъара гигъ гъуруцаяф эв? Суфраийхъ хъаяф ду хІаф?! Магъа Зун чве лукІ суман ая. ²⁸Чун Захъай кІилди азиятар гъадивунаттар э. ²⁹Зун ирцІандея чвас Паччагъвел, Зас Зе Дада еф суман. ³⁰Чун Зе Паччагъвелдиъ Зе суфраийхъ Іелди-ухай ахъасе, чун экъуна тахттарил Іизраилдин цІеІу тухумдин диван аркъай ахъасе.

*Вун хъибугелай насе,
вас Зун ягІафттава пуна*

³¹— Симон, я Симон! Магъа Иблисас чун гІаттирхІас ккандея, къурагІас ттузар гІаттирхІаф суман. ³²Зун вахъас дуьге акъуне ве хъугъувел дагулурай пуна; хаб мус хъунара, вун хъугъуна адегуна, ве чуппарин хъугъувелла цІуьппе акъе.

³³Симон-Петтруйи Исайис пуная:

— Е ХІаф, Вахъай зун дусттагъидира, Іеджал акъасра вес хІезурдея.

³⁴Исайи пуная:

– Зун вас агъая, Петтру, завкураригІди ккеккела ІуьІуь ахъасра хъучархъасттава, вун хьибугелай пасе, вас Зун ягІафттава пуна.

³⁵ Исайи хабар гъушуная вакиларифас:

– Зун чун я пул фадавай, я чанта фадавай, я шумар алдавай гъикугуна, чвас фера гъудуркІуф хъунев?

– Хъундава, – пуная гебури.

³⁶ – Гъал, – пуная гебурис Исайи, пІапІушник хъаятти гъушурай папушникІра, гъушурай чІилІанна, ханджал хъудатти, учин къундж масса йина, гъушурай ханджалла. ³⁷ Зун чвас агъая, Захъас ликІинаттар, закунар хІисабсуз акъуф э пуна, аларкъвасе. Джалла Захъас пунаттар аларкъвасе.

³⁸ Вакилари пуная Исайис:

– Е ХІаф, магъа мисаъ Іу ханджал ая.

– Чевене, – пуная гебурис Исайи.

***Іиса Учин ученикарихъай Элеун
сувалди ушуная***

³⁹ Хулаас аттина, Іиса Уч гъемишанди суман, ушуная Элеун сувалди. Гихъай ушуная ученикара.

⁴⁰ Гисалди адегуна, Исайи гебурис пуная:

– ТемехІвелариъ адархъас, дуьГебур акъе.

⁴¹ Исайи гебуригъас са чІукъ манзили гъайчІуна, гъузуна къвакварилди, дуьГе акъуная:

⁴² – Дад, Ве амур акъуна, ккеттив сара Зун ме гІезабиккес. Зе амур ваъ, Ве амур хъурай.

⁴³ Исайилди завариас малайик аладиная, Гин юркІв цІуьппе акъас. ⁴⁴ ГІезабикк ккей, Исайи хъара Іайи юркІураастти дуьГебур аркъай хъуная. Гилас эмкІ алавей хъуная джиллиди, иин тІинкІар суман. ⁴⁵ ДуьГебур акъухаб, Іиса гъайшина гъучушуная Учин ученикаригъди. Гъамра хъуна, гъархъуна ахъуная ученикар. ⁴⁶ Исайи гебурис пуная:

– Фас гъархъунаттар э? Гъайшина дуьГебур акъе, чун тІемехІвелдиъ адархъас.

Ягъудайи Іиса масса йина, Іиса фацуная

⁴⁷ Іиса гъургъай ай, гисагъди аттархъуная ацІуна инсанар. Ке удигъ гъахъуная цІеІуьигІас сад, Ягъуда агъаф. Ге гъучадиная Исайигъди мач икІас пуна. ⁴⁸ Исайи пуная гис:

– Ягъуда, мачра икІуна масса ирцІандеяв вун Инсандин КІиркІ?

⁴⁹ Исайихъай аяттарис агуная гисаъ фи хъунара вереф. Гебури хабар гъушуная Исайифас:

– Е ХІаф, ханджалар аттивав чин? ⁵⁰ ГебуригІас сайи ханджалилди йирхІуна алдихъуная хІа малайин лукІун хІуьрджал ибур.

⁵¹ – Маркъа, гъузен! – пуная гебурис Исайи. Гъил кирхІуна, сагъ акъуная Исайи лукІун ибур. ⁵² Уч гъас адина хІа маллабурис, Аллагъдин хулан къаравуларин хІаттарис, хІа къуджабурис Исайи пуная:

– Чун къачагъ фацанас адеттар суман адиная Заалди ханджаларна ресар фай. ⁵³ Зун чвахъай

гьер ягъа Аллагъдин хулаъ авейи, чун Заалди гъил гъадивундава. Гъал чве вахтт хъучадиная, Иблиса хIавел аркъа вахтт.

Петтруйи учис Иса ягIафттава пуная

⁵⁴ Иса фацуна файшуная гебури хIа маллайн хулади. Петтру гебури кьабахъай вей хъуная.

⁵⁵ ХIеятин яIаниъ акъуна цIа, инсанар экъуна ахъуная цIихъ. Петтура экъуная гебурихъай.

⁵⁶ ЦIихъ экъуна са къараваш-руша, ачадаркуна Петтруйиъ, Петтру ягIархъуна пуная:

– Гъемера ай уйи Исайихъай!

⁵⁷ Петтру мутIеI хъуна адава:

– Е руш, зас ягIафттава Ге, – пуная Петтруйи.

⁵⁸ Са чIукъ гагъдилас сасра инсандира, Петтру агуна, пуная:

– Вунна гъегебурихъай аяф э.

– Дава, – пуная Петтруйи.

⁵⁹ Са сеIет дегъен вахтт ккеттушугуна, джуреттира Петтру ягIархъуна, пуная:

– ХIекъди гъемера ай уйи Исайихъай, Галилея дерейиас ду ме?

⁶⁰ – Зас ягIайдава фиттихъас ичин вун агъаяф, – пуная Петтруйи ге инсандис.

Петтруйи гиштти агъай ай, ккеккела IуьIуь ахъуная. ⁶¹ Иса, алдаркуна, хьуттурфуная Петтруйихъ. Петтруйис кIвал хъуная Исайи учис пе гафар: ккеккела IуьIуь ахъасра хъучархъасттава, вун хьибугелай пасе, вас Зун ягIафттава пуна. ⁶² Петтру гисаас аттушуна, юркIурак хъуна, Iешуная.

Исайик келхъенди ахъуная

⁶³ Иса фацуна инсанари, келхъенди ахъуная Исайик, йирхIай хъуная Гис. ⁶⁴ ГъайтIуна Исайин уларигъас, гебури агъай хъуная Гис:

– Нагагъ Вун Пайгъамбар идехаб, уп, магъа гъина э Вас йирхIуф?

⁶⁵ Хъара ппара келхъен чIалар агъай хъуная Исайис.

Исайин диван акъас завал хъуная

⁶⁶ Багамингагъ хъегуна, завал хъуная хIа къуджабур, хIа маллабур, Iелимар Исайин диван акъас. Иса аттивуная гебури удигъди. ⁶⁷ Гебури пуная Исайис:

– Уп час, Вун Месигъ эв?

Исайи пуная:

– Зун чвас пичин, чун хъугъасттава; ⁶⁸ Зун чвафас фас хъугъафттава пуна, хабар гъушучин, чун джуваб есттава. – ⁶⁹ Гъалдилас тич Инсандин КIиркI экъуна ахъасе Аллагъдин хIуьрджал багулихъ.

⁷⁰ – Айчин, Вун Аллагъдин КIиркI эв? – пуная джаллабури.

Исайи гебурис пуная:

– Чун агъая Зун э пуна.

⁷¹ Гебури пуная:

– Фиттис герек э хъес хъара шигъидвел? Хъес джалла Гикес Учикес унихъуне!

Иса файшуная Пилатагъди

23 ¹Исайин диван аркъаяттари гъайшина, файшуная Иса Пилаталди. ²Гебури Исасайик тахсирар кикІай, пуная:

– Час яГархъуне, гъеме инсанди э че халкъ рекъуьас адихъаяф, халкъди *ккесардис* налукар ес адартаяф, Уч Месигъ Паччагъ э агъай.

³Пилата хабар гъушуная Исасайифас:

– Вун эв «ДжугъутІарин Паччагъ?»

– Гъеле вун агъагъилди э, – пуная гис Исасайи.

⁴Пилата хІа маллабурисра, халкъдисра пуная:

– Зас ме инсандик са тахсира кей аргвай адава.

⁵Гебури агъай хъуная гуджуникестти чиппин чІал хІекъ аркъай:

– Галилея дерейиас мич хъучучІуна, Учингъилди яГар аркъай, Ги гъал кІилди Ягъудея дерейин халкъ тІулаас адихъая.

Иса файшуная Иродалди

⁶Галилея агъай унихъуна, Пилата хабар гъушуная:

– Галилеяйиас эв ме инсан?

⁷ЯГархъегуна, Иса Ирод хІавелдиъ ая дерейиас идеф, Пилата гъикуная Иса Иродалди. Гъеге ягъари Иродра адина Ерусалимдиъ ахъуная. ⁸Иса агугуна, Ирод са Іайи шад хъуная. Гис ацІуна гагъ хъуная Иса агвас кканди, учис Гихъас ппара унихъунахІела. Хъара Иродас Исасайи

аркъа фичира са Јеламатра агвас кканди ахъуная. ⁹Ирода ппара суалар йиная Исасайис, амма Исасайи са джувабра йина адава. ¹⁰ХІа маллабурна Јелимар гъузуна, гуджунилди тахсирар кикІай хъуная Исасайик. ¹¹Иродан эскерарира Ге уджуз акъуна, келхъуьная Гик, аликІуна Гил паччагъдин суман кунара гъикуная Ге хаб Пилаталди. ¹²Гъеге ягъанин хаб Иродна Пилат дустгар хъуная, авала душманар.

Завал хъуна инсанари йуькІ пуная Иса

¹³Пилата завал акъуна хІа маллабура, хІекимара, халкъра ¹⁴пуная:

– Чун заалди файдиная ме инсан, ми халкъ рекъуьас адихъая пуна. Магъа зун чве удигъ диван акъуне Мин. Зас ме инсандик, чун кикІая тахсирарикес, са тахсира кей аргвай адава. ¹⁵Иродара, Мик тахсир кидаф агуна, Ме хаб хъелди гъикуная, йирхІуна кІес, Ме инсанди фера мишттин кар акъуна адава. ¹⁶Къемчинф акъуна, зун Ме фатасе.

¹⁷Пилата Пасхайин хІа-ягъас атуна кканди ахъуная фуш хъунара са ачикунаф. ¹⁸Джаллабури вевер акъуна, пуная:

– Ле йуькІ, Варава фат!

¹⁹Варава агъаф, шагъурдиъ къалабулугъ акъуна фушчин кІина, ачикунаф хъуная дусттагъиъ. ²⁰Иса фатас кканди, Пилата хаб сагелай сара пуная гебурис. ²¹Гебури вевер аркъай, агъай хъуная:

– Къадакъарилди цагъунил алирхІуна кейхъ Ле! Кейхъ Ле!

²² Хъбудпегелайра пуная гебурис Пилата:

– Фи Іайвел э Ми акъунаф? Ме кІес, зас Мик са тахсира кей аргвай адава. Къемчинф акъуна, зун Ме фатасе.

²³ Гебури мертти Іайи вевер аркъай хъуная, йуькІ агъай Іиса. Гебурин чІал вартгал хъуная.

²⁴ Пилата гебурис ккандегьилди акъуна, ²⁵ атуная дусттагъиас гебури адат пе Варава агъаф, шагъурдиъ къалабулугъ акъуна, фушчин са инсанна кІина ачикунаф. Ппай Іиса ихъуная кІилихъди гебурин гъилиъ.

*Къадакъарилди цагъунил алирхІуна,
кейхъуная Іиса*

²⁶ Іиса кІес гъагуна, эскерари фацуная хуйиас вея Симон агъа са инсан. Гебури хъучикуная ге инсан Іисайин къабахъай Іиса алирхІуна кейхъа цагъун гъас. Симон хъуная Кирена агъа хІуриас. ²⁷ Іисайин къабахъай ппара халкъ вей хъуная. Ге халкъдигІас хумбар Іешай-рахвай хъуная Іисайихъас. ²⁸ Іисайи, гебурилди алдаркуна, пуная:

– Ерусалимдин дишагълибур, Захъас меІеша! Чвахъас Іеш, чве шиниккварихъас Іеш! ²⁹ Хъучавея мишттин вахттар, инсанари агъай ахъасе: «Бахттлубур э шиниккв кидаваттар, шиниккв дахуруттар, шиникквдис бизи даеттар!» ³⁰ Тегуна агъай ахъасе дагъарарис: «АрчІуна, алахъ чаалди!» – кІунтІарис агъай ахъасе: «Кичадив

чин!» ³¹ Гъазе цаб адахъуна кІуранис миштти аркъагуна, рукъу кІуранис фикъасе?

³² Іисайихъай кІес гъай хъуная Іу къачагъра. ³³ «Келла» агъа мукъуйиди адегуна, гебури къадакъарилди цагъунил алирхІуна кейхъуная Іиса, Гин багулив Іудар къачагъара, сад хІуьрджал багулихъ, сад чиппил багулихъ. ³⁴ Іисайи пуная:

– Дад! Гъил гъушен гебурилас, гебурис ягІай адава, фи ичин чиппи аркъаяф.

КІур ихъуна, пай аркъай хъуная гебури Іисайин кунар. ³⁵ Халкъ гъузуна хъуланди ахъуная. ХІекимар элхъенди ахъуная Іисайил, агъай:

– Сасрабур ухІуне, гъал Учи Уч ухІурай, нагагъ Уч Месигъ идехаб, Уч Аллагъди гІаттивунаф идехаб.

³⁶ Эскерара келхъенди ахъуная Іисайик. Гебури Гис сирка гъучагъай, ³⁷ агъай хъуная:

– Нагагъ Вун джугъутІарин паччагъ идехаб, Вун Вас кумак акъе. ³⁸ Іисайин кІилихъ ликІина ахъуная: «Ме джугъутІарин паччагъ э». ³⁹ Іисайихъай кейхъуна са къачагъа, алурхІанди агъай хъуная Іисайис:

– Месигъ ду Вун? Кумак акъе васра, часра.

⁴⁰ Сасра къачагъа гис джуваб йина, ге гъургъас адатуна пуная:

– Вас Аллагъдигъас гучІайду, васра ме Іисайис суман джаза идегуна йинаф? ⁴¹ Хъес хІекъданди хъин акъуна дава курарихъас йинаф э ме джаза, ппай Іисайи са дава кара акъуна адава.

⁴² Исайис ге къачагъа пуная:

– Вун ве Паччагъвелдиъ ушугуна, кІвал акъе зун, Иса.

⁴³ Исайи пуная гис:

– Зун вас дузди агъая, вун ягІа Захъай джайнаттиъ ахъасе.

Иса кІуная

⁴⁴ СеІет цІеІударис кІилди джилл мучІ атІуная сеІет хьібударисттегъен, ⁴⁵ рагъ гулуна. Аллагъдин хулаъ Гирами мукъуйик кея парда, яІанилас чІургъуна, Іу къатІ хъуная. ⁴⁶ Исайи, гъавайикес гъургъуна, пуная:

– Дад! Ве гъилиди ицІандея Зун Зе рухІ.

Гъегера пуна, Исайин рухІ дивуная. ⁴⁷ Эскерарин хІатти, гисаъ хъе кар агуна, Аллагъдис шукур акъуна, пуная:

– ХІекъданди, ге инсандик тахсир кидавуи.

⁴⁸ КІилди гисаъ завал хъуна халкъ, гисаъ хъе кар агуна, чиппин мухурис гъурданф аркъай далгъуная. ⁴⁹ КІилди Исайис ягІаттара, Гихъай Галилеяйиас мич адина хумбара, вархайилас хъуттурфанди гъузуна ахъуная.

Иса некъвариъ икІуная

⁵⁰ Гисаъ ахъуная са Юсуф агъа юркІуран дуз идже инсан. Юсуф гІахъуная Исайин диван аркъа инсанаригІ, ⁵¹ амма ге рази хъуна адава Исайис гебури аттивуна, акъу диванил. Ге Юсуф хъуная ягІударин Аримафей агъа шагъурдиас,

гъузунаф Аллагъдин Паччагъвелдихъ. ⁵² Юсуфа, ушуна Пилатагъди, тІалаб акъуная Исайин майит. ⁵³ Юсуфа, кеттивуна Исайин майит, гІадиджина кафанигІ, дагъар атІуна икІуная некъвдиъ. Тисаъ гегунасттегъен садра икІуна ахъуна адава. ⁵⁴ ДжумІе ягъан гІуъбехъмин гагъ хъуная, вей хъуная киш ягъ. ⁵⁵ Галилея дерейиас Исайихъай адина уйи хумбарисра агуная Гин некъвара, Гин майит некъвариъ икІайра. ⁵⁶ Тисаас адегуна, ге хумбари хІезур акъуная батІар ниъ хъая ччамар. Киш ягъа гебури са кара акъуна адава, Мусайин Закуниъ ликІинаф суман.

Исайик джан керхъуная

24 ¹ЭлхІед ягъа, багами дахи, чиппи хІезур акъуна батІар ниъ хъая шейъера фай, адиная ге хумбар Исайин некъваригъди. ² Некъвдигъ гъихъуна гъван гебурис гъаттивуна алчархъуная. ³ ГІанади ачушуна хъуттурфугуна, Исайин майит аме хъуна адава гисаъ. ⁴ Хумбар муъхІтал хъуна гъавурдиъ ачадархъай гъузуная. Ге вахттуни садпуна аттархъуная гебурин удигъди Іу инсан, джагвар нур ицІан кунара алди. ⁵ Хумбари, гучІ хъуна, кІилар агъукІуная. Гебури пуная хумбарис:

– Фас джан кеттихъас руцаф э чун кІинаттаригІ? ⁶ Ле мисаъ андава, Лик джан керхъуне. КІвал акъе, чвас Ли фиштти пичин, Уч Галилея дерейиъ ами: ⁷ «Инсандин КІиркІ гунагъар кеяттарин гъилиъ архъасе, гебури Ге къадакъарилди

цІагъунил алірхІасе, амма хьибудпе ягъас Тик джан керхъасе».

⁸КІвал хьуная гебурис Исайин ге гафар. ⁹Некъваригъас адегуна, ге хумбари джалла ахъакъуная цІеса вакиласра, сасра инсанарисра. ¹⁰Ге хумбар хьуная Магдалина-Майрамра, Югъанара, Якъубан баб Майрамра. Гебурихъай ахьуна сасра хумбарира дузди гъегиштти ахъаркъай хьуная вакиларис. ¹¹ХьиртІанди ахъаркъаттар суман хьуна, вакилар хьугъуна адава хумбарихъ. ¹²Петтру гъагъархьуна гъуккай ушуная Исайин некъваригъди. КІил алчикІуна хьуттурфугуна, гис агуная Іаре кафанар. Петтру муьхІтал хьуна ушуная хулади.

Рекъди ученикарихъай веяф Іиса хьуная

¹³Гъеге ягъа Исайин Іу ученик вей хьуная Ерусалимдиас Эммаус агъа хІуриди. Ерусалимдиас ге хІуриди цІеса километр дегъен рекъ ахьуная. ¹⁴Гебури ахттилатар аркъай хьуная Исайихъас, тисаъ хьуна ге курарихъас. ¹⁵Гебур гъургъай, ахттилатар аркъай веягуна, Уч Іиса, багу хьуна гебуригъди, ушуная гебурихъай. ¹⁶Гебурин улар сукъур хьуттар суман акъуная, Іиса яГардахъас. ¹⁷Исайи хабар гъушуная гебурифас:

– Фи ахттилатар э чун рекъди вей аркъаяттар?

Гебур пушмалди гъузуная. ¹⁸Гебурикес Клеупа агъатти пуная Исайис:

– Са Вас идеф хъасе ме ягъари Ерусалимдиъ хьуна кар даГаяф?

¹⁹– Фи кар э? – пуная Исайи.

Гебури пуная:

– Назаретарин Исайихъас. Ге инсан Аллагъдин удигъра, кІилди халкъдин удигъра гуджлу пайгъамбар и Учин курарилдира, гафарилдира. ²⁰Че хІа маллабурина хІекимари Ге йуькІ пуне. Ге къадакъарилди кІуранил алірхІуна кейхьуне. ²¹Чин гъузунуйи, Израилдин халкъ азад аркъа инсан Гъеге э пуна. Магъа хьибудпе ягъ э те кар хьуна. ²²Гъал са-Іу хумбарира муьхІтал акъуная чин. Багами дахи Исайин некъваригъди ушугуна, ²³тебурис майит андавай алчархьуная. Гебур адиная чагъди, чиппис тисаъ малайикар агвар акъуне агъай, малайикари Исайик джан керхьуная пуне агъа. ²⁴Четтарикес са-Іу инсан ушуна некъваригъди хьуттурфугуна, гъеге хумбари пеф суман ахьуная, Исайин майит агуна адава гебурис.

²⁵– Агъ кІилиъ адаттар! – пуная гебурис Исайи. – Фидегъен яваштти хьугъа чве юркІвар кІилди пайгъамбарари пунаттарихъ. ²⁶КІилди ле гІезабарикк ккихуна кканди адавуйив Месигъ, Учис тегІриф хъас?

²⁷Хуппай Исайи гъавурдиъ ихьуная гебур кІилди Гирами китабаридъ Учихъас ликІинаттарин, Мусайилас мич джалла пайгъамбарари. ²⁸Гъучарукъуная гебур чаб вея хІуригъди. Исайи Уч хъара гисаас тич ушуна ккандеяф суман акъуная. ²⁹Гебури гудж аркъай Іиса гъадартай, агъай хьуная:

– Мева, гьал сара гІуьбехъмин гагъра хьуная, экъве чахъай.

Іиса ачушуна экъуная гебурихъай. ³⁰Гебурихъай суфраийхъ экъугуна, Іисайи гъушуна гуни, шукур акъуна Аллагъдисра, къатІ акъуна йиная гебурис. ³¹Гъеге арайи улар дахъуттар суман, яГархъуная гебурис Іиса. Амма садпуна Іиса гулуная гебури уларигъас. ³²Гебури са са-йис пуная:

– Хъе юркІвар тегІде хьуна ишай адавуйив, Ге рекъди хъехъай гъургъай веягуна, Ги хъес Гирами китабарий ликІинаттар ахъаркъагуна?

³³Гебур Іудара гъеге сеІетти гъайшина, хаб ушуная Ерусалимдиди. Тич адегуна, гебури джи-кІиная цІеса вакил сасра ученикара хъай завал хьуна мукъ. ³⁴Вакилари агъай хьуная:

– Іисайик хІекъданди джан керхъуная, Симогагъди адинуйи Ле. ³⁵Хуппай ге Іуйира ахъакъуная фи хъучин рекъуь, фиштти хаб яГархъунчин чиппис Іиса, Ги гуни къатІ аркъагуна.

Іиса адиная Учин ученикаригъди

³⁶Гебури ахъаркъагуна, Іиса гебуригІди аттархъуна, пуная:

– Чве маслихІет хъурай.

³⁷ГучІ хьуна, кІакІар хьуная гебур, руьхІ эгъан пуна чиппис агвар аркъаяф. ³⁸Іисайи пуная гебурис:

– Фас лидегъен Іайи гучІ хьунаф э чвас? Фас хъудугъаттар э чве юркІвар? ³⁹Хъуттурфен Зе

гъиларихъ, Зе лекарихъ – магъа ме Зун э. Зак кирхІуна, хъуттурфен, руьхІдин джан ирккар авефттава, Зе ая, магъа чвас аргваф суман.

⁴⁰Гишттира пуна, Іисайи агвар акъуная гебурис Учин гъиларна лекар. ⁴¹Шад хьуна, хъугъас девей, муьхІтал хьуная гебур. Іисайи пуная гебурис:

– Фичира Іелеф аяв чве мисаъ?

⁴²Гебури йиная Іисайис уджуна балугъин кьурц.

⁴³Іисайи, гъушуна, гебури удигъ ІуьтІуная. ⁴⁴Хуппай Іисайи гебурис пуная:

– Зун чвахъай ами, ме гафар Зун чвас пунуйи: кІилди Захъас ликІинаттар Мусайин Закунира, Пайгъамбарарин китабарийра, Забуриъра аларкъуна ккандея пуна.

⁴⁵Іисайи яГар акъуная гебурис Гирами китабарин гъавурдиъ архъас. ⁴⁶Іисайи гебурис пуная:

– Гирами китабарий гъемиштти ликІиная: Месигъ гІезабарикк ккихуна, хъибудпе ягъас джан керхъуна гъайшина ккандея; ⁴⁷Гин ттур фацуна иджвелин хабар акъуна ккандея Ерусалимдиас тич кІилди халкъарис, чве гунагъар чве гардандиъ гъушен пуна, Аллагъди чве гунагъарилас гъил гъушанас. ⁴⁸Магъа чун шигъидар э. ⁴⁹Магъа Зун гъикая чвас Зе Дада чвас йина гаф. Чун сагелай Ерусалим шагъурдиъ экъве, чвас Аллагъди кьуват есттегъен.

Иса агъафайшуная завариди

⁵⁰ Исайихъай ушуная ученикар шагъурдиас Ви-
фани агъа хІуригъди рукъуна. Гъадивуна гъи-
лар, Исайи акъуная гебурис иджвелин дубгІе.
⁵¹ Гъеге дубгІера аркъай, варха вей ученикари-
гъас, Иса агъафайшуная завариди. ⁵² Гебур къва-
къварилди джилл алірхІуная Лин удигъ. Хаб
зурба шадвел фай адиная ученикар Ерусалим-
диди. ⁵³ Гебур гъемишанди Аллагъдин хулаъ авей
хъуная, Аллагъдис Шукур аркъай.